

Devre : XI
İçtima : 1

S. SAYISI : 167

Millî Korunma 1955 yılı bilânçosunun gönderildiğine dair
Başvekâlet tezkeresi ve Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası
(3/58)

T. C.
Başvekâlet
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 32 - 50/2283

29 . VIII . 1957

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ve buna ait Umumi Murakabe Heyeti raporiyle ilgili ve-
kâletler mütalâalarının 3780 sayılı Kanunun 4945 sayılı Kanunla değiştirilen 51 nci maddesi
gereğince ilişik olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

EKLERİ

1. Milli Korunma Bilançosu (1955)
2. Umumi Murakabe Heyeti raporu
3. Adliye Vekâleti mütalâası
4. Maliye Vekâleti mütalâası
5. Ticaret Vekâleti mütalâası
6. Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti mütalâası
7. Ziraat Vekâleti mütalâası
8. Sanayi Vekâleti mütalâası
9. T. C. Ziraat Bankası mütalâası

İÇİNDEKİLER

- I - Toplu bakış
- II - Temenni ve teklifler
- III - Bilançonun tetkik ve tahlili
 - A) Aktif
 - B) Pasif
- IV - Kâr ve zarar hesabının incelenmesi
- V - İşletme faaliyetleri
 1. Petrol Ofisi
 2. Et ve Balık Kurumu
 3. İnhisarlar Um. Müd. Tütün müdahale alımları
 4. Fiskobirlik - Fındık müdahale alımları
 5. Çukobirlik - Pamuk müdahale alımları
 6. Tarış - Pamuk müdahale alımları
 7. Yerli Ürünler Tütün Müd. alım. tasfiye halinde
 8. Türk Tütün Limitet Ş. Tütün müdahale alımları tasfiye halinde
 9. Ticaret Ofisi tasfiye halinde
 10. Mahrukat Ofisi tasfiye halinde
 11. T. C. Ticaret Bankası tohumluk hesabı tasfiye halinde
 12. Tarış Devlet Yağları tasfiye halinde

3780 sayılı Millî Korunma Kanununun 51 nci maddesi gereğince 1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesapları üzerinde heyetimiz tarafından yapılan tetkika ait rapordur.

I - Toplu bakış

Millî Korunma umumi sermayesinden namlarına mütedavil sermaye tahsis edilmiş bulunan müesseseler bilânçolarını, zamanında Millî Korunma Muhasebe Bürosuna tevdi edemediklerinden, Millî Korunma bilânçosunun tanzimi de tehhüre uğramış ve 15.3.1957 tarihinde Heyetimize tevdi edilmiştir.

Millî Korunma Kanununa göre görülecek işler için bu kanunun 43 ncü maddesi gereğincé Hükümet emrine Hazine tarafından 100 milyon liralık bir sermaye tahsis edilmiştir.

Bundan evvelki yıllara ait raporlarımızda da belirtilmiş olduğu veçhile bahis konusu sermayenin 14 600 000 lirası 4604 sayılı Kanunla kurulan Zirai Donatım Kurumuna, 10 milyon lirası 4911 sayılı Kanunla kurulan Kâğıt ve Basım Genel Müdürlüğüne ve 9 884 567,01 lirası da 5433 sayılı Kanunla teşekkül eden Devlet Üretme Çiftlikleri Genel Müdürlüğüne devredilmiş ve bu suretle 1955 yılında Millî Korunma mevzuatına göre tahsis edilebilecek sermaye de 65 555 432,99 liraya inmiştir.

Diğer taraftan 11. VI. 1956 tarihinde neşredilen 6731 sayılı Kanunla da bahsi geçen Millî Korunma umumi sermayesi 250 milyon liraya iblâğ edilmiştir.

Tetkik mevzuumuzu teşkil eden 1955 yılı Millî Korunma umumi bilânçosuna göre :

Tahsis edilebilecek 65 555 432,99 lira sermayeye mukabil 1955 yılı sonuna kadar 65 613 031,41 liralık çeşitli tahsisler yapılmıştır.

Bu tahsislere ilâveten muhtelif işler için Millî Korunma Kanununun 27 nci maddesi gereğince tahassul eden fazla kârlar fonlarından 6 279 000 lira ve Millî Korunma kârlarından da 11 997 781,26 lira ki ceman 18 276 781,28 lira da verilmiştir.

Millî Korunma sermayesinden tahsis olunan 65 613 031,41 liradan 1955 yılı sonuna kadar tahsis mahallerince 44 172 193,43 liralık kısmının T. C. Ziraat Bankasından çekildiği, tahakkuk eden 5 390 071,13 lira faiz ile borcun 49 562 264,56 liraya ulaştığı bu paraların 41 284 432,99 liralık kısmının Hazine kefaletini haiz bonoların reeskontu suretiyle Merkez Bankasından temin edildiği, geri kalan 8 277 831,57 liralık kısmının da Ziraat Bankası kaynaklarından sağlandığı anlaşılmaktadır.

Millî Korunma topluluğunun geçmiş yıllar zararları 43 471 395,28 lira, kârları 16 393 070,14 lira ve 1955 yılı faaliyeti zararı da 10 329 892,07 liradır.

II - Temenni ve teklifler

1. Raporumuzun işletme faaliyetleri ile ilgili temenniler bunlara ait bölümlerde arz edilmiştir.

2. Millî Korunmanın umumi durumuna dair temennilerimize gelince:

a) Millî Korunma umumi bilânçosunun borçlu ve alacaklı hesaplarında yer almış ve zararlar neticelenmiş müdahale alımlarının Millî Korunma Kanunu hükümlerine göre yapılmış çeşitli işlerden mütevellit kârlar ile kapatılması ve arta kalan kısmının da Millî Korunma sermayesiyle karşılanması için gerekli muamelenin yapılması.

b) Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş müesseselerle, kendilerine vazife tahmil edilmiş Kurumlar arasında tahaddüs etmiş alacaklar ve borçlar bulunmaktadır.

Bunlar senelerden beri neticeye bağlanamamış ve bu yüzden faaliyeti nihayete ermiş bâzı müesseselerin tasfiyeleri tamamlanamamıştır.

Bu müesseselere ait tasfiye işlerinin, bir an evvel neticelendirilmesi hususunda icabeden tedbirlere tevessül edilmesi,

İcabetmektedir.

III - Bilânçonun tetkik ve tahlili

A) Aktif :

Millî Korunma camiasının 31 . XII . 1955 tarihli bilânçosunun aktifi bir evvelki yıl ile mukayese olarak aşağıya çıkarılmıştır :

	1954 yılı		1955 yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		Lira	K.
I - Tahsis edilen sermaye	65 613 031	41	65 613 031	41	—	—	—
II - Sermaye tahsisinden borçlu	11 577 225	84	3 594 430	69	—	7 982 795	15
III - Fazla kârlar fonları ile kârlardan (Yapılan tahsis borçlular)	3.357 659	28	3 357 659	28	—	—	—
IV - Mutatelif borçlu hesaplar	104 986 860	46	105 944 862	08	+	957 991	62
V - Mutavassıt hesaplar	27 093 625	93	27 578 099	69	+	484 473	76
VI - Stoklar	72 227 378	35	66 697 649	11	—	5 529 729	24
VII - Sabit kıymetler	19 604 543	04	19 828 430	40	+	223 887	36
VIII - Geçmiş yıllar zararları	27 926 644	34	43 471 395	28	+	15 544 750	94
IX - 1955 yılı zararı	15 450 571	14	10 329 892	07	—	5 120 679	07
Yekûn	347 837 539	79	346 415 440	01	—	1 422 099	78

I - Tahsis edilen sermaye: 65 613 031,41 lira

Raporumuzun toplu bakış bölümünde de açıklanmış olduğu vechile 1955 yılı sonuna kadar muhtelif koordinasyon kararlarıyla tahsis mahalleri emrine 65 613 031,41 liralık bir sermaye verilmiş bulunmaktadır.

II - Sermaye tahsisinden borçlular : 3 594 430,69 lira

Geçen seneye nazaran 7 982 795,15 lira noksanıyla 3 594 430,69 liraya inmiş bulunan sermaye tahsisinden borçlular hesabının aidolduğu vekâletler itibariyle müfredatı aşağıdadır.

Vekâletin adı	Mütedavil sermaye		Teşkilât ve idare masrafları karşılığı		İkrazat		Yekûn	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
İktisat ve Ticaret Vekâleti	876 760	84	1 578	51	—	—	878 339	35
İşletmeler Vekâleti	—	—	—	—	1 010 000	—	1 010 000	00
Emirat Vekâleti	—	—	—	—	1 700 000	—	1 700 000	00
Şahımlar (Muammer Alemdar)	—	—	—	—	6 091	34	6 091	34
Yekûn	876 760	84	1 578	51	2 716 091	34	3 594 430	69

1. Mütedavil sermaye: 876 760,84 lira:

İktisat ve Ticaret Vekâletinde görülen 876 760,84 liranın müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Toprak Mahsulleri Ofisi	638 450	88
Petrol Ofisi	206 035	16
Et ve Balık Kurumu	28 385	51
Ticaret Ofisi	3 504	63
Mahrukât Ofisi	384	66
Yekûn	876 760	84

Toprak Mahsulleri Ofisinin borcunu ifade eden 638 450,88 lira bundan evvelki yıllara ait raporlarımızda da belirtilmiş olduğu veçhile Ofis marifetiyle yapılan kuşyemi, bakla ve pirinç gibi müdahale alımlarının satışları neticesinde hâsıl olan kârdır.

Mezkûr meblâğın Ofis tarafından T. C. Ziraat Bankası nezdindeki Millî Korunma hesaplarına yatırılması icabetmektedir..

Diğer müesseselerin zimmetinde yer alan paralar da, bunların yıl sonu kasa mevcutlarıdır.

Bu paraların müesseselerin borcu olarak görülmesinin sebebi konsolide bilançonun tanziminde kasa mevcutlarının hesabı verilmemiş paralar gibi telâkki edilmiş olmasından ileri gelmektedir.

2. Teşkilât ve idare masrafları karşılığı : 1 578,51 lira :

İktisat ve Ticaret Vekâletinin teşkilât ve idare masraflarından borcu olarak görülen 1 578,51 lira bu vekâlet emrine muhtelif koordinasyon kararı ile tahsis olunan paraların henüz hesabı verilmiş kısmıdır.

3. İkrazat : 2 716 091,34 lira

Bu hesabın müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
a) İşletmeler Vekâleti	1 010 000	—
b) Ziraat »	1 700 000	—
c) Şahıslar	6 091	34
Yekûn	2 716 091	34
a) İşletmeler Vekâleti :		
Etibank - Krom	1 000 000	—
Sümerbank - Kaputbezi ve iplik	10 000	—
Yekûn	1 010 000	—

Etibankın borcu olarak yer alan 1 milyon lira K/692 sayılı Kararla krom müstahsılları kredisine tahsis edilmek üzere ikraz suretiyle banka emrine verilen paradır.

Sümerbaktaki görülen 10 000 lira kaput bezi ve pamuk ipliğinin satış ve tevzii işlerinin düzenlenmesi için muhtelif koordinasyon kararları ile açılan ve K/716 sayılı Kararla da 2 milyon liraya indirilen ikrazat kredisinin 1955 yılı sonunda kullanılan kısmıdır.

b) Ziraat Vekâletinin zimmetinde bulunan 1 700 000 lira K/783 ve K/816 sayılı kararlarla Türkiye Zirai Donatım Kurumuna ikraz olarak verilen meblâğdır.

e) Muammer Alemdarın borcunu ifade eden 6 091,34 lira K/47 ve K/86 sayılı kararlarla Pasinlerdeki Un Fabrikasının işletilmesi için ikrah olunan 21 000 liranın henüz ödenmemiş kısmıdır.

Mezkûr alacağın tahsili hususunda T. C. Ziraat Bankası Pasinler Aajnsı ile mahallî Mal-müdürlüğü tarafından icraya müracaat edilmiştir.

III - Fazla kârlar fonlarıyla kârlardan yapılan tahsislerden borçlular : 3 357 659,28 lira :

Bu hesabın müfredatı şöyledir :

a) Fazla kârlar fonlarından yapılan tah. borçlular :

Lira K.

Bursa Koza Birliği

200 000

b) Kârlardan yapılan taah. borçlular

İktisat ve Ticaret Vekâleti

3 157 659 28

Yekûn 3 357 659 28

a) Bursa Koza Birliğinin borcu olarak yer alan 200 000 lira K/853 ve K/874 sayılı kararlarla, koza piyasasına iştirak etmek üzere Birliğe % 3 faiz mukabili fazla kârlar fonlarından tahsis olunan meblâğdır.

b) Kârlardan yapılan tahsisten İktisat ve Ticaret Vekâletinin 3 157 659,28 lira borcu da K/840 sayılı Karar gereğince müdahale alımlarında kullanılmak üzere Ticaret Ofisinin tahakkuk etmiş ve edecek kârlarından verilen paraların henüz kullanılmamış kısmıdır.

Bu paralar T. C. Ziraat Bankasında vekâlet emrine açılan % 2 1/2 faizli bir hesapta bekletilmektedir.

IV - Muhtelif borçlu hesaplar : 105 944 852,08 lira :

Muhtelif borçlu hesaplar, 1955 yılı sonunda, mahiyetlerine göre aşağıda gösterildiği üzere üç grupta toplanmıştır.

Lira K.

1. Borçlu bankalar 31 579 750 66

2. Borçlu şahıslar 40 790 832 07

3. Diğer borçlu hesaplar 33 574 266 35

Yekûn 105 944 852 09

1. Borçlu bankalar nezdindeki paraların ödendiği müesseseler itibariyle müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
23 379 661	80	Petrol Ofisinin muhtelif bankalar nezdindeki alacağı,
3 123 479	03	Türk Tütün Limited Şirketinin T. C. Ziraat Bankasındaki alacağı,
1 253 106	99	Zeytinburnu Çimento Fabrikasının işletilmesinden tahassul eden ve T. C. Ziraat Bankasına yatırılan kârı,
2 592 907	15	Millî Korunma Kanununun 27 nci maddesi gereğince, T. C. Ziraat Bankasında birikmiş fazla kârlar fonları bakiyesi,
837 847	85	Sümerbank'ca ithal olunan çimentoların satışlarından tahassul eden kârı,
361 683	36	Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin bankalara nezdindeki mevcudu,
159 023	56	Et ve Balık Kurumunun muhtelif bankalar nezdindeki paraları,
150 783	68	Tasfiye halinde Tarıf Devlet yağlarının T. C. Ziraat Bankasındaki alacaklı cari hesabının yıl sonu bakiyesi,
21 267	24	T. C. Ziraat Bankasında bekletilmekte olan Yalvaç Deri Fabrikasının kârıdır.
31 579 750	66	Yekûn

2. Hakiki ve hükmi şahısların Millî Korunma müessesesine olan borçlarını gösteren 40 790 835,07 liranın müfredatı aşağıdadır.

Lira	K.	
37 774 363	01	Petrol Ofisinin muhtelif şahıs ve müesseselerden alacaklarıyla çeşitli matlubatı
1 284 000		Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin borcu,
1 151 935	18	Et ve Balık Kurumunun muhtelif şahıs ve müesseselerden alacağı,
414 478	22	Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin çeşitli alacakları,
142 031	63	Tasfiye halinde Mahrukut Ofisinin muhtelif alacakları,
18 301	12	T. C. Ziraat Bankası tohumluk hububatın zürradan alacağı,
5 725	91	Mülga Dağıtma Ofisinin muhtelif şahıs ve müesseselerden alacağıdır.
40 790 835	07	

3. Yatırılan depozitolar, akreditiflerden, alacak senetlerinden, avanslardan, borçlu müesseselerden ve diğer borçlu hesaplardan doğma 33 574 266,35 liralık Millî Korunma alacaklarının müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
14 993 041	88	Petrol Ofisinin depozitolar, akreditiflerden, iştiraklerden, alacak senetlerinden ve diğer borçlu hesaplardan doğma alacakları,
3 805 868		Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin tahsis edilen kârlardan, bâyilerden, depozitolar, borçlu müesseselerden ve diğer borçlu hesaplardan alacağı,
3 545 763	22	Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin alacak senetlerinden ve diğer çeşitli muvakkat alacaklardan matlubatı,
1 974 546	55	Tasfiye halinde İstanbul Mahrukat Ofisinin Balat'taki fırın binası bedeli ile sair borçlu hesaplardan doğma alacakları,
1 201 014	19	Et ve Balık Kurumunun depozitolar, bâyilerden, senetlerden alacağı,
7 776 413	35	Müdahale tütünleri hesabının İnhisarlar Umum Müdürlüğünden alacağı,
106 471	82	Tasfiye halinde Tarıf Devlet Yağlarının muhtelif alacakları,
84 942	71	Müdahale tütünlerinin Yerli Ürünler Türk Anonim Şirketinden alacağı,
71 823	50	T. C. Ziraat Bankası tohumluk hububat hesabının alacağı,
13 562	53	Müdahalenin Tarışın üzüm hesabından alacağı,
818	60	Millî Korunmanın Muhasebe Bürosundan alacağıdır.
35 574 266	35	

V - Mutavassıt hesaplar : 27 578 099,89 lira :

Bu hesapta yer alan paraların müfredatı aşağıdadır :

Lira	K.	
7 930 249	55	Et ve Balık Kurumunun çeşitli mutavassıt hesapları,
5 226 269	27	Petrol Ofisinin çeşitli muvakkat ve mutavassıt hesapları,
9 690 041	78	Yerli Ürünler T. A. Ş. 1946, 1951, 1952 ve 1955 yılları zararları,
4 427 030	94	Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin muhtelif mutavassıt hesapları,
150 854	17	K/857 ve K/872 sayılı kararlara göre Çukobirlikçe mubayaa olunan pamukların kalite ve vezin farkları,
153 653	98	Ziraat Bankası tohumluk hububat hesabının 1955 yılı sonu itibariyle zararları.
27 578 099	69	

VI - Stoklar: 66 697 649,11 lira:

Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş olan müesseselerin ve bu kanun hükümlerine göre para tahsis edilmiş bulunan mahallerin, 1955 yılı sonu itibarıyla, emtia stoklarını gösteren 66 697 649,11 liranın müfredatı şöyledir:

Lira	K.	
33 149 004	74	Petrol Ofisinin çeşitli emtia stoku bedeli.
15 557 878	66	K/857 sayılı Karara göre Çukobirlik tarafından mubayaa olunan pamuk bedeli.
7 936 116	67	İnhisarlar Umum Müdürlüğündeki bütün stoku.
5 994 128	76	Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğindeki fındık stoku.
4 050 520	28	Et ve Balık Kurumuna ait çeşitli emtia stokudur.
<hr/>		
66 697 649	11	
<hr/>		

VII - Sabit kıymetler : 19 828 430,40 lira :

1955 yılı nihayetinde iktisap bedeli 39 923 720,69 lira, net bedeli 19 828 430,40 liradan ibaret bulunan sabit kıymetlerin, buldukları Vekâlet ve müesseseler itibarıyla, iktisap bedelleri üzerinden müfredatı aşağıya derecedilmiştir:

Lira	K.	
35 058 818	04	Petrol Ofisi
4 086 762	29	Et ve Balık Kurumu
418 841	43	Millî Müdafaa Vekâleti
181 887	22	İktisat ve Ticaret Vekâleti
133 125	76	Adliye Vekâleti
15 134	30	Hariciye Vekâleti
10 054	03	Başvekâlet Koordinasyon Bürosu
9 460	69	Türk Tütün Limited Şirketi
5 985	06	Millî Korunma Muhasebe Bürosu
2 512	00	Maliye Vekâleti
	590	00 Dahiliye Vekâleti
	549	87 Tasfiye halinde İstanbul mahrukat Ofisi.
<hr/>		
39 923 720	69	
<hr/>		

Millî Korunma umumi sermayesinden, mütedavil, sabit veya teşkilât ve idare masrafları için yapılan tahsislerle satın alınan sabit kıymetlerin 1955 sonu itibariyle iktisap bedelleri ve bunlar üzerinden tefrik olunan amortismanlarıyla net bedelleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir :

Sabit kıymetin nev'i	İktisap bedeli		Amortisman		Net bedeli	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Arazi ve arsalar (Arazi üstü tesisat)	1 043 035	89	8 472	18	1 034 563	71
Binalar	5 094 733	25	734 513	18	4 360 220	07
Sabit makina ve tesisat	13 247 217	97	6 681 609	63	6 565 608	34
Büro demirbaşları	4 373 596	30	2 244 855	99	2 128 740	31
Diğer demirbaşlar	6 403 181	09	3 433 195	75	2 969 985	34
Nakil vasıtaları	9 679 589	57	6 980 894	03	2 690 695	54
Alât ve edevat	82 366	62	11 749	53	70 617	09
Yekûn	39 923 720	69	20 095 290	29	19 828 430	40

Teşkilât ve idare masrafları tahsisleriyle mübayaâ olunan sabit kıymetlerin 1955 yılı nihayeti itibariyle iktisap bedelleri 349 283,37 lira birikmiş ve amortismanları da 348 307,00 liradır.

Teşkilât ve idare masraflarıyla satın alınan demirbaşlar için şimdîye kadar yıl sonu sayım zabıtları tanzim edilerek Millî Korunma Muhasebe Bürosuna gönderilmemiş ve vekâletlere bağlı bulunan teşkilâtın kâffesi de lağvedilmiştir.

Vekâletlerin muhtelif dairelerine ve büyük bir kısmı da vilâyet kaza ve nahiyeler ile belediye teşkilâtına dağılmış olan ve yıllardan beri kullanılarak, amorti edildikleri anlaşılan ve mahallerince de tesbit edilmeleri mümkün olmayan mezkûr demirbaş kayıtlarının terkin edilmesi zaruri görülmektedir.

Amortismanlar : 20 095 290,29 lira :

1955 yılı nihayetine kadar, Millî Korunma topluluğuna ait çeşitli sabit kıymetlerin iktisap bedelleri üzerinden tefrik olunan amortismanların yekûnu 20 095 290,29 liraya balığ olmuştur.

VIII - Geçmiş yıllar zararları : 43 471 395,28 lira :

Millî Korunma camiasının geçmiş yıllar zararları yekûnu 43 471 395,28 liradır.

IX - Cârî yıl zararı : 10 329 892,07 lira :

1955 yılı zararları hakkında gereken izahat kâr ve zarar hesabının tablilinde arz edilmiştir.

D) Pasif :

1955 yılına ait Millî Korunma umumi bilânçosunun pasifi, geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

	1954 Yılı		1955 Yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
I - Sermaye	65 555 432	99	65 555 432	99	—	—
II - Fazla kârlar fonlarıyla kârlardan yapılan tahsisler	18 276 781	28	18 276 781	28	—	—
III - Sermaye tahsisinden alacaklılar	58 275 103	32	49 562 264	56	— 8 712 838	76
IV - Muhtelif alacaklı hesaplar	177 155 563	13	182 253 488	18	+ 5 087 925	05
V - Mutavassıt hesaplar	5 150 700	37	9 940 208	61	+ 4 789 508	24
VI - Karşılıklar	3 223 770	97	4 434 194	25	+ 1 210 423	28
VII - Geçmiş yıllar kârları	20 200 187	73	16 393 070	14	— 3 807 117	59
Yekûn	347 837 539	79	346 415 440	01	— 1 422 099	78

I - Sermaye: 65 555 432,99 lira:

Sermaye hesabında, 1954 yılına nazaran, bir değişiklik olmamıştır.

II - Fazla kârlar fonları ile kârlardan yapılan tahsisler:

18 276 781,28 lira:

Bu hesabın müfredatı şöyledir:

a) Fazla kârlar fonlarından yapılan tahsisler:

Lira

4 795 000	K/797 sayılı Kararla İnhisarlar Umum Müdürlüğüne,
1 284 000	Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine,
200 000	K/833 ve K/874 sayılı kararlar gereğince Bursa Koza Birliğine, verilen paralardır.
6 279 000	Yekûn

b) Kârlardan yapılan tahsislerden : 18 276 781,28 lira

1. İktisat ve Ticaret Vekâletine:

Lira K.

6 000 000	—	K/840 sayılı kararla Fiskobirliğe verilen
1 587 015	01	K/902 sayılı Kararla İzmir Üzüm Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine ayrılan,
3 157 659	28	K/840 sayılı Kararla Ticaret Ofisi kârlarından tefrik edilip T. C. Ziraat Bankası nezdinde İktisat ve Ticaret Vekâleti emrinde bekliyen meblâğdır.
10 744 674	29	Yekûn

2. İşletmeler Vekâletine :

Lira K.

1 253 106	99	K/822 sayılı Kararla Çimento Sanayinin tevsii ve inkişafında kullanılmak üzere Sümerbank'a tahsis edilen paradır. Bu tahsis 28.IX.1956 tarih ve K/1040 sayılı Kararla iptal edilmiştir.
18 276 781	28	Umumi yekûn

III - Sermaye tahsisinden alacaklılar: 49 562 264,56 lira :

Sermaye tahsisinden alacaklılar hesabında görülen 49 562 264,56 liranın 44 172 193,43 lirası sermaye olarak tahsis olunan paralardan alacakları ve 5 390 077,13 lirası da Maliye Vekâletinin faizden mütevellit borcunu ifade etmektedir.

Bu paraların sağlandıkları kaynak itibariyle müfredatı aşağıda gösterilmiştir:

Lira	K.	
41 285 432	99	Maliye Vekâletinin kefaletini haiz bonoların Merkez Bankasına reeskontu suretiyle sağlanan meblâğdır.
8 277 831	57	T. C. Ziraat Bankası kaynaklarından sağlanan paralarla bu paralara tahakkuk ettirilen bir kısım faizler toplamıdır.
49 562 264	56	Yekûn

Millî Korunma umumi sermayesinden muhtelif sarf mahalleri emrine tahsis olunan kredileri ve bu kredilerden 1955 yılı nihayetinde kadar fiilen kullanılan paralarla aradaki farkları, vekâletler itibariyle gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Sarf mahalleri	Açılan kredi		Kredinin kullanılan kısmı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Başvekâlet	868 098	64	843 750	93	24 347	71
İktisat ve Ticaret Vekâleti	33 289 878	14	26 879 145	80	6 410 732	34
Şahıslar	21 000 00	00	6 091 34	34	14 908 66	
Millî Müdafaa Vekâleti	422 786	22	420 843	00	1 943	52
Münakalât Vekâleti	10 002 012	60	3 466 52	—	9 998 546	08
Ziraat Vekâleti	1 700 000	00	1 700 000	00	—	
Dahiliye Vekâleti	397 961	78	397 658	98	302	80
Adliye Vekâleti	3 553 363	77	3 553 363	77	—	
Maliye Vekâleti	44 657	33	44 600	46	56	87
Hariciye Vekâleti	108 272	63	108 272	63	—	
Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti	9 205 000	00	9 205 000	00	—	
İşletmeler Vekâleti	6 000 000	00	1 010 000	00	4 990 000	00
Yekûn	65 613 031	41	44 172 193	43	21 440 837	98

IV - Muhtelif alacaklı hesaplar : 182 253 488,81 lira :

Bu hesapta kayıtlı paralar, Millî Korunma camiasının 1955 yılı nihayetindeki borçlarını ifade etmektedir.

Bu paralar üç grupta toplanmıştır :

	Lira	K.
1. Alacaklı bankalar	74 082 719	47
2. Alacaklı şahıslar	97 484 554	03
3. Diğer alacaklı hesaplar	10 686 214	68
Yekûn	182 253 488	18

1. Bankaların alacağını gösteren 74 082 719,47 liranın dağılışı aşağıdadır.

Lira	K.	
37 964 153	38	K/857 ve K/872 sayılı kararlara göre mubayaa olunan müdahale pamukları için T. C. Ziraat Bankası tarafından Çukobirliğe açılan kredinin sene sonu bakiyesi,
23 775 274	12	Müdahale fındık mubayaaları için T. C. Ziraat Bankasına Fiskobirliğe açılan kredinin yıl sonu bakiyesi,
9 505 204	72	K/999 sayılı Karara göre Tarişçe mubayaa olunan pamuklar için T. C. Ziraat Bankası tarafından açılan kredinin yıl sonu bakiyesi,
2 500 000		Petrol Ofisinin bankalara olan borcu,
338 087	25	K/999 sayılı Karar gereğince T. C. Ziraat Bankası tarafından And Birliğe açılan kredinin sene sonu bakiyesidir;
74 082 719	47	Yekûn

2. Millî Korunma topluluğunun muhtelif şahıs ve müesseselere olan 97 484 554,03 liralık borçlarının müfredatı şöyledir :

63 206 180,87 lira Petrol Ofisinin muhtelif şahıs,müessese ve şirketlere olan çeşitli borçları,

Lira	K.	
23 228 987	97	K/836 K/857 ve K/872 sayılı kararlar gereğince İzmir'de Tariş marifetiyle yaptırılan müdahale pamukları satışlarından tahassul eden zarar olup Tarişin alacağı,
3 668 371	86	Et ve Balık Kurumunun muhtelif borçları,
6 926 285	04	K/836, K/857 ve K/872 sayılı kararlara göre Adana'da Çukobirliğe yapılan müdahale pamukları satışından meydana gelen zarar olup Birliğin alacağı,
196 983	52	Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin çeşitli borçları,
145 173	00	Sümerbank ithal çimentolarının muhtelif şahıslara olan borçları,
84 942	71	Yerli Ürünler T. A. Şirketinin Millî Korunmadan alacağı,
27 628	06	Zeytinburnu Çimento Fabrikasının çeşitli borçları,
1	00	Tasfiye halinde İstanbul Mahrukat Ofisinin büro demirbaş ve hembanda tesis olunan iz bedelidir.
97 484 554	03	Yekûn

3. Vergilerden, icra tevkifatından, borç senetlerinden, depozitolarından ve diğer alacaklı hesaplardan doğma 10 686 214,68 liranın müfredatı aşağıdadır :

Lira	K.	
6 297 520	02	Et ve Balık Kurumunun çeşitli borçları,
2 957 694	80	Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinin müdahale mübayaatından doğma borçları,
431 495	82	Petrol Ofisinin vergilerden, icra tevkifatından depozitolarından doğma borçları
814 123	39	İnhisarlar Umum Müdürlüğünün müdahale tütünlerinden doğma borçları,
57 598	42	Fazla tahsis edilen paralara karşılık T. C. Ziraat Bankasından çekilen para.
11 142	78	Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin çeşitli borçları,
91 088	53	İzmir'de Tarış tarafından satın alınan muhtelif nevi kuru üzümün elden çıkarılması neticesinde tahassul eden zarardan doğma Tarış'ın alacağı,
22 913	44	Tasfiye halinde Devlet yağlarının çeşitli alacakları,
2 637	48	İktisat ve Ticaret Vekâletinin Millî Kirunma hesabına yatırmış olduğu demirbaş eşyanın satış bedelidir.
<u>10 686 214</u>	<u>68</u>	Yekûn

Aktifte üç grupta mütalâa edilerek yer alan ve yekûnu 105 944 852,08 liraya bâliğ olan muhtelif borçlu hesaplarla pasifte yine üç grupta mütalâa edilen ve toplamı 182 253 488,18 liradan ibaret bulunan alacaklı hesaplarda kayıtlı paraların büyük bir kısmı neticelenmiş muamelâta taallük etmektedir.

Bunların tasfiyeleri için gereken koordinasyon kararlarının istihsalı faydalı olacaktır.

4. Vekalet Mutavassıt hesaplar : 9 940 208,61 lira :

Bu hesapta yer alan 9 940 208,61 liranın müfredatı aşağıya çıkarılmıştır :

Lira	K.	
8 622 847	91	Petrol Ofisinin muhtelif mutavassıt hesapları,
852 084	86	İnhisarlar Umum Müdürlüğünün çeşitli mutavassıt hesapları,
270 527	49	Et ve Balık Kurumunun muhtelif mutavassıt hesapları,
86 195	32	Yerli Ürünler Türk Anonim Şirketinin 1947 yılı kârı,
94 591	30	Türk Tütün Limited Şirketinin müdahale tütün satışlarından tahassul eden 1949 ve 1950 yılları kârları,
13 961	73	Tarış Devlet Yağlarına ait müspet fiyat farklarıdır.
<u>9 940 208</u>	<u>61</u>	Yekûn

VI - Karşılıkları : 4 434 184,25 lira

Bu hesapta yer alan paraların müfredatı aşağıdadır :

	Lira	K
1. Fazla kârlar fonları	1 675 504	41
2. Kok kârı	38 404	41
3. Pamuk kârı	395 233	38
4. Diğer karşılıklar	2 327 152	05
Yekûn	4 434 194	25

1. Fazla kârlar fonları namı altında görülen 1 673 504,41 lira, Millî Korunma Kanununun 27 nci maddesi hükmüne göre tahassul eden müspet fiyat farklarıyla sair suretle tekevvün eden ve fon hesabına yatırılan paraların 1955 yılı nihayetindeki bakiyelerini ifade etmektedir.

Bu bakiye aşağıda müfredatı yazılı giriş ve çıkışların muhasalasından meydana gelmiştir.

A) Girişler :

	Lira	K
1954 yılından devren gelen fon hesabı bakiyesi	521 120	06
İhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından 1955 yılında bu hesaba yatırılan para	4 000 000	
Türk Tütün Limited Şirketince fon hesabına yatırılan meblâğ	1 340 000	
1955 yılında fon hesabına tahakkuk ettirilen faiz	26 528	31
Yekûn	5 887 648	37

B) Çıkışlar :

	Lira	K
Fazla kârlar fonları hesabından 1955 yılında ödenen faizler	58 474	59
1955 yılında İhisarlar Umum Müdürlüğüne ödenen para	4 000 000	—
Tashihat	155 669	37
1956 yılına devreden fazla kârlar fonları bakiyesi	1 673 014	41
Yekûn	5 887 648	37

2. Kok kârı olarak görünen 38 404,41 lira, geçmiş yıllara ait raporlarımızda da arz edildiği üzere, K/5 sayılı kararlarla kömür stoku yapmak için Millî Korunma sermayesinden Etibank emrine verilmiş olan mütedavil sermayenin işletilmesinden tahassul eden kârdır.

Bu para Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Merkez Müdürlüğünde faizli bir hesapta bekletilmektedir.

3. Karşılıklar hesabında pamuk kârı olarak yer alan 395 233,38 lira ise; Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına Millî Korunma hesabına müdahale yolu ile mübayaa olunan pamukların satışlarından husule gelen kâr bakiyesidir.

Bu para da faizli fon hesabında bekletilmektedir.

4. 2 327 152,05 liraya ulaşan diğer karşılıkların müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
1 860 415	57	Petrol Ofisinin dahili sigorta karşılıklarını
140 521	43	Tasfiye halinde Devlet yağlarının ihtilâflı ve meşkük alacaklar karşılığını,
94 350	92	Sümerbank ithal çimentoları hesabının ihtilâflı alacaklar karşılığını;
18 236	56	Ziyetinburnu Çimento Fabrikasının muhtemel zararlar karşılığını,
213 527	57	Et ve Balık Kurumunun çeşitli karşılıklarını, göstermektedir.
2 527 052	05	Yekûn

VII - Geçmiş yıllar kârları : 16 393 070,14 lira.

Bu meblâğ, Millî Korunma topluluğunun, 1955 yılı nihayetindeki geçmiş yıllar kârlarını ifade etmektedir.

IV - Kâr ve zarar hesabının incelenmesi

Millî Korunma topluluğunun 1955 yılı sonu itibariyle hazırlanmış bulunan umumi kâr ve zarar hesabı bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

A) Zimmet

	1954 Yılı		1955 Yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
a) Ticari işletmeler masraf ve zararları	43 697 781	01	46 267 179	30	+ 2 569 398	29
b) Teşkilât ve idare masrafları	618 299	45	1 388 118	43	+ 769 818	98
Yekûn	44 316 080	46	47 655 297	73	+ 3 339 217	27

Bu tablonun tetkikinde:

a) Geçen seneye nazaran 2 569 398,29 lira fazlasıyla 46 267 179,30 liradan ibaret bulunan ticari işletmelerin masraf ve zararlarının müfredatı şöyledir:

	Lira	K.
Maaş ve ücretler	8 280 981	78
Harcırahlar	338 343	20
Kiralar	158 474	61
Isıtma ve aydınlatma	187 408	48
PTT	203 751	51
Kâğıt ve kırtasiye	222 741	19
Amortismanlar	3 318 657	87
Faizler	5 082 801	39
Müteferrik masraflar	1 952 938	20
Vergi ve resimler	430 104	73
Satış zararları	25 380 365	81
Muhtelif zararlar	542 994	82
Sair çıkışlar	167 615	71
Yekûn	46 267 179	30

Mezkûr masraf ve zararların aid oldukları teşekküller itibariyle dağılışı da aşağıdaki gibidir

	Lira	K.
Petrol Ofisi	16 299 509	27
Ticaret Ofisi	65 472	32
K/999 - İzmir pamukları	9 505 204	72
K/999 - Antalya pamukları	338 087	25
Giresun Fındık	12 724 757	91
Tohumluk Zerbank	153 653	98
Yerli Ürünler T. A. Ş.	13 961	73
Devlet yağları	2 106	19
Et ve Balık Kurumu	989 076	61
K/857 ve K/872 - pamukları Çuko- birlik	6 130 908	72
Mahrukat Ofisi	44 440	60
Yekûn	46 267 179	30

Ticari İşletmelerin bu masraf ve zararları hakkında gerekli izahat raporumuzun işletme faaliyetleri bahsinde arz edilmiştir.

b) Bu yıl 1 388 118,43 liradan ibaret bulunan teşkilât ve idare masraflarının aid oldukları masraf neveleri ve sarf mahalleri itibariyle müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Maliye Vekâleti reeskont faizleri	1 363 193	27
Millî Korunma muhasebesi maaş ve ücretler.	19 057	74
Millî Korunma amortismanları	5 811	42
Millî Korunma müteferrik masrafları	56	00
Yekûn	1 388 118	43

B) Matlup :

	1954 yılı		1955 yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		—	Lira
a) Ticari işletmeler gelirleri	28 865 509	32	35 676 556	89	+	6 811 047	57
b) Diğer gelirler	—	—	1 648 848	77	+	1 648 848	77
Yekûn	28 865 509	52	37 325 405	66	+	8 459 896	34
Zarar bakiyesi	15 450 571	14	10 329 892	07	—	5 120 679	07
Umumi yekûn	44 316 080	46	47 655 297	73	+	3 339 217	27

Bu tablonun incelenmesinde :

8. Geçen seneye nazaran 8 459 896,34 lira fazlasiyle 37 325 405,66 liradan ibaret bulunan ticari işletmeler gelirlerinin müfredatı aşağıda gösterilmiştir :

	Lira	K.
Emtia satış gelirleri	34 164 281	23
Alınan faiz ve komüsyonlar	902 742	83
Çeşitli gelirler	441 917	12
Reeskont bonoları faizleri	1 648 848	77
Sair girişler	167 615	71
Yekûn	37 325 405	66

Bu gelirlerin aid oldukları mahaller itibariyle dağılışı aşağıdaki gibidir :

	Lira	K.
Petrol Ofisi	31 203 295	18
Giresun Fındık	3 682 674	27
Tohumluk Zerbank	153 653	98
Yerli Ürünler T. A. Ş.	13 961	73
Et ve Balık Kurumu	576 649	96
Tekel Tütün	46 321	77
Maliye Vekâleti reeskont faizleri	1 648 848	77
Yekûn	37 325 405	66

Mezkûr gelirlerin sureti terekkübü hakkında gerekli izahat raporumuzun işletme faaliyetleri bahsinde arz edilmiştir.

1955 yılı Milli Korunma bilançosu

AKTİF

	L.	K.
I - Tahsis edilen sermaye	65 613 031	41
II - Sermaye tahsisinden borçlular	3 594 430	69
III - Fazla kârlar fonlariyle kârlardan ya- pılan tahsislerden borçlular	3 357 659	28
IV - Muhtelif borçlu hesaplar	105 944 852	08
V - Mutavassıt hesaplar	27 578 099	69
VI - Stoklar	66 697 649	11
VII - Sabit kıymetler	19 828 430	40
İktisap bedeli	39 923 720	69
Amortisman	20 095 290	29
Net bedeli	19 828 430	40
VIII - Geçmiş yıllar zararı	43 471 395	28
IX - 1955 yılı zararı	10 329 892	07
Yekûn	346 415 440	01

PASİF

	L.	K.
X - Sermaye	65 555 432	99
XI - Fazla kârlar fonlariyle kârlardan ya- pılan tahsisler	18 276 781	28
XII - Provizyonlar	4 434 194	25
XIII - Sermaye tahsisinden alacaklılar	49 562 264	56
XIV - Muhtelif alacaklı hesaplar	182 253 488	18
XV - Mutavassıt hesaplar	9 940 208	61
XVI - Geçmiş yıllar kârları	16 393 070	14
Yekûn	346 415 440	01

1955 yılı Milli Korunma kâr ve zarar hesabı

ZİMMET

	Lira	K.
Ticari işletmeler masrafları	46 267 179	30
Teşkilât ve idare masrafları	1 388 118	43
Yekûn	47 655 297	73

MATLUP

	Lira	K.
Ticari işletmeler gelirleri	35 676 556	89
Diğer gelirler	1 648 848	77
Zarar	10 329 892	07
Yekûn	47 655 297	73

V - İşletme faaliyetleri

(Petrol Ofisi)

A) Toplu bakış :

Millî Korunma Kanununun değişik 6 nci maddesinin 5 nci fıkrasının verdiği salâhiyetle K/103 sayılı kararla kurulmuş olan Petrol Ofisi 1955 yılında 15 nci faaliyet yılını doldurmuştur.

B) Mali kaynaklar :

Ofise sermaye olarak K/395 sayılı kararla 2,5 milyon lira ve ayrıca Millî Müdafaa Vekâleti ihtiyaçlarının zamanında karşılanması için K/75C sayılı kararla da 9 milyon liraya kadar kredi tahsis edilmiştir. Bundan ancak 5 milyon liralık kısmı Ofise ayrılmıştır. Bilâhara 5 milyon liranın 1 231 000 lirası Devlet Üretim Çiftliklerine devredilmiş ve kredi 3 765 500 liraya inmiştir.

Mezkûr sermaye ve krediden ayrı olarak K/850 sayılı kararla da Millî Korunma Teşkilâtının idare masraflarından kullanılmayıp arta kalan 229 000 lira, tohumluk tevziatı tahsisinden bakıya kalan 700 000 lira, tasfiye halindeki Ticaret Ofisi sermayesinden de 1 milyon lira olmak üzere ceman 1 929 000 liralık bir kredi de Ofis emrine verilmiştir.

Petrol Ofisi bu suretle 1955 yılında :

Lira

2 500 000	Muhassas sermaye
3 765 500	Millî Müdafaa Vekâleti ihtiyacını karşılama kredisi
1 929 000	Akar yakıt mubayaa kredisi olarak ceman

8 194 500 Liralık bir krediden faydalanabilmek imkânını temin etmiştir.

Ofis mevzuubahsedilen kredilerden maada, K/103 sayılı kararın 15 nci maddesi hükmüne göre de İktisat ve Ticaret Vekâletinin tasvibi ve irae edeceği bankalardan olmak şartıyla de 5 milyon liraya kadar istikraz aktine de salâhiyetlidir.

C) İdari bünye :

1. Teşkilât :

a) Umum Müdürlük :

Millî Korunma hükümlerine tevfiikan kurulmuş olduğu için bünye itibariyle muvakkat mahiyette olan Petrol Ofisinin mevzuubahis muvakkatlık vasfının bertaraf edilerek daimî ve müstakar bir bünyeye sahip kılınması maksadıyla yapılagelen çalışmalar henüz neticelenmemiştir.

b) Kadro :

1. Petrol Ofisinin 1955 yılı memur kadrosunun hareket durumu bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir :

	1954 yılı nazari kadro	1954 yılı sonu fiili kadrosu	1954 nazari ile fiili kadro arasındaki fark	1955 yılı nazari kadro	1955 yılı başı fiili kadrosu	1955 sonu fiili kadrosu	1955 yılı nazari ile fiili kadro arasındaki fark	1954/1955 yılı fiili kadro arasındaki fark	1955 yılında Gi-kan- lar	Çı-kan- lar
Büro memurları :										
B. İçi	9	9	—	9	9	6	3	—	—	—
İhtisas	29	24	5	29	24	24	4	—	—	—
B. Dışı	256	229	27	256	229	219	21	—	48	48
İşletme memurları :										
B. İçi	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—
İhtisas	9	9	—	9	9	8	2	—	—	—
B. Dışı	362	350	12	362	350	347	31	—	41	30
Yekûn	666	622	44	666	622	605	61	—	89	78

Bu cetvele göre 1955 yılı nazari kadrosunda bir evvelki yıla nispetle bir artış yoktur. Ancak 1954 te yıl sonu fiili kadrosu 622 iken 1955 yılı sonunda bu miktar 605 e inmiştir. Nazari kadroya göre 61 adedlik memur kadrosuna tâyin yapılmamıştır.

2. Petrol Ofisi Umum Müdürlüğünün merkez ve bölge teşkilâtının memur ve işletme kadrosu aşağıdadır:

	1955 yılı fiilî kadrosu				İşletme
	Barem içi	İhtisas	Barem dışı	Yekûn	
Umum Müdürlük	2			2	
Umum Muhasebe Müdürlüğü		3	49	52	
Müşavirler Heyeti		1	5	6	
Teftiş Heyeti Reisliği	1	7	7	15	
Umumi Kâtiplik		2	9	11	
Hukuk Müşavirliği			7	7	
Akar yakıt Müdürlüğü	1	2	20	23	
Madenî yağ Müdürlüğü			17	17	
Satış Organizasyon Müdürlüğü		3	10	13	
Tesisat ve Bakım Müdürlüğü			13	13	16
İnşaat ve Bakım Müdürlüğü			9	9	15
Malzeme Müdürlüğü		1	11	12	
Nakliyat ve Sigorta Müdürlüğü	1		5	6	
Zatışleri Müdürlüğü		2	16	18	
Levazım Müdürlüğü			16	16	54
Muhaberat ve Arşiv Müdürlüğü		1	19	20	
NATO Tesisleri Müdürlüğü		1	1	2	
Sosyal İşler Müdürlüğü	1	1	5	7	
Yekûn	6	24	219	249	85
İzmit Bölge Müdürlüğü (Depolar dâhil)			73	73	542
İzmir » » » »	1		57	58	198
İstanbul » » » »		8	118	126	342
İskenderun » » » »			70	70	359
Ankara » » » »			29	29	85
Bölgeler yekûnu	1	8	347	356	1 526
Umumi yekûnu	7	32	566	605	1 611

Bu duruma göre Ofiste 1955 yılında 605 memur ve 1 611 işçi müstahdem vazife görmüştür. Yevmiyeleri 5 - 22 lira arasındadır.

Bundan ayrı olarak Umum Müdürlük ile bölgelerde ücretleri 100 - 300 lira arasında tehalüf eden mukaveleli 5 doktor çalıştırılmaktadır.

c) Teftiş Heyeti :

Bir evvelki yıldan 1955 yılına devredilen 29 tetkik, teftiş ve tahkik işine mezkûr yıl içinde 83 iş intikal ederek mecmuu 112 ye ulaşmış 1956 yılına 20 iş devrolunmuştur.

1955 yılı zarfında ihdas edilip Teftiş Heyetine bağlı ve talimatnamesine göre de acenta ve müstakil bayilerin, stok, hesap ve satış muamelâtını mahallen tetkik ile mükellef tutulan acenta kontrollariyle mezkûr yıl zarfında 8 acentanın durumu tetkik edilebilmiş 1956 yılına 176 acentaya ait kontrol işi devrolunmuştur.

Ayrıca satış ve organizasyon şubesine bağlıolan satış organizatörleri de talimatnameye göre, acenta ve müstakil bayilerin faaliyette buldukları muhitin akar yakıt ve madenî yağ satışları bakımından durumu, mevkiin zirai, iktisadi ve sınai faaliyetleriyle istikbalde arz edeceği ehemmiyet, rakip şirketlerin vaziyeti, acenta veya bayiin ticari kabiliyet faaliyet, itibar gibi acenta kontrollerinin yapmakla mükellef olduğu vazifelere müşabih işleri yapmaktadırlar.

Vazife benzerliği bulunan ve aynı mahiyetteki işleri gören bu iki organın, bir mercide birleştirilmesi işlerin selâmeti ve vahdeti bakımından uygun olacaktır.

ç) Hukuk Müşavirliği :

1955 yılında açılmış olanlarla eski yıllardan devren gelen dâvalar takibedilmektedir. Dâvaların müddeabih meblâğ tutarları aşağıda gösterilmiştir.

Dâvalar	Müddeabih		
	Aded	Lira	K.
1. Eski yıllardan devir	61	7 348 757	13
2. 1955 yılında açılan	42	5 540 597	11
	Yekûn	12 889 354	24
3. Neticelenenler :			
	Aded	Meblâğ	
Aleyhte	20	3 468 582	04
Lehte	31	883 750	32
Feragat	1	—	
Sulh	1	—	
	Yekûn	4 352 332	36
1956 yılına devir			
			50
			8 537 021
			88

d) Satış ve Organizasyon Şubesi :

Petrol Ofisinin 1954 yılı ile mukayeseli 1955 yılı acenta ve müstakil bâyi miktarı aşağıdadır :

	1954 Aded	1955 Aded	+ Fark
Acenta	181	190	+ 9
Müstakil bâyi	127	143	+ 16
Aynı yıl zarfında acenta ve bâyilere açılacak kredi hadlerine gelince :			
	Lira	Lira	Lira
Akar yakıt	2 473 412	2 064 400	— 409 012
Zirai	365 000	712 500	+ 347 500
Stok	260 000	605 000	+ 345 000
Madenî yağ teşhir	20 000	—	— 20 000
Madenî yağ	—	264 400	+ 264 400
Yekûn	3 118 412	3 646 300	+ 527 888

Yukardaki tablonun tetkikinden anlaşılacağı üzere açılan kredi haddi bir evvelki yıla nazaran 527 888 lira fazlasıyla 3 646 300 liraya bâliğ olmuştur.

e) Sosyan Şube :

Yeniden ihdas edilmiş bulunan mezkûr şubenin yapacağı işin mahiyet ve şumulü vazife talimatnamesinde belirtilmemiştir. 2178 sayılı Umum Mûdürlük kararında da kâfi sarahat yoktur.

Bölge ve depolarda çalışan yevmiyeli personelin işe alınma, çalışma, ayrılma, takdir, tecziye durumlarını yakinen takibedebilecek bünyeye uygun bir istikamet verilmesi icabetmektedir.

3. İşletme faaliyetleri :

a) Teneke fabrikaları :

Petrol Ofisi İstanbul, İzmit, İzmir, İskenderun bölgeleri teneke fabrikalarının 8 saatlik günlük kapasiteleri ile 1955 yılında gerek Ofise, gerek harice imal edilmiş tenekelerin miktarı aşağıdadır.

	Günlük kab 8 saat	Senelik kapasite (*)	1954 teki imal	1955 deki imal	1954 e + göre — fark
İstanbul Çubuklu	4 000	960 000	630 257	813 048	+ 174 791
İzmit Derince	5 000	1 200 000	307 046	410 904	+ 103 858
İzmir	5 000	1 200 000	645 856	866 938	+ 221 082
		(**)			
İskenderun	9 000	2 160 000	820 433	973 875	+ 153 442
Yekûn	23 000	5 320 000	2 411 592	3 064 765	+ 653 173

1955 yılında 1954 yılına nispetle 654 173 adet fazla teneke imal edilmiştir.

b) Nakil vasıtaları :

Ofisin şehir dâhili ve haricî nakliyatında kullanılan sarnıçlı kamyonlariyle sarnıçlı vagonlarının deniz nakil vasıthalarının adet, kıymet itibariyle olan müfredatı aşağıya çıkarılmıştır.

Yıl	Sarnıçlı vagon Tutarı			Kara nakil vasıtası Tutarı		
	Aded	Lira	K.	Aded	Lira	K.
1954 ten devir	136	2 658 089	62	230	4 717 147	57
1955 te alınan	—	—	—	8	138 667	69
Yekûn	136	2 658 089	62	238	4 855 815	26
				136	2 658 089	62
Umumi yekûn				374	7 513 904	88

Yukarda müfredatını kaydettiğimiz 7 513 904,88 lira kıymetinde 374 adet kara nakil vasıtasına İzmir bölgesinde kullanılan 9 528,51 lira kıymetinde 2 adet motorsuz kara nakil vasıtası da ilâve edildiği takdirde bedeli 7 523 433,42 liraya, adedi 376 ya yükselmektedir.

(*) Cumartesi, Pazar hariç hafta 5 gün, senelik faaliyeti 240 iş günü üzerinden hesaplanmıştır.

(**) 1954 yılında 56 141 teneke, 1955 yılında da 163 025 teneke harice yapılmıştır.

Teneke fabrikalarının imalât kapasitesi düşüktür. Bu durum levha teneke temin edilememiş olmasından ileri gelmektedir.

Ofise ait mezkûr nakil vasıtalarından ayrı olarak Millî Müdafaa Vekâletinin 245 aded sarnıçlı vagonu ile mecmuu 51 adedi bulan motorlu motorsuz kara nakil vasıtası da Ofisin istimaline terk edilmiştir.

Şehir dahilî ve kısmen haricî nakliyatında kullanılan sarnıçlı kamyonların 1955 yılında işletilmesinden hâsıl olan masrafları tahakkuk eden navlun gelirleri ile hâsıl olan zararların bölge itibarıyla müfredatını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Masrafın cinsi	İstanbul		İzmit		İzmir		İskenderun		Yekûn	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1. Personel mas.	133 742	98	234 737	09	104 430	29	72 285	84	543 216	20
2. İhrakiye (akar yakıt)	47 665	81	161 175	97	52 699	26	41 198	48	302 739	52
3. İhrakiye (madeni yağ)	5 069	90	13 740	55	2 598	85	5 003	00	26 412	38
4. Tamir, bakım	34 335	99	158 981	23	46 239	53	3 257	31	243 014	06
5. Sigorta	7 591	06	14 905	44	5 290	—	10 205	21	37 921	71
6. Amortisman	85 777	59	218 560	61	60 164	36	123 476	35	487 978	91
7. Umum masrafa iştirak hissesi	12 519	61	39 454	57	13 572	11	5 889	30	71 435	59
Yekûn	326 902	94	841 555	46	285 014	40	261 315	57	1 714 788	37
Navlun geliri	242 981	89	836 081	18	287 270	74	216 571	97	1 582 905	78
Fark +/-	-83 921	05	- 5 474	28	+ 2 256	34	- 44 743	60	- 151 882	59

2. Deniz nakil vasıtaları :

Bölge	1954 den devir		1955 te alınan	
	Aded	Kıymet	Aded	Kıymet
İstanbul	14	815 194 86	—	4 400
İzmit	1	1 500 —	—	—
İzmir	1	569 22	—	—
İskenderun	2	14 201 42	—	65
Yekûn	18	831 465 50	—	4 465
Göksu motörü ilâvesi		4 400 —		
Yarıkkaya Deniz Motörü tamiri		65 —		
Umumi yekûn	18	835 930 50		

Geçen seneye nispetle nakil vasıtalarına aded itibarıyla bir ilâve yapılmamıştır. Yalnız İstanbul ve İskenderun bölgelerine bağlı iki vasıtanın değerlerini artırır mahiyette yapılan tamirat kıymetlerine ilâve edilmiştir.

İstanbul bölgesine bağlı deniz nakil vasıtalarıyla Marmara havzası dâhilinde mevcut depolarla hava meydanlarının ikmali yapılmaktadır.

1955 yılında bu vasıtalara yapılan çeşitli masrafların müfredatı aşağıdadır:

	Lira	K.
Personel masrafları	223 234	09
İhrakiye (akar yakıt)	36 114	80
İhrakiye (madenî yağ)	3 336	05
Sigorta	70 712	55
Tamir ve bakım	147 523	55
Amortisman	37 387	92
Muhtelif masraflar	176 133	31
Yekûn	694 442	27

Deniz nakliye vasıtalarının 1955 yılı içinde gördükleri işlerin nakliye rayiçleri üzerinden kıymetlendirilmesi neticesinde 548 836,62 liralık navlun tahakkuk etmektedir. Bu durum karşısında deniz nakil vasıtaları işletme zararları 144 505,60 lirayı bulmaktadır.

Ç) İş programı ve bütçe :

Petrol Ofisi 1955 yılı iş programını ve bütçesini 14 . III . 1955 tarihli 1832 sayılı Umum Müdürlük kararıyle kabul etmiş ve alâkalı mercilere göndermiştir.

a) İş programı :

1. Akar yakıt ve madenî yağ mubayaa ve satışı :

Ofis 1955 iş programında C. İ. F. fiyat üzerinden 57 369 800 lira kıymetinde 427 000 ton çeşitli petrol müştaklariyle madenî yağ mubayaaedeceğini tahmin etmiştir. Bu tahmine mukabil C. İ. F. bedeli 49 733 128 lira ve miktarı 346 989 ton muhtelif cins akar yakıt ile madenî yağ getirtmek suretiyle programını biraz noksaniyle tahakkuk ettirmiştir.

1955 yılında 324 748 ton petrol ve müştakları madenî yağ satılmış ve bu satıştan 7 958 509 liralık kâr temin edilmiştir.

Ayrıca Millî Müdafaa Vekâleti nam ve hesabına Amerikan yardımından 251 652 ton akar yakıt tesellüm etmiş ve bu miktardan 218 637 tonunu askerî birliklere teslim etmiştir.

2. Yeni tesis, tevsi ve inşaat işleri :

1955 yılı iş programında muhtelif yeni tesisinşaat işlerinin 5 211 000 liraya baliğ olacağı kaydedilmiştir.

Bu programa göre Ofis mezkûr yılda bu işlerden bir kısmını ikmal etmiş, bir kısmına devam etmiş ve bir kısmını da mütaakıp yıla devretmiştir.

b) Bütçe :

Ofisin 1955 yılı bütçesinde idare masrafları 8 681 920 lira, işletme masrafları 9 018 400 lira olmak üzere ceman 17 900 320 lira olarak tesbit edilmiştir.

Buna mukabil mezkûr yılın idare ve işletmemasraflarının fiilî tutarı 17 842 585,73 lira olarak tahakkuk etmiştir.

İşletme faaliyetleri :

1. Mubayaa stok ve satışlar :

Son yıllar zarfında motörlü nakil vasıtalarının adedinin artması, makineli ziraatin her yıl bir miktar daha inkişaf etmesi, askerî birliklerin gün geçtikçe daha fazla motorize edilmesi dolayısıyla memlekette akar yakıt ile madenî yağ istihlâki her yıl biraz daha artmaktadır. Bu ihtiyacın yarısına yakın bir kısmını Petrol Ofisi karşılamakta bakiyesini de diğer petrol şirketleri temin etmektedir.

Ofis 1955 yılında akar yakıtın bir kısmını dış memleketlerden doğrudan doğruya ithal etmiş, cüzi bir kısmını da yurt içinde faaliyette bulunan ecnebi akar yakıt şirketlerinden transfer suretiyle ve Türk Petrolleri A. C. dan temin etmiştir.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi 1955 yılındada Ofis tarafından memleket dâhilinde sivil halka yapılan akar yakıt satışları İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit olunan fiyatlar üzerinden yapılmıştır. İthal olunan madenî yağların satışları ise serbest piyasa fiyatı üzerinden cereyan etmiştir. Bu satışlardan maada Ofis Millî Müdafaa Vekâleti, bâzı resmî devair ve şirketlere de akar yakıt satmıştır.

Ofis tarafından temin edilmekte olan Millî Müdafaaaya ait petrol ve müstakları teslimatı, maliyet bedellerine umumi masraf hisseleri karşılıkları ilâve edilmek suretiyle yapılmaktadır.

Amerikan yardımından gelen mallar da muayyen bir masraf karşılığı mukabilinde Ofisçe askerî birliklere tevzi edilmektedir.

Akdedilen mukavelelere göre resmî devaire yapılan satışlarda cüzi bir kâr sağlamaktadır.

1954 yılından devren gelen ve 1955 yılı içerisinde mubayaa olunanlarla bunlar için ihtiyar olunan masrafları ve aynı yıl zarfındaki çıkışları ve mütaakıp yıla devrolunan akar yakıt ile madenî yağ stoklarını miktar ve kıymet itibariyle gösterir bir cetvel aşağıda yer almıştır.

GİRİŞLER :

Cinsi	1954 ten devreden		1955 yılında mu
	Kilo	Lira	Kilo
Benzin	12 677 330	3 596 217	103 916 851
Gazyağı	10 553 482	1 692 335	61 385 761
Motorin	10 057 327	1 592 625	121 051 537(**)
Madenî yağ	17 875 603	10 940 756	18 241 052
Mazot	4 333 772	313 230	15 339 151
Dizeloil	4 967 794	439 153	11 860 682
Jet yakıtı	9 888 669	1 268 012	10 379 625
Tayyare benzini	6 143 826	1 512 684	—
Benzol	239 950	77 684	4 797 971
Asfalt	—	—	17 000
Yekûn	76 737 753	21 432 696	346 989 630

ÇIKIŞLAR :

Cinsi	1955 yılı satışları		Fireler	
	Kilo	Lira	Kilo	Lira
Benzin	90 323 933	60 086 168	1 375 350	658 160
Gazyağı	54 923 967	20 434 484	647 070	167 063
Motorin	128 426 630	38 544 294	606 920	144 796
Madenî yağ	19 050 675	17 011 598	27 045	22 989
Mazot	18 612 482	3 577 772	3 790	243
Dizeloil	12 876 173	2 884 868	8 070	670
Jet yakıtı	—	—	191 460	44 605
Tayyare benzini	99 993	87 345	391 170	90 753
Benzol	417 501	180 041	23 468	5 867
Asfalt	17 000	2 841	—	—
Yekûn	324 748 354	142 809 411	3 274 343	1 135 146

Not : 1 (*) Benzine karıştırılarak satılmıştır.

2 (**) Mubayaa olunan motorin kilo 118 979 029

M. M. Vekâletinden emanet alınan
motorin kilo

2 072 508

121 051 537

ve neticeleri tablosu

bayaa olunan	1955 yılı	Umumi yekûn	
	masrafları	Kilo	Lira
Lira	Lira		
13 481 221	48 730 321	116 594 181	65 815 759
6 900 628	14 894 448	71 939 243	23 487 411
12 935 788	24 108 864	131 108 864	39 234 589
11 344 765	6 059 355	36 116 655	28 344 876
1 182 357	2 207 764	19 672 923	3 703 351
1 186 064	1 684 097	16 828 476	3 309 314
1 146 779	110 705	20 268 294	2 525 496
—	317 304	6 143 826	1 829 988
1 553 343	17 558	5 037 921	1 648 585
2 183	658	17 000	2 841
49 733 128	98 736 386	423 727 383	169 902 210

Sair çıkışlar		1956 yılına devreden		Umumi yekûn	
Kilo	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Lira
6 098 168	1 767 924	18 796 730	3 303 507	116 594 181	65 815 759
8 150 878	1 433 190	8 217 328	1 452 674	71 939 243	23 487 411
2 806	508	2 072 508	544 991	131 108 864	39 234 589
3 302 486	2 807 113	13 736 449	8 503 176	36 116 655	28 344 876
286 606	42 527	770 045	82 809	19 672 923	3 703 351
11 400	1 990	3 932 833	421 786	16 828 476	3 309 314
2 082 930	492 925	17 993 904	1 987 966	20 268 294	2 525 496
5 005 673	1 467 199	646 990	184 691	6 143 826	1 829 988
3 415 423 (*)	1 080 157 (*)	1 181 529	382 520	5 037 921	1 648 585
—	—	—	—	17 000	2 841
28 356 370	9 093 533	67 348 316	16 864 120	423 727 383	169 902 210

Boş teneke bedeli 1 276 732

18 140 852

1955 yılı zarfında Ofis C. I. F. bedeli 49 733 128 lira olan 346 989 630 kilo akar yakıt ile muhtelif cins madenî yağ mübayaası etmiştir.

Bu mübayaalar için gümrük resmi, fire, ardiye resmi, tahmil, tahliye, dahilî nakliye gibi masraflar için 98 736 386 liralık masraf ihtiyar etmiştir.

Ofis aynı yıl zarfında 142 809 411 liralık 324 748 354 kilo çeşitli akar yakıt ile madenî yağ satmıştır.

Sair çıkışlar namı altında yer alan bedeli 9 093 533 liraya baliğ olan 28 356 370 kilo akar yakıt ile madenî yağlar diğer petrol şirketlerine verilmiştir.

Bu hareket neticesinde, çeşitli akar yakıtın ana depodan satış anına kadar geçen zaman zarfında, Ofis depolarında mevcut bulunan bîlûmum petrol ve müstaklarından 1 135 146 lira kıymetinde 3 274 343 kiloluk fire zuhur etmiştir.

1955 yılı nihayetinde Ofis depolarıyla belediye gazhanelerinde tenekesiz 16 864 120 lira ve teneke olarak 18 140 852 lira değerinde 67 348 316 kilo çeşitli akar yakıt ile muhtelif cins madenî yağ bulunduğu görülmüş ve bu emtiada müteakıp yıla stok olarak devretmiştir.

Ofis akar yakıt ile madenî yağ mübayaalarından başka iştigal mevzuu ile ilgili ticaretinin mütemim bir cüz'ünü teşkil eden levha teneke, muhtelif cins ve hacimde kablolar ile çeşitli malzeme alımlarında da bulunmuştur.

Bir evvelki yıldan 1955 yılına 5 483 871,30 lira değerinde çeşitli işletme malzemesi stokunu devretmiş olduğu görülmüş, bu yıl zarfında Ofisin malzeme ve boş kablolar hesaplarına göre 30 757 544 lira kıymetinde çeşitli malzeme mübayaaları ve bölgeler arası sevkiyat vukubulmuş, yine aynı hesaba göre 22 067 535 liralık muhtelif malzeme istihlâki ile teşkilât arası sevkiyat olmuş ve binnetice 1956 yılına 7 895 536 lira değerinde malzeme ve boş kab devredilmiştir.

Ofis tarafından 1955 yılında ithal edilen akar yakıt 201 271 m³ hacimindeki yeraltı ve yerüstü tanklarında muhafaza edilmektedir.

Petrol Ofisle Türkiye'deki diğer şirketlerin tank kapasitesi 426 335 m³ tür.

1944 - 1953 yılları arasında Ofis ve şirketlerin ithalâtı ile satışları aşağıda gösterilmiştir.

Yıl	İthal olunan akar yakıt 1 000 ton			Satılan akar yakıt 1 000 ton		
	Şirketler	Petrol Ofisi	Yekûn	Şirketler	Petrol Ofisi	Yekûn
1944	132,1	0,8	132,9	105,5	32,5	138,0
1945	160,2	0,5	160,7	122,9	43,1	166,0
1946	167,4	53,7	221,1	177,7	50,3	228,0
1947	175,5	95,4	270,9	192,1	79,1	271,2
1948	247,9	190,4	438,3	229,0	118,8	347,8
1949	299,0	139,5	438,5	268,0	162,4	430,4
1950	258,9	192,7	451,6	304,5	197,8	502,3
1951	388,0	271,9	659,9	385,1	267,9	653,0
1952	518,1	396,5	914,6	490,7	363,6	854,3
1953	580,3	365,6	945,9	569,7	380,4	950,1
1954	669,6	422,7	1 092,3	653,2	443,8	1 091,1
1955	623,0	587,8	1 210,8	718,6	566,9	1 285,5

II - Satış ve neticeleri :

Ofisçe 1955 yılı zarfında yapılan bilûmum akar yakıt ile mâdenî yağ ve müteferrik malzeme satışlarının nev'ini, miktarını, maliyet tutarı ile satış tutarını ve bu satışlar neticesinde tahassul eden kârlarını gösterir cetvel aşağıdadır :

Malın cinsi	Miktar Kg.	Maliyet tutarı Lira	Satış tutarı Lira	Satış bedeli Lira
Benzin	90 323 933	58 151 077	60 086 168	1 935 091
Gazyacı	54 923 967	19 616 559	20 434 484	817 925
Motorin	128 426 630	36 635 166	38 544 294	1 909 128
Madenî yağ	19 050 675	13 841 732	17 011 598	3 169 866
Mazot	18 612 482	3 559 471	3 577 772	18 501
Dizoloil	12 876 173	2 788 297	2 884 868	96 571
Tayyare benzini	99 993	86 131	87 345	1 214
Benzol	417 501	171 691	180 041	8 350
Asfalt	17 000	778	2 841	2 063
Akar yakıt ve mâdenî yağ yekûnu	324 748 354	134 850 902	142 809 411	7 958 509
Malzeme ve boş kablar	—	1 034 706	1 290 536	255 830
Akar yakıt ve mâdenî yağ ile malzeme yekûnu		135 885 608	144 099 947	8 214 339

1955 yılı içerisinde satılan 324 748 354 kilo ağırlığında muhtelif cins akar yakıt ile madenî yağın satış tutarı 142 809 411 lira maliyet tutarı 134 850 904 liradır. Satılan muhtelif cins malzemenin satış tutarı 1 290 536 lira, maliyet tutarı 1 034 706 liradır. Bu satışlar neticede Ofis akar yakıt ve madenî yağların satışlarından 7 958 509 lira, muhtelif cins malzeme ve boş kapların satışlarından 255 830 lira ki, ceman 8 214 339 lira satış kârı elde etmiştir.

Bilânçonun tetkik ve tahlili

Petrol Ofisi 1955 yılı bilânçosu ile kâr ve zarar hesaplarını 13 Haziran 1956 da verebilmiştir.

A) Aktif :

Petrol Ofisinin 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle tanzim edilmiş bulunan bilânçosunun aktifi bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır :

Hesaplar	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
1. Tahsis olunan sermaye	2 500 000		2 500 000			
2. Kasa ve bankalar	6 116 755	05	23 608 196	96	+	17 491 441 91
3. Borçlular	41 103 318	05	52 494 904	89	+	11 591 586 84
4. Petrol ve müştakları	21 432 685	76	23 852 491	24	+	2 439 795 48
5. Yoldaki mallar	1 337 021	71	2 980 260	81	+	1 643 239 10
6. Levha teneke	1 157 232	34	373 454	49	—	783 777 85
7. Malzeme demirbaş ve kablur	4 326 638	96	8 913 059	01	+	4 586 420 05
8. Sabit kıymetler	17 074 616	70	16 246 519	17	—	827 697 53
9. Sair aktifler	12 736 748	82	5 226 269	27	—	7 510 479 55
10. İştirakler		—	250 000		+	250 000
	Yekûn	107 785 027 39	136 455 555 84	84	+	28 670 528 45
Nâzım hesaplar		11 620 674 84	11 494 325 86	86	—	126 349 48
	Umumi yekûn	119 405 702 23	147 949 881 20	20	+	28 544 178 97

1. Tahsis olunan sermaye :

Bu hususta yer alan 2 900 000 lira Millî Korunma umumi sermayesinden Petrol Ofisine sermaye olarak tahsis olunan ve bilânçonun pasifinde yer alan sermaye hesabının kontrpartisini teşkil eden meblâğdır.

2. Kasa ve bankalar :

Geçen seneye nazaran 17 491 441,91 lira fazlasiyle 23 608 196,96 liraya yükselmiş bulunan bu hesabın 23 379 661,60 liralık kısmını Ofisin muhtelif bankalar nezdindeki mevduatını, 206 035,16 liralık kısmını Ofis teşkilâtının yıl sonu kasa mevcutlarını ve 22 500 lirası da teşkilât arası gönderilmekte olup yıl sonunda yolda bulunan paralarını teşkil etmektedir.

3. Borçlular :

Borçlular hesabı bu yıl geçen seneye nazaran 11 391 586,84 lira fazlasiyle 52 494 904,89 liraya ulaşmıştır.

Mezkûr hesabın müfredatı bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

Borçlular	1954 Yılı		1955 Yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
a) Acentalar	5 482 644	74	2 819 459	27	— 2 663 165	47
b) Müşteriler	20 720 444	82	29 363 553	19	+ 8 643 108	37
c) Şirketler	416 587	19	646 259	04	+ 229 651	85
d) Akreditifler	231 387	60	194 876	18	— 36 511	42
e) Depozitodan borçlular	2 229 175	92	3 147 620	70	+ 918 444	78
f) Akar yakıt fiyat istikrar H.	3 564 942	36	—	—	— 3 564 942	36
g) Senedat cüzdanı	3 269 264	05	11 378 045	—	+ 8 108 780	95
h) Muhtelif	5 188 891	37	4 945 111	51	— 243 779	86
Yekûn	41 103 318	05	52 494 904	89	+11 391 586	84

a) Acentalar :

Acentalar hesabı bu yıl geçen seneye nazaran 2 663 185,47 lira noksaniyle 2 819 459,27 liraya inmiştir. Bu vaziyet Ofisin acentalardan alacağında hassasiyetle hareket ettiğini göstermektedir. Ancak, bundan evvelki yıllarda olduğu gibi 1955 yılında da bâzı acenta hesaplarında deplasmanlar görülmüştür.

Bu mevzu üzerinde daha fazla titizlikle durulması borçların yıl içinde ehemmiyetle takibi ve açılan kredilerin sağlam esaslara bağlanması lüzumuna işaret ederiz.

b) Müşteriler :

Ofisin müşteriler hesabı geçen seneye nazaran 8 643 108,37 lira fazlasiyle 29 363 553,19 liraya yükselmiş bulunmaktadır. Bu miktarın % 91,4 üne takabül eden 26 844 237,53 lirası resmî kurum ve müesseselere aittir.

c) Şirketler :

Ofisin, memleket dâhilinde çalışmakta olan petrol şirketlerine verdiği akar yakıtlardan doğma 646 257,04 lira alacağı bulunmaktadır.

d) Akreditifler :

Ofis teşkilâtınca hariçten ithal olunacak çeşitli emtia için açtırılmış bulunan akreditiflerin 1955 yılı sonu bakiyesi 194 676,15 liradır.

e) Depozitodan borçlular :

Resmî daire ve müesseselerle bankalara yatırdığı teminat ve depozitolardan 1955 yılı sonu bakiyesi bir evvelki yıla nazaran 918 444,78 lira fazlasiyle 3 147 620,70 liradır.

Mezkûr meblâğın 2 181 698,93 liralık kısmı çeşitli gümrük depozitolarını ve 965 921,77 liralık kısmı da muhtelif depozito ve teminatları teşkil etmektedir.

f) Akar yakıt fiyat istikrar hesabı :

Bu hesap 1955 yılında matlup bakiye arz etmektedir. Gerekli izahat pasifin tahlili vesilesiyle verilecektir.

g) Senedat cüzdanı :

Geçen seneye nazaran 8 108 780,95 lira fazlasiyle 11 378 045 liraya yükselmiş bulunan bu hesabın 11 090 536,18 liralık kısmı Ofis portföyünde bulunan çeşitli alacak senetlerini, 86 500,82 liralık kısmı Ofisin tahsildeki senetlerini ve 1 000 lirası da tahvillerini ifade etmektedir.

Ofis nezdindeki 11 090 536,18 liralık alacak senetlerin 10 921 411,76 liralık kısmı Ofisin karayollarından alacağına mahsuben tanzim olunan % 5 faizli ve 1956 yılı içinde ödemeli Hazine bonolardır.

Mütaakıp yılda mezkûr bonoların tahsil edildiği ve diğer alacak senetlerinin vâdelerinde ödendiği görülmüştür.

h) Muhtelif borçlular:

1953 yılı sonunda 4 945 111,51 liradan ibaret bulunan muhtelif borçlu hesapların müfredatı şöyledir:

	Lira	K.
1. İş ve mubayaa avansları	6 896	79
2. Müfettişler câri hesabı		4 89
3. Pul hesabı	5 560	26
4. İşçi avansları	439 536	88
5. Dâvalı alacaklar	483 961	58
6. Maldan borçlular	35 197	30
7. Muhtelif borçlular	3 637 735	50
8. Muhtelif alacaklı, hesabının zimmeti	536 218	31
Yekûn	4 945 111	51

Muhtelif borçlu hesaplar meyanında senelerden beri sürüncemede kalan çeşitli alacaklar bulunmaktadır.

Mezkûr alacakların titizlikle takibi ve bir an evvel tasfiyeleri lüzumuna işaret ederiz.

1955 yılı sonunda Ofisin 483 961,58 lira çeşitli dâvalı alacakları da mevcuttur.

Bu alacakların ileride tahsil edilememesi ihtimal dâhilinde bulunduğundan buna karşılık ayrılması yerinde olur kanaatindeyiz.

4. Petrol ve müstakları :

Ofisin petrol ve müstakları stoku bu yıl geçen seneye nazaran 2 429 795,48 lira fazlasıyla 23 862 491,24 liraya yükselmiştir.

Bu stokun bulunduğu mahaller itibariyle müfredatı aşağıda gösterilmiştir.

	Lira	K.
1. Ofisin ana ve tâli depolarında gümrüklü ve gümrüksüz çeşitli akar yakıt ve madenî yağlar	15 900 579	67
2. Belediye gazhanelerinde Ofis malı çeşitli gümrüklü akar yakıtlar	2 240 275	11
3. Askerî birliklere Amerikan yardımından gelip 1955 yılı sonuna kadar Ofise tevzi edilmemiş emanet akar yakıt ve madenî yağlar ile askeriye satılıp henüz teslimatı yapılmamış bir kısım mallar	5 721 636	46
Yekûn	23 862 491	24

5. Yoldaki mallar :

1955 yılı sonunda Petrol Ofisinin 2 980 260,81 lira değerinde yolda malları bulunmaktadır.

6. Levha teneke :

Ofisin yıl sonunda 373 454,49 lira kıymetinde levha teneke stoku mevcuttur.

7. Malzeme, demirbaş ve kablur :

Geçen seneye nazaran 4 586 420,05 lira fazlasiyle 8 913 059,01 liraya yükselmiş bulunan Ofisin yıl sonu malzeme, demirbaş ve kablur stokunun müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
1. Galvanizli boş variller	80 114	02
2. Köhne eşya	13 144	26
3. Boş yağ fıçılarını saçtan	9 395	65
4. Boş madenî yağ kutuları	10 952	12
5. Boş madenî yağ kablur	11 484	—
6. Muhtelif transit malzemesi	1 390 977	06
7. Muhtelif malzemeler	7.595 231	22
Yekûn	8 913 059	01

Malzeme, demirbaş ve kablur hesabında yer alan çeşitli malzemenin tamamına yakın kısmının hesabın «muhtelif malzemeler» bölümünde kaydedildiği görülmektedir.

Bu hesaba kaydolunacak malzemelerin bellibaşlı nevelerine göre bir tasnife tâbi tutulup ilgili tâli hesaplara alınması gerek hesapların vuzuhu ve gerekse malzemenin takibi bakımından daha yerinde olur kanaatindeyiz.

8. Sabit kıymetler :

1955 yılı sonunda 16 246 919,17 liradan ibaret bulunan Ofise ait sabit kıymetlerin mubayaa bedelleri 35 058 818,04 liradır.

Mezkûr kıymetler üzerinden 18 811 898,87 lira amortisman tefrik edilmiş bulunmaktadır.

Sabit kıymetlerin :

Lira	K.	
34 095 873	10	kısmını tasarruf hakkı Ofise ait sabit kıymetler ve
962 944	94	kısmını da intifa hakkı Ofise ait sabit kıymetler, teşkil etmektedir.
35 058 818	04	Yekûn

Sabit kıymetlerin iktisap bedellerini bunlar üzerinden 1955 yılı sonuna kadar tefrik olunan amortismanları ve bu kıymetlerin yıl sonu net bedellerini müfredatlı olarak gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

C i n s i	İktisap bedeli		Birikmiş amor- tismanlar		Net bedeller	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1. Arsalar	621 277	10	—	—	621 277	10
2. Binalar	3 599 362	06	678 474	32	2 920 887	74
3. Tanklar	5 800 553	11	3 504 540	21	2 396 012	90
4. Tesisat	4 777 457	49	2 080 394	63	2 697 072	86
5. Makinalar	868 622	31	523 300	90	545 321	41
6. Kara nakil vasıtaları	1 523 433	42	5 992 442	71	1 530 990	71
7. Deniz » »	835 930	50	304 739	48	531 191	02
8. Kablar	3 003 244	13	2 815 554	37	489 689	76
9. Demirbaşlar	3 700 692	38	2 164 362	49	1 536 329	89
10. İntifa hakkı Ofise ait sa- bit kıymetler	962 944	94	442 182	97	520 761	97
11. Acentalar ve müşteriler nezdindeki sabit kıymetler	3 065 290	60	307 906	79	2 657 383	01
Yekûn	35 058 818	04	18 811 898	87	16 246 919	17

9. Sair aktifler :

Bir evvelki yıla nazaran 7 510 479,55 lira noksanıyla 5 226 269,27 liraya inmiş bulunan sair aktiflerin sureti terekübü aşağıdaki gibidir.

	Lira	K.
Muvakkat hesaplar	1 198 962	81
Faturası tanzim edilecek sevkler	511 550	39
İnşaat hesapları	3 512 646	20
Muhtelif	3 109	87
Yekûn	5 226 269	27

Bu hesapların mühim bir kısmının mütaakıp yılda kapatıldığı görülmüştür.

10. İştirakler :

İştirakler namı altında görülen 450 000 lira Ofisin Deniz Nakliyat T. A. Şirketi sermayesindeki hissesini göstermektedir.

B) Pasif :

Ofisin 1955 yılı bilançosunun pasifinde yer alan hesaplar bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir :

Hesaplar	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
1. Sermaye	3 500 000		2 500 000			—
2. İhtiyatlar	1 898 609	49	1 860 415	57	—	38 193 92
3. Alacaklılar	55 398 158	24	64 953 213	15	+	9 555 054 91
4. Emanet paralar	1 503 374	80	1 184 466	54	—	318 908 26
5. Sair pasifler	779 276	10	8 622 847	91	+	7 843 571 81
6. Kârlar	45 705 608	76	57 334 612	67	+	11 629 003 91
Yekûn	107 785 027	39	136 455 555	84	+	28 670 528 45
Nâzım hesaplar	11 620 674	84	11 494 325	36	—	126 349 48
Umumi yekûn	119 405 702	23	147 949 881	20	+	28 544 178 97

1. Sermaye :

Sermaye hesabında görülen 2 500 000 lira raporumuzun bîdayetinde de açıklanmış olduğu veçhile Petrol Ofisine sermaye olarak Millî Korunma umumi sermayesinden tahsis olunan paradır.

2. İhtiyatlar :

İhtiyatlar hesabında yer alan 1 860 415,57 lira dahilî sigorta fonunun 1955 yılı sonu bakiyesidir. Bu hesabın 1954 yılı bakiyesi 1 898 609,49 lira idi.

1955 yılında dahilî sigorta hesabına 127 201,32 lira prim tahakkuk ettirilmiş bu hesaptan 8 645,74 lira tutarında çeşitli hasarlar karşılanmıştır. 1953 ve 1954 yıllarında dahilî sigorta hesabına yanlış olarak alınan Ofisin memur müstahdem ve işçilerinin hayat ve kaza sigortalarının 156 749,52 lira tutan primlerinin bu kere tenzili neticesinde mezkûr hesabın yıl sonu bakiyesinin 1 860 415 57 lirayı bulduğu görülmektedir.

Dahilî sigorta marifetiyle % 1/2 prim mukabilinde aşağıda yer alan hususatin sigortaları karşılamaktadır.

- Ana depolardan tâli depolara ve acentalara gönderilecek madenî vağlar,
- Ana depolardan tâli depolara ve caantalara gönderilecek malzemeler,
- Acantalardan ana ve tâli depolara iade edilen boş kablar,
- Kıymeti 5 000 liraya kadar olan bilûmum kara nakil vasıtaları,

3. Alacaklılar :

Geçen seneye nazaran 9 555 054,91 lira fazlasiyle 64 953 115,15 liraya yükselmiş bulunan alacaklı hesapların müfredatı 1954 yılı ile mukayeseli olarak aşağıya dercedilmiştir.

	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
a) Bankalar	4 500 003	—	2 500 003	—	— 2 000 000	—
b) Acentalar	731 999	03	753 766	43	+ 21 767	20
c) Müşteriler	145 432	03	2 241 756	23	+ 2 096 324	20
d) Şirketler	136 470	98	256 917	05	+ 120 446	07
e) Sigorta şirketleri	—	—	130 838	33	+ 130 838	33
f) Dış borçlar	24 843 738	15	34 077 640	56	+ 9 233 910	41
g) Akar yakıt fiyat istik. hes.	—	—	500 063	38	+ 500 063	38
h) Muhtelif alacaklılar	20 698 600	98	14 204 637	40	— 6 493 963	58
i) Emaset maldan alacaklılar	4 296 575	08	10 287 582	97	+ 5 991 007	89
j) Borç senetleri	45 338	99	—	—	— 45 338	99
Yekûn	55 398 158	24	64 933 213	15	+ 9 555 054	91

a) Bankalar :

Petrol Ofisin 1955 yılı sonunda 2 500 003 lira bankalara borcu bulunmaktadır.

b) Acentalar :

Ofisin 1955 yılında acentalara 753 766,23 lira borcu bulunmaktadır.

Mezkûr borç Ofisin ana depolarından istihlâk mahallerine nakil ettirilen akar yakıt ve madenî yağların acentalar tarafından ödenenavulun ve ardiye ücretleri ile hâsıl olan bir kısım yol firelerinden ileri gelmektedir.

c) Müşteriler :

Müşterilerin yıl sonunda henüz teslimatı yapılmamış maldan, geçen seneye nazaran 2 096 524,20 lira fazlasiyle 2 241 756,25 lira alacakları bulunmaktadır.

d) Şirketler :

Şirketler hesabındaki 256 917,05 lira muhtelif şirketlerin Ofisten alacağını ifade etmektedir.

e) Sigorta şirketleri :

Ofişçe yaptırılan çeşitli sigortalardan mütevellit sigorta şirketlerinin 130 858,35 lira alacakları mevcuttur.

f) Dış borçları :

Ofisin muhtelif eenebi şirketlere olan dış borçlarını ifade eden bu hesap 1955 yılında geçen seneye nazaran 9 233 910,41 lira fazlasiyle 34 077 648,56 liraya yükselmiştir.

Dış borçların aid oldukları belli başlı şirketler itibariyle müfredat da şöyledir :

	Lira	K.
Caltex International Ltd.	22 556 568	68
Caltex Oil Producta Co.	6 618 955	20
California Texas Oil Co.	3 063 096	96
Mix Cory - And Son	1 208 362	58
Muhtelif eenebi şirketler	620 666	04
Yekûn	34 077 648	56

g) Akar yakıt istikrar hesabı :

Bu hesap, akar yakıt satış fiyatlarını aynı seviyede tutmak gayesiyle 19 . VI . 1948 tarih ve K/744 sayılı Karara müsteniden açılmıştır.

1954 yılı sonunda 3 564 922,36 lira borç bakiyesi arz eden akar yakıt fiyat istikrar hesabı 1955 yılı sonunda da 300 063,38 lira alacak bakiyesi göstermektedir.

Mezkûr hesabın 1955 yılında görmüş olduğu harekât aşağıda arz edilmiştir.

Geçen seneden müdevver 3 564 922,36 liralık borç bakiyesi bu yıl evvelce bu hesaba yanlış olarak intikal ettirildiği anlaşılan 320 030,11 liranın tenzili ile 3 244 892,25 liraya inmiştir.

1955 yılı zarfında yurda ithal olunan çeşitli akar yakıtın maliyeti ile ilgili olarak fiyat istikrar hesabına 4 149 837,52 lira lehte ve 404 881,89 lira aleyhte farklar kaydedilmiş ve bu şekilde hesabın 1954 yılından müdevver 3 244 092,25 lira borç bakiyesi de 500 063,38 lira alacağa kalbedilmiş bulunmaktadır.

h) Muhtelif alacaklılar :

Geçen seneye nazaran 6 493 963,58 lira noksaniyle 14 204 637,40 liraya inmiş bulunan muhtelif alacaklılar hesabının müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Fondan alınan amortismanlar karşılığı	4 412 669	43
Fondan alınan faizler karşılığı	2 824 113	73
Hava kuvvetleri (Jet yakıtı)	2 873 792	93
Ardıye ve İstihlâk Resminden alacaklılar	609 438	68
Sair alacaklılar	3 484 602	63
Yekûn	14. 204 637	40

Fondan alınan, amortismanlar karşılığı hesabında görülen 4 412 669,43 lira ile faizler karşılığı hesabında yer alan 2 824 113,73 lira 1943 ve 1944 yıllarında Millî Müdafaa stoklarının vücuda getirilmesiyle ilgili bir kısım faizler ile yine bu stokların depolama ve tevzi işlerinde kullanılan sabit kıymetlere ait amortismanların K/744 sayılı Karar ile açılmış bulunan «Akar yakıt fiyat istikrar» hesabına zimmet ve Ofisin masraflarına matlup kaydedilmesi icabeder iken 1 . XI . 1953 tarihinde yürürlüğe giren yeni «Akar yakıt fiyat istikrar» hesabı talimatnamesinde bu hususta kâfi sarahat bulunmadığından vaziyet tebellür edinceye kadar mezkûr paraların masraflar hesabına matlup kaydedileceği yerde karşılıklar hesabına alınmış olmasından ileri gelmektedir.

Fon hesabı hakkında salâhiyetli bulunan İktisat ve Ticaret Vekâletinin bu hususta gerekli müsaadesinin alınması ile hesabın tasfiyesi lüzumuna işaret ederiz.

Hava Kuvvetlerinin alacağı olarak görülen 2 873 792,93 lira mezkûr komutanlık için ithal olacak jet yakıtları için alınan avanstır.

1. Emanet maldan alacaklılar :

Bir evvelki yıla nazaran 5 991 007,89 lira fazlasiyle 10 287 582,97 liraya yükselmiş bulunan bu hesap stoklar hesabının tahlili vesilesiyle de arz edilmiş olduğu veçhile askerî birliklere satılıp henüz teslimatı yapılmamış bir kısım emtia ile Amerikan yardımından tevzi edilmek üzere Ofise gelen ve emaneten Ofis depolarında beklemekte olan çeşitli akar yakıtlar ile madenî yağların pasifte kontrpartisini teşkil etmektedir.

4. Emanet paralar:

1954 yılına nazaran 318 908,26 lira noksaniyle 1 184 466,54 liraya inmiş bulunan emanet paralar hesabının müfredatı aşağıda arz edilmiştir:

	Lira	K.
a) Ödenecek vergi ve resimler	120 900	45
b) İcra tevkifatı	374	75
c) İstihkaklar	50 511	57
d) Depozito ve teminatlar	310 220	61
e) Tekaüdiye aidatları	9 253	50
f) Temettüden alacaklılar	689 950	86
g) Kefalet sandığı	3 254	79
Yekûn	1 184 466	54

5. Sair pasifler:

1955 yılında sair pasifler hesabı geçen seneye nispetle 7 843 571,81 lira fazlasiyle 8 622 847,91 liraya ulaşmıştır.

Bu artışın 7 316 770,52 liralık kısmını bu yıl sair pasifler de mütalâa edilen bölgelerarası konkordans hesapları teşkil etmektedir.

Sair pasiflerin müfredatı şöyledir:

	Lira	K.
Bölgelerarası konkordans hesabı	7 316 770	52
Mahsubedilecek 1950 - 1954 yılları temettü ikramiyeleri karşılığı	729 160	55
1956 yılında teşkilâta devir olunacak hesap	100 047	—
Bölgelerce çekilen çekler	54 685	10
Madenî yağ sayım fazlası	28 564	03
Kasa fazlası	10	63
Yekûn	8 622 847	91

Bu hesapların birçoğu mütaakip yılda tasfiye edilmiş bulunmaktadır.

5. Kârlar :

Bu yıl 11 629 003,91 lira fazlasiyle 57 334 612,67 liraya yükselmiş bulunan Ofis kârlarının sureti terekübü aşağıda gösterilmiştir.

	Lira	K.
1. Geçmiş yıllar kârları :		
Satış kârları ve U. Mas. tasarrufları	42 430 826	76
2. 1955 yılı kârı :		
Satış kârları ve U. Mas. tasarrufları	14 903 785	91
Yekûn	57 334 612	67

1954 yılı bilançosunda Ofisin kârlar yekûnu 45 705 608,76 lira olarak görülmektedir. Yukarıdaki tabloya nazaran kârları 42 430 826,76 liradır. Bunun sebebi 1954 yılı kârı üzerinden ödenen Kurumlar Vergisidir.

1955 yılı kârı hakkında gerekli izahat kâr ve zarar hesabının tetkik ve tahlili vesilesiyle arz edilecektir.

Kâr ve zarar hesabının tetkik ve tahlili :

6. Giderler :

Petrol Ofisi tarafından 31.XII.1955 tarihi itibariyle hazırlanmış bulunan kâr ve zarar hesabının giderler kısmı geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

Giderler	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
1. Personel masrafları	5 762 340	54	8 111 672	77	+ 2 349 332	23
2. Vergi ve resimler	327 875	09	430 104	75	+ 102 229	64
3. Sair masraflar	2 136 281	29	2 725 513	99	+ 589 032	70
4. Verilen faizler	1 236 360	62	675 763	19	— 560 597	43
5. Amortismanlar	2 869 424	14	5 118 958	04	+ 249 533	90
6. Muhtelif masraflar	466 139	29	1 237 586	55	+ 771 557	26
Yekûn	12 798 420	97	16 299 509	27	+ 3 501 088	30
Kâr bakiyesi	9 100 355	72	14 903 785	91	+ 5 803 430	19
Umumi yekûn	21 898 776	69	31 203 295	18	+ 9 804 318	49

Ofisin 1955 yılı masraflarında görülen artışın başlıca sebebi, bundan evvelki yıllardan farklı olarak bu yıl işletme hesapları ile ilgili masrafların bu hesaplara intikalinde doğrudan doğruya masraflar hesabından tenzil edilmeyip masraf karşılıkları hesabına ilâvesinden ileri gelmektedir.

8 111 672,77 liradan ibaret bulunan 1955 yılı personel masraflarının müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
a) Aylıklar	2 185 658	81
b) Gündelikler	1 607 851	08
c) Fevkalâde çalışma ikramiyesi	1 144 474	39
d) Temettü ikramiyeleri	729 160	55
e) İşçi iğesi	644 565	—
f) Rasyonel çalışma primi	463 658	40
g) Yolluklar	338 343	20
h) İşçi sigortaları primi	340 958	49
i) Muhtelif personel masrafları	657 002	85
Yekûn	8 111 672	77

Ofisin 1955 yılında bahsi geçen personel masraflarından maada, Bina ve Arazi vergileri, Damga ve Belediye resimleri ile noter ve mahkeme masrafları gibi 432 104,73 lira çeşitli vergi ve resimleri olmuş, nakil vasıtaları ve sabit kıymetler tamir ve bakımı, kiralara, havale ücretleri, PTT masrafları gibi 2 725 313,99 lira sair masrafları tahakkuk etmiş, 675 763,19 lira kredi faizleri ödenmiş sabit kıymetleri üzerinden 3 118 958,04 lira amortisman tefrik edilmiş, satışlarda yapılan tenzilat

ile geçmiş yıllara aid olup bu yıl tahakkuk eden zararlardan 1 237 696,35 lira muhtelif zararları meydana gelmiş bulunmaktadır.

Binnetice, Ofisin 16 299 509,27 liraya ulaşan masraf ve zararlarının sağlanan 31 203 295,18 lira çeşitli gelirlerden tenzilinde faaliyetinin 14 903 785,91 liralık sâfi bir kârla kapandığı görülmektedir.

b) Gelirler :

Ofisin 1955 yılı gelirleri bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya derecedilmiştir.

Gelirler	1954 yılı		1955 yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		Lira	K.
1. Alman faiz ve komisyonlar	448 132	56	893 025	08	+	449 892	52
2. Muhtelif gelirler	598 504	49	441 917	12	—	156 587	37
3. Umumi masraf karşılıkları	13 525 919	30	17 843 267	04	+	4 317 347	74
4. Stok ve satış masrafı karşılığı	1 190 272	88	3 805 746	03	+	1 615 473	15
5. Satış kârı	6 135 947	46	8 214 339	91	+	2 078 392	45
Yekûn	21 898 776	69	31 203 295	18	+	9 304 518	49

Ofis 1955 yılında müşterilerinden 898 025,08 lira faiz ve komisyon almış geçmiş yıllar kârları ve alınan lojman kiralari gibi muhtelif gelirlerden 441 917,12 lira sair gelirler sağlamış bulunmaktadır.

1955 yılında yapılan çeşitli akar yakıt ve madenî yağ satışları maliyetlerine intikal ettirilen umumi masraf karşılıkları ile askerî yardım olarak gelen emtianın muhafaza sevk ve tevzi işleri için alınan hizmet ücretleri karşılıklarından bu yıl geçen seneye nazaran 4 317 347,74 lira fazla- siyle 17 843 267,04 lira umumi masraf karşılıkları tahakkuk etmiştir.

Umumi masraf karşılıklarında görülen artışın mühim bir kısmı bu yıl askerî yardımın artma- siyle alınan hizmet ücretleri karşılıklarının da artmış olmasından ve geri kalan kısmı da satışlar- da kaydolunan tereffûlerden ileri gelmektedir.

17 843 267,04 lira umumi masraf karşılıklarının aidolduğu emtia neveleri itibariyle müfredatı şöyledir.

	Lira	K.
Âdi benzin	4 831 730	51
Gazyağı	1 993 391	77
Motorin	5 366 252	67
Mazot	237 472	34
Madenî yağ	1 162 907	31
Oktanlı benzin	771 837	30
Jet yakıtı	2 569 622	08
Benzol	15 768	27
Dizeloil	81 703	75
Malzeme	814 561	34
Yekûn	17 843 267	04

Stok ve satış masrafları karşılığı olarak görülen 3 805 746,03 lira 1955 yılı zarfında satılan çeşitli akar yakıt ile madenî yağların ve yıl sonunda Ofis depolarında mevcut stokların maliyet- lerine intikal ettirilmiş bulunan muhtelif işletme masraflarının karşılığıdır.

Petrol Ofisi 1955 yılı içinde satmış olduğu çeşitli akar yakıt ve madeni yağlar ile muhtelif malzemeler üzerinden 8 214 339,91 lira satış kârı temin etmiştir.

Bu kârların sureti terekkübü hakkında gerekli izahat raporumuzun satış neticeleri bahsinde arz edilmiştir.

Netice olarak Petrol Ofisi 1955 yılı faaliyetini diğer menabiden temin etmiş olduğu kârlarla 14 903 783,91 liralık sâfi bir kârfa kapatmış bulunmaktadır.

Et ve Balık Kurumu

I - Toplu bakış :

a) Kuruluş :

Kurum, Millî Korunma Kanununun muaddel 6 ncı maddesi hükmüne göre hazırlanarak 1 - X . 1952 tarihinde yürürlüğe giren K/871 sayılı Kararla kurulmuştur.

Kurumun görmekte olduğu çeşitli işlere ilâveten 1 . VIII . 1955 tarihinde yayımlanan K/989 sayılı Kararla da sebze ve meyvanın tanzim ve tedviri işleri uhdesine tevdi edilmiştir.

b) Malî kaynaklar :

Kurumun sermayesi 40 milyon lira olup, 1955 sonuna kadar, 37 989 731,16 liralık kısmı ödenmiştir.

Ayrıca Kuruma K/935 sayılı Kararla da et tanzim satışlarının devamını sağlamak, hususi ve sair teşebbüs ve teşekküllere kredi açmak, imkân nispetinde askerî birliklerin et ihtiyacını karşılamak maksadıyla 10 milyon liralık bir kredi temin etmek yetkisi de verilmiştir.

II - İdari bünye :

1. Teşkilât :

Umum Müdürlük merkezinde 1955 yılında Umumi Kâtipliğe bağlı bir propaganda ve neşriyat sefliği ile sebze ve meyva işleri müdürlüğü ihdas edilmiştir.

Konjonktür ve program müdürlüğü, konjonktür ve iştirakler müdürlüğüne, hayvancılık ve et sanayii müdürlüğüne bağlı lâboratuvarlar servisi de merkez lâboratuvarlar adıyla müstakil bir müdürlüğe kalbedilmiştir.

Ankara'da kurulmuş olan Satış Mağazaları Müdürlüğü Ticaret Müdürlüğüne bağlanmış ve merkezde Umum Müdürlüğe bağlı bir Muhasebe Makinaları Servisi kurulmuş ve İstanbul'da İrtibat Bürosuna bağlı olan Balıkçılık Araştırma Merkezi de müstakilen Umum Müdürlüğe raptedilmiştir.

2. İş programı, bütçe ve kadro :

a) İş programı ve bütçe :

Kurum tarafından, hazırlanan 1955 yılı iş programı ve bütçesine nazaran müessesenin faaliyeti ile ilgili çeşitli işler için 206 598 336 lira sarf edileceği derpiş edilmiştir.

Buna mukabl bu yılın fiilî sarfiyatı 87 332,32 liraya ulaşmıştır.

Fiilî sarfiyatın bütçeye nazaran düşük olmasının başlıca sebebi, işletmeye açılacağı tahmin olunan bâzi tesislerin ikmal edilememiş bulunmasından ve faaliyete geçenlerin de tam kapasite ile çalışmaya henüz imkân bulamamış olmalarından ileri gelmiştir.

b) Kadrolar :

Geçmiş yıllar zarfında alınmış olan kadrolara ilâveten 1955 yılında da 808 adedlik ek bir kadro alınmıştır.

Bu duruma göre; Kurumun 1955 yılı sonu itibariyle nazari ve fiili kadroları, bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak, aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

	1 9 5 4			1 9 5 5			1955 in 1954 e	
	Nazari	Fiili	Fark Nazari	Nazari	Fiili	Fark Nazari	nazaran Nazari	farkı Fiili
Merkez :								
Barem içi	16	13	3	20	10	10	+	4 — 3
İhtisas	49	29	20	151	37	114	+	102 + 8
Barem dışı	410	169	241	954	207	747	+	544 + 38
Yekûn	475	211	264	1 125	254	871	+	650 + 43
Taşra : (*)								
Barem içi	1	1	—	2	2	—	+	1 + 1
İhtisas	14	14	—	19	19	—	+	5 + 5
Barem dışı	169	169	—	321	321	—	+	152 + 152
Yekûn	184	184	—	342	342	—	+	158 + 158
Merkez Yekûnu	475	211	264	1 125	254	871	+	650 + 43
Umumi yekûn	659	395	264	1 467	596	871	+	808 + 201

Bu tablonun tetkikinde; 1955 yılında, Kurumun nazari kadrosu geçen seneye nazaran, 808 adedlik bir tezayütle yıl sonunda 1 467 adedi bulmuştur.

1 467 adede ulaşan Kurumun nazari memur ve müstahdem kadrosundan yıl içinde 596 sı kullanılmış ve geri kalan 871 adedlik personel yeri boş bırakılmıştır.

Ayrıca, 49 u merkezde ve 132 si de taşra teşkilâtında olmak üzere ceman 181 eleman 5-60 lira arasında tehalüf eden yevmiye ile ve çeşitli memuriyet unvanları namı altında, Kurum camiasında, istihdam edilmişlerdir. 1954 yılı raporumuzda ödenmemesi temenni edilen kasa tazminatlarına dair görüşümüzü tekrarlarız.

3. Hukuk işleri:

Geçmiş yıllardan 1955 yılına devrolunan dâvalar ve bu yıl zarfında yeniden açılanlar ve yıl zar-

(*) Kadrolar taşra teşkilâtına tahsis edilmeyip Umum Müdürlük emrindedir.

finda intacedilenler ile mütaakıp yıla devrolunanların aded ve müddeabih meblâğ tutarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Dâva mevzuu	Aded	1955 Yılı	
		Müddeabih meblâğ Lira	K.
I - Geçmiş yıllardan devren gelen dâvalar	39	342 420	25
II - 1955 yılında açılan dâvalar:			
a)			
1. Hukuk (Kurum tarafından)	35	180 370	07
2. » (» aleyhine)	10	1 512 110	39
b) İdari dâvalar:			
1. Kurum tarafından	1	142 622	
	Yekûn	1 835 102	46
	Umumi yekûn	2 117 522	71
III - 1955 yılı zarfında neticelenen dâvalar:			
a) Lehte	22	22 905	25
b) Aleyhte	3	799	
c) Devamı talebe kalan	1	512	75
	Yekûn	22 619	
IV - 1956 yılına devir	59	2 154 903	71

4. İnşaat ve tesis işleri:

Kurumun, 1955 yılı inşaat faaliyetlerinin sıklet merkezini çeşitli soğuk depoların inşaatıyla geçmiş yıllarda inşasına başlanmış olan et kombinalarının ikmal işleri teşkil etmiştir.

Bu yıl zarfında, Ankara'da Umum Müdürlük binası ile Ankara ve Konya Et Kombinaları, Trabzon Balık Yağı ve Unu Fabrikası ikmal edilerek işletmeye açılmıştır.

Diğer taraftan, bu sene içinde Ereğli, Bursa Soğuk Deposu ve hal binası, Giresun, Rize, Bodrum ve Yozgad soğuk depolarıyla Sinob Rıhtım ve İskeleyinin ve Sincanköy Tavuk Çiftliğinin inşasına başlanmıştır.

1. Zeytinburnu Et Kombinası :

1954 yılında inşasına başlanan Zeytinburnu Et Kombinasının 1955 yılında ikmal edilmesi gerekirken yangın dolayısıyla inşaat mütaakıp yıla intikal etmiştir.

Kombinanın kesim mahalli kısmen 1956 yılı sonlarına doğru ikmal edilerek tecrübe işletmesine açılmıştır.

2. Ereğli soğuk deposu :

Mukavele gereğince 15 . XI . 1955 tarihinde ikmal edilmesi icabeden deponun inşaatı ikmal edilmiş ise de montajı henüz tamamlanmamıştır.

3. Haydarpaşa soğuk deposu :

Bu deponun inşası, mukavele gereğince, 31 . XII . 1954 tarihinde ikmal edilmesi icabederken 1 . VI . 1956 tarihinde ikmal edilebilmiş ve faaliyete geçmiştir.

5. Kurumun iştirakleri :

1955 yılı zarfında Kurumca iştirak edilen şirketlerin adı ve itibari sermayeleri ile Kurumca

taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarları aşağıda gösterilmiştir.

Şirketin adı	Sermayesi	Kurumca taahhüdedilen sermaye	1955 yılında ödenen sermaye miktarı
	Lira	Lira	Lira
Antalya mezbaha ve soğuk depo Ltd. Şirketi	20 000	8 000	4 000
Kesif Yem Sanayii Ltd. Şirketi - (İstanbul)	5 000 000	120 000	60 000
T. Yapağı ve Tiftik A. Ş. (Ankara)	16 000 000	2 000 000	500 000
Balikesir Soğuk Depoculuk Ltd. Şirketi	100 000	50 000	25 000
Mi-Gros Türk Ticaret A. Ş. (İstanbul)	500 000	50 000	50 000
Bandırma Soğuk Hava Sanayii ve Ticaret T.A.Ş.	500 000	15 000	7 000
Yekûn	17 620 000	2 243 000	646 500

6. Sigorta işleri:

1955 yılında Kurumun mamelekine dâhil her türlü sabit kıymet ve bircümle malzeme ile et stoklarının yangına, kaza ve nakliyat rizikolarına karşı sigortaları, mevzu usuller dairesinde kısmen sigorta şirketlerine yaptırılmış ve kısmen de dahili sigorta fonundan karşılanmıştır.

Kurumun bircümle mal ve maddelerinin yangına karşı sigortaları Anadolu Sigorta Şirketine yaptırılmaktadır.

Sigortaları yaptırılan tesislerle bilûmum malzemenin müemmen bedelleri ve ödenen prim aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

	Müemmen bedel	Ödenen prim
	Lira	Lira
Ankara Et Kombinası	3 290 975	
Konya » »	7 349 376	
Erzurum » »	9 968 677	
Zeytinburnu Et Kombinası	1 521 935	
Trabzon Soğuk Deposu	969 447	
Samsun » »	745 851	
Sinob » »	912 617	
Zonguldak » »	449 952	
Ereğli » »	194 041	
Çeşme » »	285 673	
Çanakkale » »	263 997	
Marmara » »	655 182	
Kayseri Buz Fabrikası	467 461	
İskenderun Soğuk Deposu	56 145	
Haydarpaşa » »	1 737 781	
Beşiktaş » »	4 879 905	
İstanbul İrtibat Bürosu	427 974	
Umum Müdürlük	350 909	
Trabzon Balık Unu Fabrikası	186 234	
Malzeme stoku, canlı hayvan sakatat ve mahsulleri	2 500 000	
	37 214 112	84 289

Bu yıl nakliyat sigortaları, mahiyetlerine göre ayrı gruplar halinde mütalâa edilmiştir.

a) Karasularımızda deniz nakil vasıtalarıyla yapılan sevkiyat : Hamule tutarının 100 bin liraya kadar olan kısmı, Kurumun gerek kendi deniz nakil vasıtalarıyla ve gerekse mesuliyeti altında bulunan balıkçı tekneleri ve sair deniz araçlarıyla yapılan sevkiyatta hamulenin 60 bin liraya kadar olan kısmı dahili sigorta fonundan karşılanmaktadır.

b) Dış sularda yapılan sevkiyat. Kurumun gerek kendi ve gerekse eşhas ve şirkete ait deniz nakil vasıtalarıyla yaptığı ihracatın tamamını Anadolu Sigorta Şirketine sigorta ettirmektedir.

c) Kara nakil vasıtalarıyla yapılan bilûmum sevkiyatın sigortaları ise dahili sigorta fonu ile temin edilmektedir.

ç) Bileümle otomobil, kamyon ve saire kara nakil vasıtalarının kazaya ve malî mesuliyete karşı sigortaları da dahili sigorta fonu ile karşılanmaktadır.

Bu esasa göre, 1955 yılı zarfında, dahili sigorta fon hesabına 64 198,77 lirası nakliyat için de 30 684,91 lirası da kazaya aidolmak üzere ceman 94 883,68 liralık sigorta primi tahakkuk ettirilmiş ve fon hesabı 796 512,75 liraya baliğ olmuştur.

7. Hayvancılık ve et sanayii işleri :

1. Hayvancılık :

1955 yılı mübayaa şartları geçen seneki şartnamelere nazaran müstahsil lehine daha müsait hükümleri ihtiva edecek şekilde tertiplenmiştir.

Bu yıl manda ve keçilerin kasaplık bakımından kıymetlendirilmesini sağlamak maksadiyle de tetkikata girişilmiştir.

Cenup hudutlarımızda yapılan kasaplık hayvan ihracatını daha cazip kılacak bir şekle ifrağ edilmesi ve ihraç yollarının aranması için Suriye ve Lübnan'a heyetler gönderilerek münasebetler tesis edilmiştir.

2. Et sanayii :

Süratle bozulmalarından gerekli şekilde istifade edilmesi mümkün olmayan sakatatın dondurulması ve bu suretle sevk edilmesi mevzuu üzerinde çalışmalar yapılmıştır.

Bu maksatla hususiyetine binaen Trabzon soğuk deposunda dondurulan sakatatın dayanma müddetleri üzerinde yapılan tecrübelerde bunların 13 ay müddetle muhafaza edilebilecekleri anlaşılmıştır.

Füme sığır dili imâlâtı için Erzurum'da salamura sığır dili yaptırılmasına başlanılmış, sosis, salam, jambon gibi mamullerin ileri memleketlerde olduğu şekil ve nefasette elde edilmesi için Avusturya'dan getirtilen bir mütchassis Ankara Et Kombinasında işe başlamış ve bu hususta ilk plânda lüzumlu personelin yetiştirilmesine gayret edilmiştir.

3. Tavukçuluk :

Tavuk etinin gıdali ve sıhhi olarak kıymetlendirilmek ve müstehlike arz etmek gayesiyle 3 . III . 1955 tarihinde (değişik sermayeli, mahdut sorumlu modern hayvancılık ve tavukçuluk istihsal ve satış kooperatifi) kurulmuştur.

Kurum bu müesseseye K/935 sayılı Kararın verdiği salâhiyet ve İktisat ve Ticaret Vekâletinin 29 . III . 1955 tarihli muvafakatnamesiyle inşa edilecek tavuk mezbahasının sembolik mahiyette bir kira ile kooperatife devredilmesini, kooperatif sermayesinin bu işleri tedvir edecek dereceye getirilinceye kadar meşgul olunmasını, dış memleketlerden getirilecek veya mübayaa edilecek tavuk makina, alât ve malzemenin Kurum tarafından mübayaa edilerek maliyetleri üzerinden kooperatife devredilmesini ve kredi imkânlarının sağlanmasını temin etmiştir.

1955 senesinde Et ve Balık Kurumunca Tavukçuluk Kooperatifine senelik 6 000 lira mukabilinde tahsis edilmiş bulunan arsa, bina, makina ve demirbaşların müfredatı aşağıdadır :

	Lira	K.
Arsa	191 208	64
Makina ve tesis	6 931	84
Bisiklet	163	80
Demirbaş mef.	5 413	69
Yaptırılmakta olan sabit kıymetler	207 172	11
Yekûn	410 890	08

Bu miktara ilâveten ve tetkikatımız tarihi olan Aralık 1956 ya kadar da civeiv makinası, soguk hava jeneratörü, otomatik yemlik, kuluçka makinası gibi 141 319,38 lira değerinde çeşitli sabit kıymetler de kooperatif emrine verilmiştir.

Ayrıca Amerikadan getirtilen 3 500 pilicin de 34 652 lira maliyet bedeli üzerinden kooperatife devredildiği anlaşılmıştır.

8. Balıkçılık işleri :

Kurum 1955 yılında, kısmen Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsü ile müştereken ve kısmen de pratik av mevzuları üzerinde münferiden çalışma maksadiyle İstanbul'da Balıkçılık Arıcılık Araştırma merkezini kurmuştur.

Bu yıl konserve sanayiine elverişli balıkları kıymetlendirmek ve bu sahada çalışan hususi teşebbüsü teşvik etmek maksadiyle Norveç'ten bir konserve mütehasısı getirtmiş ve etüdler yaptırmıştır.

Son senelere kadar memleketimizde tatbik edilmeyen ve ancak Kurum tesislerinin faaliyete geçmesiyle mümkün olan dondurulmuş balığın iç ve dış piyasalara arzı bu yıl zarfında tecrübe edilmiştir.

Mevcut balıkçılık kooperatiflerine av gemileri tahsis edilmiş ve kısmen de teknik yardım yapılarak bunların istihsalinin artırılmasına gayret sarfedilmiştir.

Bu meyanda balıkçıların ihtiyacı olan ağ ipliğinin memleket dâhilinde imali sağlanmış ve ipliklerin dokunmuş halde balıkçılara temini maksadiyle de Beşiktaş soğuk deposunda kurulan seviz saatte 30 kilo kapasiteli ağ örme fabrikası 1955 yılı sonunda tecrübe işletmesine açılmıştır.

Kurumun müzaharetiyle Ankara'da istihsal ve İstihlâk Kooperatifi vasıtasıyla perakende balık satışları yaptırılmıştır.

1955 yılında gerek hususi teşebbüslerden ve gerek kooperatiflerden mubayaa olunarak satılan balıklardan alınan netice aşağıda gösterilmiştir.

Cinsi	Ölçü	Mubayaa		Satılan		Balık yağı ve balık unu istihsaline		1956 yılına devir		Gayrisâfi satış neticesi
		Miktarı	Lira	Miktar	Lira	Miktar	Lira	Miktar	Lira	
Torik balığı	Çifti	117 916	247 328	9 139	12 321	—	—	108 777	238 477	3 470 kâr
Palamut »	»	202 541	212 980	202 540	188 425	—	—	—	—	24 555 zarar
Yunus »	Kg.	396 540	124 798	—	—	396 540	124 798	—	—	—
Vatoz »	»	116 045	22 155	—	—	116 045	22 155	—	—	—
Muhtelif balık	»	48 328	22 069	21 740	15 552	23 822	1 614	2 766	4 903	—
	Yekûn		629 330	—	216 298	—	148 567	—	243 380	21 085 zarar

9. Sebze ve meyva işleri :

K/969 sayılı Kararın yayınlanması üzerine; Kurum sebze ve meyva işlerinin tanzim ve tedviri ile vazifelendirilmiştir.

24 . VIII . 1955 tarihinde bu hizmetle ilgili olarak da Sebze ve Meyva İşleri Müdürlüğü ihdas olunmuştur.

Kurum, sebze ve meyva istihsal bölgeleriyle buraların kapasitelerini ve istihlak merkezlerine intikalinde cereyan eden muameleleri mahallerinde tetkika başlanmıştır. Bu arada dış ticaretimizde mühim bir mevki işgal eden Almanya piyasasına, İktisat ve Ticaret Vekâletinin muvafakati üzerine İznik bölgesinden mubayaa olunan taze müşküle üzümlelerinden 99 tonunu 27 . X . 1955 - 30 . XI . 1955 tarihleri arasında satmıştır.

Kurum bu işleri, üzüm mubayaa, ambalaj ve sevk işlerinde ihtisas sahibi olan ve bu hususta yeteri derecede teşkilâtlanmış bulunan İstanbul'daki bir firma ile müştereken yapmış ve bu satışlardan tahassul eden neticeleri de taksim ve tevzi etmiştir.

1955 yılı zarfında, Kurumca mubayaa edilip satılan üzümlerin hareketi aşağıda gösterilmiştir.

A) Girişler :	Miktar		
	Kilo	Lira	K.
Kurumca mubayaa olunan üzümler	182 074	80 300	
İhtiyar olunan masraflar	---	70 546	63
Pekmez imalât masrafı	---	926	40
Mutavassıt masrafı	---	13 378	98
Yekûn	182 074	165 152	01
B) Çıkışlar :	Miktar		
Ihracedilen üzümler	99 623	101 306	08
Dâhilde satılanlar	72 451	55 065	53
Pekmez imalâtına verilenler	10 000		
Sair çıkışlar (pekmez)	---	1 852	80
Yekûn	182 074	158 224	41

Maliyet tutarı 165 152,61 liraya bâliğ olan 182 074 kilo üzümünden, 99 623 kilosunun, ihraç primi tutarıyla birlikte 101 306,08 liraya Almanya'ya ve geri kalan 72 451 kilosunun da 55 065,53 liraya dâhilde satıldığı ve satışı mümkün olmayan tane halindeki 10 000 kilosunun da pekmez imaline verildiği anlaşılmıştır.

İmalâttan istihsal edilen pekmezin satışından 1 852,80 lira elde edilmiştir. Bu duruma göre, mubayaa olunan bölümün üzümlerin satışları neticesinde 6 927,60 liralık menfi fiyat farkı tahassül etmiştir.

10. Satış mağazaları :

Kurum, Ankara halkına iyi kalitede et ve mamullerine günlük taze yumurta ve besili tavuk eti, taze ve ucuz balık temini gayesiyle Ankara'nın muhtelif semtlerinde modern vasıtalarla teşhizat ettiği satış mağazaları açmıştır.

Bu mağazalarda satılan et ve mamulleri Kurumun istihsalâtıdır.

1955 yılında yalnız besili tavuk etleri Kurumca Tavukçuluk Kooperatifinden mubayaa edilmiş ve bunlar Kurum mağazalarında narhı fiyat üzerinden satılmıştır.

Kurum Balıkçılık Kooperatifine kiraladığı satış mağazalarından ayda 1 125 lira almaktadır. Ayrıca memur, müstahdem, demirbaş ve sair müteferrik masraflar için de kooperatiften % 10 hisse tahsil etmektedir.

Ancak balık satışı tamamen kooperatife aittir.

Bu satışların Kurumla bir alâkası bulunmadığından her hangi bir telâkkiye meydan verilmemesi için kooperatif satış ve faaliyetinin ayrı yapılmasını ve bunu sağlayacak tedbirlerin alınmasını zaruri bulmaktayız.

Teşhir ve satış mağazalarına, 1955 yılında, giren ve çıkan emtianın hareketi ve satışlar neticesinde hâsıl olan brüt kârları gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Cinsi	Satılmak üzere gelen		Satış		Fire Kg.	1956 yılına devir		Brüt satış kârı Lira
	Kg.	Lira	Kg.	Lira		Kg.	Lira	
Koyun eti	82 977	208 033	76 633	224 881	2 073	14 271	12 249	29 097
Siğır eti	34 412	52 494	31 784	54 405	104	2 524	3 970	5 881
Tavuk eti	199	1 340	199	1 592	—	—	—	252
Tâli mahsulât	—	2 488	—	1 739	—	—	1 262	513
Yekûn	117 588	264 395	108 616	282 617	2 177	6 795	17 481	35 743

Satış mağazalarının bu yıl zarfında, kâr ve zarar hesabında da arz edildiği veçhile, 99 633,24 lira çeşitli masrafları olmuştur.

III - Et, mubayaa, stok, satış ve neticeleri :

a) Mubayaa :

Kurum, 1955 yılı programında İstanbul, Ankara ve Erzurum piyasalarının ihtiyaçlarıyla askeri taahhütleri ve müesseselerle yapılan anlaşmaları göz önünde bulundurarak ihtiyaçlarının bir kısmını bağlantılarla ve mühim bir kısmını da yurdun muhtelif bölgelerinde perakende mubayaaarla sağlanmıştır.

1955 yılı zarfında Kurum teşkilâtı tarafından mubayaa olunan kasaplık hayvanların satın alındıkları, bölgeler itibariyle, baş, canlı tartı ve tutarlarıyla bir kilonun vasati maliyeti aşağıdaki tablolarda siğır ve koyunlar için ayrı ayrı gösterilmiştir.

A) Mubayaa edilen koyunlar :

Bölgenin adı		Baş	Canlı tartı Kilo	Tutar (Padoga kadar masraflar dâhil) Lira	Bir kilonun vasati alış fiyatı Lira
Erzurum	Bölgesi	52 107	2 643 762	3 944 314	1,50
Konya	»	10 216	367 421	604 006	1,64
Ankara	»	41 862	1 545 077	2 336 389	1,51
İstanbul	»	5 324	215 563	344 552	1,60
Yekûn		109 509	4 771 823	7 229 261	1,52 (*)

(*) Yukardaki rakamlar canlı hayvan maliyetidir. Bunların et olarak mütalâa edilmesinde vasati % 50 randıman ile kombina masraflarının ilâvesi gerekmektedir.

B) Mubayaa edilen sığırlar :

Bölgenin adı		Baş	Canlı tartı Kilo	Tutar (Masraflar dâhil) Lira	Bir kilo etin vasati alış fiyatı Lira
Erzurum	Bölgesi	32 448	8 890 348	8 218 252	0,93
Konya	»	605	144 407	151 694	1,05
Ankara	»	1 510	314 947	340 084	1,07
İstanbul	»	6 923	2 346 352	3 015 764	1,28
Yekûn		41 486	11 696 054	11 725 794	1,01 (*)

Bu yıl bağlantıların nihayete ermesi hasebiyle müstahsıldan canlı hayvan mubayaasına imkân bulunamamıştır. Bu sebeple Kurumca girişilen taahhütlerin ifasını temin maksadiyle piyasadan ayrıca 249 397 lira değerinde 103 778 kilo et satın alınmıştır.

b) Stoklar :

Kurumun, 1955 yılı, canlı hayvan harekâtını gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

A) GİRİŞLER

Hayvan Cinsi	1954 yılından devir		1955 yılında mubayaa olunan		K.	Yekûn		K.
	Baş	Lira	Baş	Lira		Baş	Lira	
Keçi	3	270	—	—	—	3	270	—
Koyun	197	8 230	109 509	7 229 261	56	109 709	7 237 491	56
Sığır	185	43 800	41 486	11 725 794	34	41 671	11 769 594	34
Yekûn	385	52 300	150 995	18 955 055	90	151 380	19 007 355	90

(*) Yukardaki rakamlar canlı hayvan maliyetidir. Bunların et olarak mütalâa edilmesinde vasati % 50 randıman ile kombina masraflarının ilâvesi gerekmektedir.

B) ÇIKIŞLAR

Hayvan cinsi	Kesime verilen		Canlı satışlar		Ölüm ve imhalar		Yekûn		1956 yılına devir			Umumi yekûn		
	Baş	Lira K.	Baş	Lira	Baş	Baş	Lira	K.	Baş	Lira	K.	Baş	Lira	K.
Keçi	—	—	3	270	—	3	270	—	—	—	—	3	270	—
Koyun	109.103	7.203.983,65	86	2.236	25	109.214	7.206.219,65	492	31.271,91	109.706	7.237.491,56	—	—	—
Sığır	41.411	11.711.421,52	—	—	16	41.427	11.711.421,52	244	58.172,82	41.671	11.769.594,34	—	—	—
Yekûn	150.514	18.915.405,17	89	2.506	41	150.644	18.917.911,17	736	89.444,73	151.380	19.007.355,90	—	—	—

c) 1955 yılında, Kuruma ait etlerin görmüş olduğu harekât müfredatı olarak aşağıda gösterilmiştir :

A) GİRİŞLER

Etin cinsi	1954 yılından devir		1955 yılında istihsal olunan (Etin masraf- sız maliyeti)		1955 yılında mu- bayaa olunan		Yekûn	
	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira
Koyun eti	55,5	144 000	2 418,5	7 203 983	17,1	53 366	2491,1	7 401 349
Sığır eti	8,9	16 000	5 693,-	11 711 421	86,6	196 031	5788,5	11 923 452
Yekûn	64,4	160 000	8 111,5	18 915 404	103,7	249 397	8279,6	19 324 821

B) ÇIKIŞLAR

Etin cinsi	Satışlar		Kavurma ve sucuk imaline verilen (*)		Kuyruk yağı çıkışları		İmha ve fire		1956 yılına devir		Yekûn	
	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira	Ton	Lira
Koyun eti	2325,-	6 649 568	6,6	18 858	99,6	303 862	38,4	—	21,5	63 590	2491,1	7 035 878
Sığır eti	5052,8	9 930 595	509,8	1 019 564	—	—	88,-	—	137,9	273 216	5788,5	1 122 337
Yekûn	7377,8	16 580 163	516,4	1 038 422	99,6	303 862	126,4	—	159,4	336 806	8279,6	1 825 925

1955 yılı zarfında Kurum teşkilâtınca, imal olunan, satılan ve mütaakıp yıla devrolunan kavurmalar hareketi aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

1954 yılından devir		İmalattan gelen		Bir kilonun va- sati maliyeti	Yekûn	Satılanlar		Bir kilonun va- sati satışı	Renderinge veri- len ve fire	1955 yılına devir	Gayrisâfi satış neticesi zarar		
Kilo	Lira	Kilo	Lira	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Lira	Kilo	Kilo	Lira	Lira	
145.645	536.917	301.296	1.323.682	4,40	446.941	1.860.599	276.346	996.252	360	21.463	149.132	588.241	296.106

ç) Et satışları ve neticeleri:

1. Satışlar:

Kurum teşkilâtı tarafından 1955 yılı zarfında, 16 580 163 lira değerinde 7 377,8 ton çeşitli et satışı yapılmıştır.

(*) 1955 yılında tecrübe mahiyetinde olan sucuk, salam ve sosis imalâtı kavurmada mütalâo edilmiştir.

Mezkûr satışların Kurumun teşkilâtı marifetiyle nerelere yapıldığı ve beher kilosunun vasatı kaç liraya satıldığı koyun ve sığır etleri ayrı ayrı olarak aşağıda gösterilmiştir.

Satış yeri	Koyun eti			Sığır eti			
	Miktar Kilo	Tutarı L.	Bir kilonun vasatı satış fiyatı L. K.	Miktar Kilo	Tutarı L.	Bir kilonun vasatı satış fiyatı L. K.	
Umum Müdürlük	Piyasaya	715.433	1.998.609	2,80	211.979	308.150	1,45
» »	Resmî daire	208.483	657.075	3,15	572.700	1.246.570	2,21
Ankara Et Kombinası	Piyasaya	445.270	1.108.071	2,49	17.705	26.735	1,51
» » »	Resmî laire	265.924	768.504	2,89	465.152	843.049	1,81
Teşhir ve satış magazaları	Piyasaya	76.633	244.880	2,93	31.784	54.405	1,71
Konya Et Kombinası	»	33.394	77.486	2,33	—	—	—
» » »	Resmî daire	2.146	5.452	2,55	—	—	—
İstanbul şubesi	Piyasaya	103.791	343.167	3,30	468.825	967.291	2,06
» »	Resmî daire	321.777	1.069.022	3,33	1.075.833	2.383.854	2,21
Erzurum Et Kombi- nası	Piyasaya	28.684	67.190	2,34	23.853	33.313	1,40
» » »	Resmî daire	123.497	330.113	2,68	2.184.969	4.067.228	1,86
	Yekûn	2.325.03	6.649.568	2,85	5.052.800	9.930.595	1,97

2. Satış neticeleri :

1955 yılı zarfında Kurum teşkilâtınca satılan koyun ve sığır etlerinin miktar ve maliyet tutarlarıyla satış ve satış neticelerini gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Satılan etin einsi	Satılan etin		1955 yılı satışları tutarı Lira	Satış neticesi zarar Lira
	Miktarı Kg.	Maliyet tutarı Lira		
Koyun eti	2 325 000	7 925 446	6 649 568	1 275 878
Sığır eti	5 052 800	12 702 561	9 930 595	2 771 966
Yekûn	7 377 800	20 628 007	16 580 163	4 047 844

Bu cetvele nazaran satışlar 4 047 844 lira zararlar neticelenmiştir. Bu netice bir taraftan Et Kombinalarının tam kapasite ile çalışmamış olması dolayısıyla işletme masrafları nispetinin yüksek bulunmasından ve diğer taraftan satışların maliyetini dâvunda nark fiyatı üzerinden yapılmış olmasından ileri gelmiştir.

IV - İşletme faaliyetleri :

a) Et kombinaları :

Kuruluşundan bu yana, Kurum yurdun muhtelif bölgelerinde 4 et kombinası, 11 soğuk depo, 2 balık unu ve yağı fabrikasıyla bir ağ örme fabrikasının tesisine başlanmıştır.

Bunlardan Erzurum, Ankara, Konya Et kombinaları 1955 senesinde işletmeye açılmış, Zeytinburnu Et Kombinası ise 1956 sonunda kısmen faaliyete geçmiştir.

Bahis mevzuu Et kombinalarının kapasiteleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Kombinanın bulunduğu mahal	8 saatlik kesim		İlk soğutma		Buz	Buz mu-	Sığır		Koyun		Dondurma	Donmuş muha-	Sosis
	Sığır Baş	Koyun Baş	Sığır Baş	Koyun Ton	imalâtı Ton/gün	hafaza Ton	Baş	Ton	Baş	Ton	Ton/gün	faza Ton	şalam Ton/hafta
Ankara	180	1 962	20	70	15	45	810	89	3 400	119	40	880	45
Konya	83	3 680	9	128	50	150	910	100	3 100	108	40	903	45
Erzurum	320	2 100	35	73	50	150	835	92	2 740	96	30	1 000	—
Zeytinburnu	90	1 000	10	35	—	—	573	63	4 800	153	30	433	45

1955 senesinde işletmeye açılan kombinalardan, Ankara Et Kombinası dört aylık, Konya Et Kombinası ise üç aylık kesim faaliyetinde bulunmuştur.

Ankara Et Kombinasında bu müddet zarfında 1 199 baş sığır ve 27 326 baş koyun kesilmiştir.

Konya Et Kombinasında ise, 600 baş sığır ve 10 216 baş koyun olmak üzere ceman 10 816 baş kasaplık hayvan kesimi yapılmıştır.

1955 yılı zarfında devamlı faaliyette bulunan Erzurum Et Kombinasında ise, 51 715 baş koyun ve 32 383 baş sığır kesilmiştir.

b) Soğuk depolar, balık unu ve yağ fabrikalarıyla buz fabrikası :

Tetkikatımızın yapıldığı 1956 yılında işletmeye açılanlarla tesisatı ikmal edilmemiş bulunan so-

ğuk depoların, balık yağı ve unu fabrikalarıyla buz fabrikasının mahal ve kapasitelerini gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Tesisin bulunduğu mahal ve nev'i	Balık soğuk muhafaza Ton	Et veya balık dondurma Ton/Gün	Balık donmuş muhafaza Ton	Et muhafaza Ton	Yiyecek muhafaza Ton	Buz imali Ton/Gün	Buz muhafaza Ton	
Beşiktaş Soğuk Depo	200	60	900	500	1 500	100	500	Faaliyette
Trabzon » »	25	10	125	18	100	25	75	»
Trabzon Balık Unu ve Yağı Fabrikası (*)								
Samsun Soğuk Depo	15	5	25	—	—	25	75	»
Sinob » »	25	10	125	—	—	25	75	»
Zonguldak » »	15	—	—	8	70	6,5	20	»
Ereğli » »	25	—	—	5	40	8,6	40	İkmal edilmedi
Haydarpaşa » »	—	—	—	250	1 500	—	—	Faaliyette
Çeşme » »	25	—	—	—	—	12,5	40	»
Çanakkale » »	25	—	—	—	—	12,5	40	»
Marmara » »	15	5	25	—	—	25	75	»
Kayseri (Buz fabrikası)	12	—	—	20	100	3	8	Makinalar gelmedi
İskenderun Soğuk depo	105	10	300	60	60	15	45	İkmal edilmedi

Beyşehir Balık Unu Fabrikası günde 10 ton balık işliyecek kapasitededir.

(*) Bu kapasite eski fabrikaya aittir

Balık unu ve yağı için işlenen balık günde 130 tondur.

Yunus yağı için işlenen balık günde 25 tondur.

Bilançonun tetkik ve tahlili

Et ve Balık Kurumunun 3 ncü faaliyet yılına ait 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle hazırlanmış bulunan bilançosunda yer alan hesaplar hakkında gerekli izahat aşağıda arz edilmiştir.

A) Aktif :

Bilançonun aktifinde yer alan postlar geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

İzahat	1954 yılı		1955 yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		—	Lira
I - Ödenmiş sermaye	7 010 268	84	2 010 268	84	—	5 000 000	
II - Mütedavil sermaye	15 032 452	54	23 057 500	05	+	8 025 047	51
III - Sabit kıymetler	46 244 407	46	69 870 773	40	+	23 626 365	94
IV - Sair aktifler	6 022 554		12 633 818	66	+	6 611 264	66
V - İlk tesis masrafları	4 039 750	53	3 376 045	68	—	663 704	85
VI - Geçmiş yıllar zararları	1 346 583	51	3 798 409		+	2 451 825	49
VII - Cari yıl zararı	2 451 825	49	3 133 584	46	+	681 758	97
Yekûn	82 147 842	37	117 880 400	09	+	35 732 557	72
Nâzım hesaplar	6 118 798	08	36 137 104	21	+	30 018 306	13
Umumi yekûn	88 266 640	45	154 017 504	30	+	65 750 863	85

I - Ödenmemiş sermaye : 2 010 268,84 lira

Geçen seneye nazaran 5 milyon lira noksanıyla 2 010 268,84 lira inmiş bulunan ödenmemiş sermaye hesabı hakkında gerekli izahat pasifte sermaye hesabının tahlili vesilesiyle arz edilecektir.

II - Mütedavil kıymetler : 23 057 500,05 lira

Bu yıl 8 025 047,41 lira fazlasıyla 23 057 500,05 liraya yükselmiş bulunan mütedavil kıymetlerin müfredatı ve bir evvelki yıl ile mukayesesi aşağıda gösterilmiştir.

İzahat	1954 yılı		1955 yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		—	Lira
1. Kasa ve bankalar	1 757 092	93	1 423 919	55	—	333 173	38
2. Senedat cüzdanı	116 911	72	199 936	14	+	83 024	42
3. Borçlular	9 552 545	74	13 225 922	20	+	3 673 376	46
4. Emtia	937 926	64	1 846 282	77	+	908 356	13
5. Malzeme stoklar	2 667 975	51	6 361 439	39	+	3 693 463	88
Yekûn	15 032 452	54	23 057 500	05	+	8 025 047	51

1. Kasa ve bankalar hesabında yer alan 1 423 919,55 liranın 215 670,83 lirası kurumun merkez ve taşra teşkiâtının yıl sonu kasa mevcutlarını ve geri kalan 1 208 248,72 lirası da kurum ca-miasının muhtelif bankalar nezdindeki alacaklı cari hesaplarının yıl sonu bakiyelerini teşkil etmektedir.

2. Senedat cüzdanı hesabında görülen 199 936,14 lira mecburi hizmet dolayısıyla kurum personelinden alınan «memur senetleri» tutarını ifade etmektedir.

Bu paraların, 1955 yılında masraf kaydedilmesi icabeden kısmı için pasifte bir karşılık tesis edilmiş bulunmaktadır.

3. Bir evvelki yıla nazaran 3 673 376,46 lira fazlasiyle 13 225 922,20 liraya yükselmiş bulunan borçlular hesabının ana bölümler itibarıyla müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
a) Merkez cari hesabı	201 440	18
b) Depozitolar	458 600	62
c) Muhtelif borçlular	4 677 767	17
d) Mubayaattan borçlular	3 813 571	84
e) Müşteriler	4 074 542	39
Yekûn	13 225 922	20

a) Merkez cari hesabında yer alan 201 440,18 lira Kurum ile İstanbul Fen Fakültesi Hidrobiyoloji Enstitüsü arasında varılan anlaşma gereğince yapılacak balıkçılık araştırmaları için ihtiyar olunacak masraflara karşılık olarak gönderilen paraların henüz sarf edilmemiş kısmı ile yine bu işlerden elde edilen muhtelif gelirleri teşkil etmektedir.

b) 458 600,62 liradan ibaret bulunan depozitolar hesabının müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Bankalara verilen depozitolar	762	42
Gümrüklere » »	264 519	35
Resmî dairelere » »	178 531	35
Muhtelif » »	14 787	50
Yekûn	458 600	62

Gümrüklere yatırılan depozitolar meyanında tasfiyesi gereken bazı paralar bulunmaktadır. Bunların tasfiyeleri hususunda her ne kadar teşebbüse geçildiği görülmüş ise de muamelenin bir an evvel neticelendirilmesinin lüzumuna işaret ederiz.

e) Kurumun 4 677 767,17 liralık muhtelif borçlu hesaplarının 95 852,90 liralık kısmı dahilî personel borçlarını ve 4 581 914,27 liralık kısmı da diğer borçlu hesapları ifade etmektedir.

95 852,90 liralık dahilî personel borçlarının 42 179,46 lirası çeşitli avanslarından, 29 835,03 lirası memurin harcırah avanslarından 18 560,78 lirası yabancı uzmanlar harcırah ve istihkak avanslarından ve geri kalan 14 277,63 lirası da dahilî personel borçları, müfettiş ve kontrolörler istihkak avansları gibi çeşitli paralardan ileri gelmektedir.

Personel avanslarının kısmı mühimmi mütaakıp yılda kapanmış bulunmaktadır.

4 581 914,27 liradan ibaret bulunan diğer borçlu hesaplar Kurum gerek tesis faaliyetleri ve gerekse görmekte olduğu çeşitli işler ile ilgili muhtelif alacaklarını ifade etmektedir.

Mezkûr alacaklardan mühim bir kısmının 1956 yılı içinde kapandığı ve geri kalanının da takibedilmekte olduğu müşahede edilmiştir.

d) 3 813 571,84 lira mubayaattan borçlular hesabının 703 709,87 liralık kısmı dahilî borçluları ve 3 109 861,97 liralık kısmı da harici borçluları göstermektedir.

703 709,87 lira tutarındaki dahilî borçluların kısmı mühimmi Kuruma canlı hayvan teslimatı için taahhütte bulunan mütaahhitlere mukavele mucibince verilen avansları teşkil etmektedir.

Mezkûr avansların birçoğu mütaakıp yılda kapatılmış bulunmaktadır.

3 109 861,97 lira harici borçlular da Kurumun kurulmakta olan muhtelif tesislerinin malzeme, montaj, navlun ve müşavere ücretleri için açılan akreditiflerin 1955 yılı sonu bakıyesini ifade etmektedir.

e) 4 074 542,39 liradan ibaret bulunan müşteriler hesabının 2 876 860,03 lirası resmi müşterilerin 1 197 682,36 lirası da hususi müşterilerin Kurumdan satınaldıkları mallardan mütevellit borçlarıdır.

Müşteri borçlarından bir kısmının 1956 yılı içinde tahsil edildiği mütebaki kısmının da tahsili hususunda teşebbüste bulunulduğu görülmüştür.

4. Geçen seneye nazaran 908 356,13 lira fazlasiyle 1 846 282,77 liraya ulaşmış bulunan emtia hesabı raporumuzun işletme faaliyetleri bahsinde de açıklanmış olduğu veçhile 31 .XII. 1955 tarihinde Kurum teşkilâtında mevcut canlı ve kesilmiş sığır, koyun ve tavukların kıymetleri ile tâli maddeleri ve konserveleri ifade etmektedir.

Yıl sonu stokunun aidolduğu emtia neveleri itibariyle müfredatı aşağıdaki gibidir :

a) Kasaplık hayvanlar :

	Lira	K.	Lira	K.
Sığır	58 172	82		
Koyun	31 271	91		
Tavuk	27 356	30	116 801	03

b) Etler :

Sığır etleri	273 216	96		
Koyun etleri	63 590	29	336 807	25

c) Kasaplık hayvanlar tâli maddeleri

734 022 79

d) Et konserveleri

604 349 10

e) Balık ve mamûlleri

54 302 60

Yekûn 1 846 282 77

Stoklar hakkında mütemminin izahat raporumuzun işletme faaliyetleri bahsinde arz edilmiştir.

5. Kurumun malzeme stokları bu yıl bir evvelki yıla nazaran 3 693 463,88 lira fazlasiyle 6 361 439,39 liraya yükselmiştir.

Bu stokun aidolduğu neveler itibariyle müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
a) İşletme malzemesi	708 484	13
b) İhtiyat demirbaş ve mefruşat	448 742	27
c) Büro levazımı kırtasiye ve matbuat	247 771	70
d) İnşaat malzemesi	1 136 252	48
d) Ambalâj malzemesi	113 480	89
f) Yedek parçalar ve makinalar	202 372	70
g) Elektrik malzemesi	263 506	16
h) Gıda ve yiyecek malzemesi	383 921	99
i) Müteferrik malzeme	587 571	48
j) Tesisler malzemesi	2 269 355	59
Yekûn	6 361 439	39

III - Sabit kıymetler : 69 870 773,40 lira

Raporumuzun bidayetinde de açıklanmış olduğu ve hile henüz kuruluş halinde bulunan Et ve Balık Kurumuna ait sabit kıymetlerin tutarı 1955 yılı sonunda geçen seneye nazaran 23 626 365,94 lira fazlasıyla 69 870 773,40 liraya ulaşmış bulunmaktadır.

Sabit kıymetlerin iktisap bedellerini, bunlar üzerinden 1955 yılı sonuna kadar tefrik edilmiş bulunan amortismanlar ile aynı kıymetlerin net bedellerini, bunların neveleri itibariyle müfredatlı olarak gösterir bir tablo aşağıya dere edilmiştir.

Sabit kıymetlerin nev'i	İktisap bedeli		Birikmiş amortismanlar		Net bedelleri		
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	
1. Arsalar ve arazi	2 023 301	49	—	—	2 023 301	49	
2. Arazi üstü tertibatı	1 105 031	80	64 370	95	1 040 660	85	
3. Binalar	9 006 336	67	425 772	35	8 580 564	32	
4. Makina ve tesisat	9 017 326	95	996 777	93	8 020 549	02	
5. Nakil vasıtaları	6 836 710	66	2 000 499	19	4 836 211	47	
6. Demirbaş eşya ve mefruşat	2 508 245		343 673	96	2 164 571	04	
7. Aletler ve menkul eşya	553 933	30	75 238	72	478 694	58	
	Yekûn	31 050 885	87	3 906 333	10	27 144 552	77
Yapılmakta olan işler	42 726 220	63	—	—	42 726 220	63	
	Umumi yekûn	73 777 106	50	3 906 333	10	69 870 773	40

Bu tablonun tetkikinde :

1. 2 023 301,49 lira tutarındaki arsalar ve arazi hesabı Et ve Balık Kurumunun yurdun muhtelif yerlerinde kurmakta olduğu çeşitli tesislerin arsaları ile satın alınan bir kısım araziyi ifade etmektedir.

2. 1 105 031,80 lira değerindeki arazi üstü tertibatı hesabı Kurumun çeşitli işletmelerinin icabı olarak kurulmuş bulunan arazi üstü muhtelif kanallar, kuyular, çitler, açık padoklar, yollar ve demiryolu hatları gibi tesisatını göstermektedir.

3. Kurum teşkilâtının 1955 yılı sonuna kadar işletmeye açılmış binalarının kıymeti 9 006 336,67 liradır. Bu meblâğın 3 531 638,27 lirası Ankara Et Kombinasyonunun, 2 990 859,93 lirası Beşiktaş Soğuk deposunun, 872 670,46 lirası Erzurum Et Kombinasyonunun ve geri kalan 1 611 168,01 lirası da Trabzon, Samsun, Sinob, Zonguldak, Marmara, Çeşme gibi tesislere ait binaların maliyet bedellerini teşkil etmektedir.

4. 9 017 326,95 lira kıymetindeki makina ve tesisatın, 2 676 378,24 liralık kısmı Ankara 1 685 473,08 liralık kısmı Erzurum ve 66 956,91 liralık kısmı da Konya Et Kombinasyonunun ve 1 471 586,06 lirası Beşiktaş Soğuk Deposunun ve geri kalan 3 118 930,66 lirası da işletmeye açılmış muhtelif soğuk depo, buz fabrikaları ve balık işleme tesislerinin çeşitli makina ve tesisatını göstermektedir.

5. 1955 yılı sonunda 6 836 710,66 liradan ibaret bulunan kuruma ait muhtelif cins kara ve deniz

nakil vasıtalarının nevelerini, iktisap bedellerini ve bunlar üzerinden tefrik edilmiş bulunan amortismanları gösterir bir tablo aşağıdadır:

Sâbit kıymetin nev'i	İktisap bedeli		Amortismanlar	
	Lira	K.	Lira	K.
Deniz nakil vasıtaları	2 967 289	85	552 940	84
Demiryolu nakil vasıtaları	2 429 089	38	728 726	73
Kara nakil vasıtaları	1 440 331	43	718 831	60
Yekûn	6 836 710	66	2 000 499	17

2 967 289,85 lira kıymetindeki deniz nakil vasıtalarının 1 607 124,43 lirası kurumun frigorifik tertibatlı nakliye gemilerinin 880 205,56 lirası balık avlama teknelerinin ve 479 959,86 lirası da etüd ve araştırma gemilerinin bedellerini teşkil etmektedir.

2 429 089,38 lira değerindeki demiryolu nakil vasıtaları et nakline ait 70 aded termos vagonudur.

1 440 331,43 lira değerindeki kara nakil vasıtaları da Kurumun görmekte olduğu çeşitli işlerde kullanılan termos kamyonlar, yük kamyonları ve servis arabalarıdır.

Nakil vasıtalarının çalışmaları hakkında gerekli izahat raporumuzun işletme faaliyetleri bahsinde arz edilmiştir.

6. Demirbaş eşya ve mefruşat hesabında görülen 2 508 245 lira Kurumun gerek merkez ve gerekse taşra teşkilâtında 1955 yılı sonunda bulunan çeşitli demirbaş eşya ve mefruşatın kıymetini ifade etmektedir.

7. Kurum teşkilâtınca görülmekte olan çeşitli işlerin icabı olarak tesislerde 553 933,30 lira değerinde muhtelif cins alât ve edevat menkul eşya da bulunmaktadır.

Kurum tarafından yurdun muhtelif yerlerinde kurulmakta olan ve 1955 yılı sonunda değerleri 42 726 220,63 liraya ulaşmış çeşitli tesislerin buldukları mahaller itibariyle müfredatı aşağıdaki gibidir :

	Lira	K.
Ankara Et Kombinası	5 380 788	24
Erzurum Et Kombinası	10 599 657	27
Konya Et Kombinası	12 392 133	27
Zeytinburnu Et Kombinası	4 867 229	94
Antalya Soğuk Deposu	384 464	84
Haydarpaşa Soğuk Deposu	4 482 697	48
Trabzon Balık Yağı ve Unu Fabrikası	549 563	67
Kayseri Buz Fabrikası Kontrol Şef.	802 358	52
İskenderun İnşaat Montaj Kontrol Şef.	520 497	59
Ereğli Soğuk Depo Şefliği	472 276	—
Bursa Soğuk Depo ve Hal Binası İnşaat Kontrol Şefliği	324 677	49
Tavukçuluk Kooperatifi	207 172	11
İstanbul İnşaat ve Montaj Kont. Amirliği	1 539 611	71
Muhtelif	203 092	50
Yekûn	42 726 220	63

Kurulmakta olan bu tesislerin birçoğu mütaakıp yılda ikmal edilerek katı hesap vaziyetleri çıkarılmış ve ilgili sabit kıymetler hesaplarına intikal ettirilmiş bulunmaktadır.

Et ve Balık Kurumunun kuruluşuna dair K/871 sayılı Kararın 7 nci maddesiyle Toprak Mahsulleri Ofisi elinde bulunan et ve balık sanayii etüd ve araştırmalarıyla ilgili her türlü malzeme, makina, tesisat ve diğer maddeler, motor ve gemiler, ofisçe inşa edilmiş ve edilmekte olan tesisler ve bunlara müteferri diğer haklar bu karardaki işleri görmek üzere Kuruma muvakkaten devredilmiştir.

Bu muvakkat devir muamelesi tatbikatta işlerin yürütülmesi bakımından bazı güçlükler sebebiyet vermekte olduğundan devre ve kuruluşu mütaallik kanununun bir an evvel çıkarılması işlerin selâmeti bakımından yerinde olur kanaatindeyiz.

IV - Sair aktifler: 12 633 818,66 lira

Bu hesap 1955 yılında bir evvelki yıla nazaran 6 611 264,66 lira fazlasıyla 12 633 818,66 liraya yükselmiştir.

Sair aktiflerin müfredatı aşağıdaki gibidir:

	Lira	K.
1. Et tanzim satışları zararları	9 701 786	83
2. İştirakler	646 500	00
3. Haklar ve lisanslar	1 948	80
4. Tasfiye olunacak hesaplar	932 548	78
5. Muvakkat ve mutavassıt hesaplar	1 351 034	25
Yekûn	12 633 818	66

1. Raporumuzun satış faaliyetleri bahsinde de açıklanmış olduğu veçhile Hükümetçe Kurum marifetiyle yaptırılan et tanzim satışlarından hâsıl olduğu görülen 9 701 786,83 lira zararın 5 653 943,30 liralık kısmı 1954 yılı zarfında yaptırılan et tanzim satışlarından ve 4 047 843,53 liralık kısmı da 1955 yılı zarfında vukubulan satışlardan meydana gelmiştir.

2. 1955 yılı sonunda Kurumun 646 500 liradan ibaret bulunan iştiraklerinin aid oldukları müesseseler itibariyle müfredatı şöyledir:

	Lira
a) Bandırma Soğuk Hava Sanayii ve Ticaret T. A. Ş.	7 500
b) Migros Türk Ticaret A. Ş.	50 000
c) Balıkesir Soğuk Hava Deposu	25 000
d) Kesif Yem Sanayii	60 000
e) Antalya Belediyesi Mezbahe ve Soğuk Deposu	4 000
f) Türkiye Yapacı ve Tiftik A. Ş.	500 000
Yekûn	646 500

3. Et ve Balık Kurumunun iktisap bedeli 2 436 lira, 1955 yılı sonuna kadar amorti edilen kısmı 487,20 lira ve net bedeli de 1 948,80 lira olan hak ve lisansları da bulunmaktadır.

4. 1955 yılı sonunda 932 548,78 lira olan Kurumun tasfiye olunacak hesaplarının ana bölümleri itibariyle müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
520 010	90	Lira güpheli veresiye alacaklar, Kurumun perakendeci kasaplara satılmak üzere vermiş olduğu etlerden mütevellit alacakları ile memurlarından birinin zimmetine geçirdiği 5 070,24 lira alacaktır. Bu alacakların bir çoğunun tahsili hususunda mahkemeye müracaat edilmiştir. Diğerleri de Kurum tarafından takibedilmektedir. Mezkûr alacaklar için pasifte bir karşılık da tesis edilmiş bulunmaktadır.
412 537	88	Lira tasfiye olunacak hesaplar, Kurum yıl sonunda tadat neticesinde noksan çıkan ve Teftiş Heyetince tahkik konusu olarak ele alınan 231 880,12 lira değerindeki et ve saman bedelleri ve inşaat hesapları ile ilgili çimento ve demir nakliye farkları gibi çeşitli tasfiye edilecek paralardan mütevellittir. Tadat neticesinde noksan çıkan ot ve samanlar için 1955 yılında bir karşılık tefrik edilmiştir.
932 548	78	Yekûn

5. 1 351 034,25 lira tutarındaki muvakkat ve mutavassıt hesaplar; Kurumun gerek inşaat işleri ile ilgili ve gerekse çalışma faaliyetleri ile alâkalı bulunan ve mütaakıp yılda tasfiyesi gereken çeşitli muvakkat ve mutavassıt hesaplarını teşkil etmektedir.

Muvakkat ve mutavassıt hesaplarda yer alan paraların mühim bir kısmının mütaakıp yılda tasfiye edildiği görülmüştür.

V - İlk tesis masrafları : 3 376 045,68 lira

İlk tesis masrafları namı altında yer alan 3 376 045,68 liranın sureti terekübü aşağıdaki gibidir :

	Lira	K.
İlk tesis masrafları hesabının 1954 yılı sonu bakiyesi	4 039 750	53
1955 yılında işletmeye açılmış bulunan tesislerin ilk tesis masrafları	853 598	32
Yekûn	4 376 045	68
İlk tesis masraflarının 1955 yılında amorti edilen % 20 kısmı	1 517 303	17
Hesabın 1955 yılı sonu bakiyesi	3 376 045	68

VI - ve VII - Geçmiş yıllar ve cari yıl masrafları :

Kurumun 1955 yılı sonunda 3 798 409 lira geçmiş yıllar zararları bulunmaktadır.

3 135 584,46 liradan ibaret bulunan 1955 yılı zararı hakkında gerekli izahat kâr ve zarar hesabının tahlili vesilesiyle arz edilmiştir.

B) Pasif :

Et ve Balık Kurumunun 1955 yılı bilançosunun pasifinde yer alan hesaplar geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıda çıkarılmıştır.

İzahat	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
I - Sermaye	40 000 000		40 000 000			—
II - Karşılıklar	773 916	07	1 622 365	82	+	848 449 75
III - Alacaklar	24 451 440	05	50 252 672	73	+	25 801 232 68
IV - Ödenecek senetler	16 000 000		24 000 000		+	8 000 000
V - Emanet paralar	853 534	75	1 467 217	95	+	613 683 20
VI - Sair pasifler	68 951	50	538 143	59	+	469 192 09
Yekûn	82 147 842	37	117 880 400	09	+	35 732 557 72
Nâzım hesaplar	6 118 798	08	36 137 104	21	+	30 018 306 13
Umumi yekûn	88 266 640	45	154 017 504	30	+	65 750 863 85

I - Sermaye: 40 000 000 lira.

Et ve Balık Kurumunun sermayesi, kuruluşuna mütedair K/871 sayılı Kararın 6 ncı maddesine göre 40 000 000 liradır.

1955 yılı sonuna kadar mezkûr sermayenin 37 989 731,16 lirası ödenmiş 2 010 268,84 lirası da ödenmemiş bulunmaktadır.

37 989 731,16 liradan ibaret bulunan ödenmiş sermayenin temin edildiği menabi itibariyle müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
17 889 731	16	lira K/871 sayılı Karar gereğince Toprak Mahsulleri Ofisinden devredilen bu para İktisat ve Ticaret Vekâletinin 1949 - 1952 yılları bütçesine Et ve Balık mevzuu için konulan tahsisattan yapılan yatırımdır.
15 000 000		lira İktisat ve Ticaret Vekâletinin 1953 - 1954 ve 1955 yılı bütçesine yurdun Et ve Balık mevzuu için konulan tahsisattır.
5 000 000		lira K/871 sayılı Karara müsteniden Millî Korunma umumi sermayesinden tahsis olunan meblâğdır.
37 989 731	16	Yekûn

Millî Korunma umumi sermayesinden Kuruma sermaye olarak tahsis olunan 5 000 000 lira Kurumun diğer sermaye unsurlarından farklıdır. ve bu para Millî Korunma Kanunu gereğince T. C. Ziraat Bankasından yıllık % 6 faiz mukabili temin edilmektedir.

Bu itibarla bankanın alacağı olması dolayısıyla mezkûr meblağın Kurumun alacaklı bankalar cari hesapları meyanında da gösterilmesi icabetmektedir.

II - Karşılıklar : 1 622 365,82 lira

Geçen seneye nazaran 848 449,75 lira fazlasıyla 1 622 365,82 liraya yükselmiş bulunan karşılıklar hesabının müfredatı aşağıdaki gibidir.

	Lira	K.
Dahilî sigorta fonları	796 512	75
Şüpheli alacaklar karşılığı	520 010	90
Tadilat farkları karşılığı	239 997	15
Masraf karşılıkları	65 845	02
Yekûn	1 622 365	82

III - Alacaklılar : 50 252 672,73 lira

Bir evvelki yıla nazaran 25 801 232,68 liralık bir fazlalık kaydederek 50 252 672,73 liraya ulaşmış bulunan alacaklılar hesabının müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Müesseseler cari hesabı	488 089	31
Mübayaattan alacaklılar	172 118	65
Biriktirme ve Yardım Sandığının alacakları	64 389	75
Bloke alacaklar	22 425	87
T.M. Ofisinin muvakkat devri	22 678 072	18
Muhtelif alacaklılar	26 827 576	97
Yekûn	50 252 672	73

Toprak Mahsulleri Ofisinin muvakkat devri olarak görülen 22 678 072,18 lira Kurumun K/871 sayılı Kuruluş Kararnamesinin 7 nci maddesi gereğince Ofis tarafından Kuruma muvakkaten devredilen ve bilânçosunun aktifinde yer alan bir kısım sabit kıymet ve haklardan mütevellit borçtur.

26 827 576,97 liralık muhtelif alacaklıların 16 852 457,45 lirası Kurumun borç olarak Amortisman Sandığından % 6 faizle aldığı paraların 1955 yılı sonu bakiyesini ve 7 776 347,48 lirası da % 6 faiz mukabili İşçi Sigortalarının Kurum lehine Emlâk Kredi Bankasına yatırdığı paraların yıl sonu bakiyesidir.

Mezkûr alacaklı cari hesapların mütaakıp yılda muhtelif alacaklılar meyanından çıkarılarak müesseseler cari hesapları meyanında alınması hesapların, vuzuhu bakımından daha yerinde olur kanaatindeyiz.

IV - Ödenecek senetler : 24 000 000 lira.

Ödenecek senetler namı altında yer alan 24 000 000 lira Emlâk Kredi Bankası vasıtasıyla Merkez Bankasına reeskont ettirilen Et ve Balık Kurumunun 3 ay vâdeli bonolarının tutarını teşkil etmektedir.

V - Emanet paralar : 1 467 217,95 lira.

1955 yılında 613 683,20 lira fazlasiyle 1 467 217,95 liraya yükselmiş bulunan emanet paraların müfredatı aşağıdaki gibidir :

	Lira	K.
Tahakkuk etmiş vergi ve resimler	151 420	76
İcra tevkifatı	4 573	36
Ödenmemiş istihkaklar	304 156	33
Alınan muhtelif depozitolar	1 007 067	50
Yekûn	1 467 217	95

VI - Sair pasifler : 530 143,59 lira.

Geçen seneye nazaran 469 192,09 lira fazlasiyle 538 143,59 liraya yükselmiş bulunan sair pasiflerin 415 953,33 lirası Kurumun mütaakıp yılda tasfiye edilecek çeşitli muvakkat ve mutavassıt hesaplarını, 80 746,49 lirası malzeme ambarının yıl sonu tadat fazlalıklarını ve geri kalan kısmı da tasfiye olunacak çeşitli alacaklı hesapları teşkil etmektedir.

Sair pasiflerin mühim bir kısmının 1956 yılı içinde tasfiye edildiği müşahade edilmiştir.

Kar ve zarar hesabının tetkik ve tahlili

Et ve Balık Kurumunun 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle tanzim edilmiş bulunan kâr ve zarar hesabı aşağıya çıkarılmıştır :

ZİMMET

	Lira	K.
1. Muhtelif masraflar	3 857 100	58
2. Verilen faiz ve komisyonlar	299 601	34
3. İlk tesis masrafları ve amortismanı	1 517 303	17
4. Karşılıklar	268 784	04
5. Muhtelif zararlar	6 006 682	58
Yekûn	6 006 682	58

MATLUP

	Lira	K.
1. Alman faiz ve komisyonlar	35 843	54
2. Muhtelif kârlar	1 067 035	73
3. Satış kârları	1 770 221	35
4. Zarar bakıyesi	3 133 584	46
Yekûn	6 006 682	58

Bu tablonun tetkikinde :

Muhtelif masraflar namı altında yer alan 3 857 100 58 liranın müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Soğuk Depolar ve Balık Yağı Fabrikası masrafları	986 687	64
İktisat ve Ticaret Vek. bütçesine yurdun et ve balık mevzularının etüd ve inkişafı için konan tahsisatta karşılık tefrik olunan masraf hissesi	800 000	00
İstanbul gemi işletmesi masrafları	811 345	21
Beşiktaş Soğuk Deposu işletme masrafları	1 159 434	49
Teşhir ve satış mağazaları masrafları	99 633	24
Yekûn	3 857 100	58

Kurum 1955 yılında ödediği banka faiz ve komisyonlardan et işletmesi ile kurulmakta olan tesislerinin haricinde görülen müteferrik işler için 299 601,34 lira hisse tefrik etmiş, ilk tesis masraflarının % 20 sine tekabül eden 1 517 303,17 liralık kısmını amorti etmiş, dâvalı alacaklar, tadat farkları gibi 268 784,04 lira çeşitli karşılıklar tefrik etmiş ve tahakkuk eden 63 893,95 lira geçmiş yıllar zararları gibi çeşitli zararlarla giderler yekûnunun 6 006 682,58 liraya ulaştığı görülmüştür.

Aynı zamanda kurum 35 843,54 lira faiz ve komisyon almış, İktisat ve Ticaret Vekâletinin 1955 yılı bütçesine yurdun et ve balık mevzuunun etüd ve inkişafı için konan 80 000 lira tahsisat ve bu yıl sağlanan 267 033,73 lira çeşitli kârlar ile 1 067 033,73 lira muhtelif kârları olmuştur. Beşiktaş soğuk deposunun 1 251 575,23 lira, soğuk depolar ve balık yağı fabrikasının 153 744,83 lira çeşitli gelirleri ve buz satışlarından elde edilen 185 428,71 lira hasılat ile çeşitli kârlardan 1 770 221,35 lira satış kârları elde edilmiş ve binnetice 1955 yılı faaliyetinin 3 133 584,46 liralık bir zararla kapandığı görülmüştür.

Et ve Balık Kurumunun merkez teşkilâtı, Erzurum, Ankara ve Konya et kombinaları İstanbul Şubesi, Beşiktaş Soğuk Deposu ile teşhir ve satış mağazalarının 16 811 972,48 liraya ulaşmakta olan 1955 yılı masraflarının tevzi şeklini gösterir bir tablo aşağıya dercedilmiştir.

Sarf mahalleri	Kurumun 1955 yılı personel idare ve işletme masrafları Lira K.	1955 yılında kesilen etlerin maliyetlere intikal eden masraf		1955 yılında yapılmış ve yapılmakta olan sabit kıymetlere verilen masraflar		İlk tesis masraflarına alınanlar Lira K.	Kâr ve zarar hesabına intikal edenler Lira K.
		Lira K.	Lira K.	Lira K.	Lira K.		
Umum Müdürlük (Merkez ve soğuk depolar)	9.569.196,26	1.081.682,52	6.700.826,10	—	—	1.786.687,64	
Erzurum Et Kombinası	3.056.490,56	3.056.490,56	—	—	—	—	
Ankara » »	601.548,53	125.015,24	—	—	476.533,29	—	
Konya » »	348.193,97	11.222,18	—	—	336.971,79	—	
İstanbul Şubesi	1.977.475,43	593.793,56	572.336,66	—	—	611.345,21	
Beşiktaş Soğuk Deposu	1.159.434,49	—	—	—	—	1.159.434,49	
Teşhir satış mağazası	99.633,24	—	—	—	—	99.633,24	
Yekûn	16.811.972,48	4.868.204,06	7.273.162,76	813.505,08	—	8.857.100,58	

Bu tablonun tetkikinde : Kurumun 16 811 972,48 liraya ulaşmakta olan 1955 yılı masraflarının 4 868 204,06 lirası kesilen etlerin maliyetlerine 7 273 162,76 lirası 1955 yılında Kurumun yapılmış ve yapılmakta olan tesislerinin maliyetlerine, 813 505,08 lirası bu yıl sonunda işletmeye yeni açılmış Ankara ve Konya Et kombinalarının tecrübe kesimleri ile ilgili masraflar olması dolayısıyla ilk tesis masraflarına ve 3 857 100,58 lirası da kâr ve zarar hesabına verildiği anlaşılmaktadır.

Et ve Balık Kurumunun 31 . XII . 1955 bilançosunda yer alan Millî Korun-
ma hissesini alâkadar eden tablolar

AKTİF	Lira		K.		PASİF	Lira		K.	
	—	—	—	—		—	—	—	—
I - Mütela vil kıymetler :			3 034 712	86	I - Sermaye	5 000 000			
— Kasa	28 385	51			II - Karşılıklar	213 528	57		
— Bankalar	159 023	56			III - Alacaklılar	6 614 005			
— Borçlular	1 767 044	39			IV - Ödenecek senet- ler	3 158 768			
— Stoklar	1 080 259	40	9 196 041	78	V - Emanet paralar	193 117	88		
II - Sabit kıymetler :			9 196 041	78	VI - Sair pasifler	70 827	62		
A)									
— Arsalar ve arazi üstü tertipler	411 735	54							
— Binalar	1 185 368	91							
— Makinalar	1 186 815	67							
— Nakil vasıtaları	899 813	58							
— Demirbaş eşya ve mefruşat	330 122	66							
— Aletler ve men- kul eşya	72 905	93							
	<u>4 086 762</u>	<u>29</u>							
Birikmiş amor- tismanlar	514 132	08							
	<u>3 572 630</u>	<u>21</u>							
B) Yaptırılmakta olan sabit kıymet- ler	5 623 411	57							
III - Sair aktifler :			1 662 799	95					
IV - İlk tesis masrafları:	644 038	03	444 338	16					
% 20 amortisman	199 699	87							
Sâfi yekûn	<u>444 338</u>	<u>16</u>							
V - Zarar :			912 354	32					
Geçmiş sene zararı	499 927	67							
1955 zararı	412 426	65							
	<u>912 354</u>	<u>32</u>							
Yekûn			<u>15 250 247</u>	<u>07</u>	Yekûn	<u>15 250 247</u>	<u>07</u>		

Et ve Balık Kurumunun ödenmiş sermayesine iştirak eden % 13 1615 nispetindeki Millî Ko-
runma sermayesine Kurum bilançosunun Aktif ve Pasifinde Millî Korunmaya isabet eden kısım-
lar yukardaki tabloda gösterilmiştir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından 1954 malî yılında yapılan destekleme mubayaası

A.) Toplu bakış:

1954 mahsul yılında K/960 sayılı 24 . I . 1955 günlü kararlar İnhisarlar Umum Müdürlüğüne, evvelki yıllarda olduğu gibi ekici tütünleri satış piyasalarından Devlet nam ve hesabına destekleyici mahiyette mubayaalar yapılması salâhiyeti verilmiştir.

1. Bu maksatla yapılacak mubayaalar için:

a) K/682, K/720, K/767 ve K/797 sayılı kararlar gereğince 1946 - 1949 ve 5628 sayılı Kanunun 4 ncu maddesi gereğince, 1950 - 1951, 1952 - 1953 ve 1954 yılları mahsulü ekici tütünlerinin satış bedellerinden T. C. Ziraat Bankasında toplanan primler ve faizleri,

b) 1947 mahsulünden destekleme mahiyetinde satınalınan tütünlerin satışından elde edilen kârdan K/768 sayılı karar gereğince ekici primleriyle ve İktisat ve Ticaret Vekâleti fonu ile ilgili olarak ayrılan kısmı,

c) Destekleme stoklarından satılan ürünlerin bedellerinden destekleme alımlarında kullanılmıyan kısım ile bundan sonra satınalınacakların bedeli,

ç) K/886 sayılı kararın 2 nei maddesinin «E» fıkrasına göre İnhisarlar Umum Müdürlüğüne istikraz yolu ile sağlanacak 25 milyon lira,

İnhisarlar Umum Müdürlüğü emrine tahsis olunmuştur.

Ancak, (a, b ve c) fıkralarına göre alınacak paralar için T. C. Ziraat Bankasına % 3 faiz ödenecek (ç) fıkrasına göre sağlanacak kredi ise 2 nei madde gereğince satılacak tütünlerin bedelleriyle karşılanacaktır.

2. Devlet nam ve hesabına mubayaa edilen tütünler, Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinin muvafakatiyle piyasa icaplarına göre İnhisarlar Umum Müdürlüğüne satılacaktır.

3. Devlete, belediyelere ve hususi idarelere ait ve muvakkat zaman için tütün depo edilmek üzere kullanılması imkânı tahassül edebilecek binalardan mer'î mevzuata göre kirası ödenmek suretiyle İnhisarlar Umum Müdürlüğü faydalanabilecektir.

4. Bu karar gereğince yapılacak alımlar ve satışlar dolayısıyla İnhisarlar İdaresine verilecek hizmet ücreti Gümrük ve İnhisarlar ve İktisat ve Ticaret Vekâletlerince tâyin olunacaktır.

5. İera Vekilleri Heyetinin 7 . XII . 1954 tarih ve 4/4066 sayılı Kararı ile de, İnhisarlar tütün stokunun tamamlanması ve açılacak piyasaya elde daha az stokla girebilmesini teminen destekleme stokları mevcudundan 10 307 181 550 kilo tütünün 1953 yılına ait bilanço ile tesbit edilmiş maliyeti üzerinden İnhisarlar İdaresine devri uygun görülmüştür.

6. K/921 sayılı Kararla da, K/886 sayılı Kararın 9 ncu maddesinin (a ve b) bentleriyle destekleme mubayaaları için tahsis olunan paralardan 250 bin liraya kadar olan miktarının normal amorti payı düşüldükten sonra bakkiyesinin İnhisarlar İdaresince destekleme hesabına tesviye edilmesi suretiyle İzmir'deki İnhisarlar İdaresinin yaprak tütün deposunda tütün işleme tesisatı ve teferriatı yaptırılmak üzere sarfedilmesi, hükme bağlanmıştır.

7. K/880 ve K/925 sayılı kararlar ile de bir dünya tütün teşkilâtı kurmak üzere İstanbul'da 16 memleket mümessilleri arasında yapılan toplantı sebebi ile vukubulan masrafları karşılamak üzere destekleme tütün alım ve satımları kârından 50 bin lira, hazırlık komitesi emrine verilmiştir.

B) Mubayaa:

Raporumuzun toplu bakış kısmında 1954 yılı mubayaasına mütaallik kararlar, geçen seneki raporumuzda izah olunan 1953 yılı mahsulünün mubayaasına ait K/927 sayılı Karara uyularak İnhisarlar Umum Müdürlüğü (1 . III . 1954 - 28 . II . 1955) tarihleri arasında ekiciden 9 605 104 kilo sıklığında 24 668 027,54 lira değerinde tütün mubayaa etmiştir.

Mezkûr tütünlerin mubayaa bölgesi mahsul yılları kilo ve bedel itibariyle müfredatı aşağıdadır.

Bölge	Yıl	Kilo	Bedel	
			Lira	K.
İzmir	1955	235 000	2 561 000	
Marmara	»	1 652 832	2 801 000	
Karadeniz	»	6 428 500	15 994 000	
İzmir	1954	1 288 772	3 312 027	54
	Yekûn	9 605 104	24 668 027	54

Bu devre zarfında mubayaa edilmiş olanlarla geçen yıldan müdevver işlenmemiş, işlenmekte işlenmiş ve satılan tütünlerle yol, ambar, işleme ve satış firelerini ve mütaakıp devreye (1955 malî yılına) devir olunan bütün stoklarının miktar ve kıymetlerini gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

	İşlenmemiş		K.	İşlen
	Kilo	Lira		Kilo
28 . II . 1954 ten devir	1.784.686	8 588 897	23	115.527
1 . III . 1954 ilâ 28 . II . 1955 arasında mübayaa	9.605.104	24 668 027	54	
	Yekûn	14.389.790	33 256 924	77
1 . III . 1954 ilâ 28 . II . 1955 arasında işletmeye verilen	9.545.295	22 359 507	23	9.545.295
1 . III . 1954 ilâ 28 . II . 1955 arasında işçilik ücreti	—	—		+
	Yekûn	4.844.495	10 897 417	54
(Ambar, yol), (İşleme zayıatı)	—	341.583		(*) 816.705
	Yekûn	4.502.912	10 897 417	54
İşlenmişe verilen				— 8.136.811
	Yekûn			— 707.306
Umumi masraflar				
	Yekûn	4.502.912	10 897 417	54
1 . III . 1954 - 28 . II . 1955 arasındaki 4/4066 - 7 . XII . 1954 İcra Vekilleri Kararı ile İnhisarlar				
	Yekûn			
Satış				
	Yekûn			
Satış firesi				
	Yekûn			
Ambar fazlası				
	Yekûn			
Mükerrer satışın tashihi				
Yekûn 1955 mali yılına devir	4.502.912	10 897 417	54	707.306

(*) İhraklık
Fire

Kilo

473.689
343.016

Yekûn 516.705

mekte		İşlenmiş				Yekûn			
Lira	K.	Kilo	Lira	K.	Kilo	Lira	K.		
306 483	29	15.497.016,550	46 885 532	59	20.397.229,550	55 780 913	11		
					+ 9.605.104,—	24 668 027	54		
					30.002.333,550	80 448 940	65		
22 359 507	23								
+ 3 120 830	63					+ 3 120 830	63		
25 786 821	15	15.497.016,550	46 885 532	59	30.002.333,550	83 569 771	28		
					— 1.158.288,				
25 786 821	15	15.497.016,550	46 885 532	59	28.844.045,550	83 569 771	28		
23 652 444	66	+ 8.136.811	+ 23 652 444	66					
2 134 376	49	23.633.827,550	70 737 977	25					
			+ 7 277 450	50		+ 7 277 450	50		
2 134 376	49	23.633.827,550	77 815 427	25	28.844.045,550	90 847 221	78		
		10.307.181,550	27 497 208	87	— 10.307.181,550	27 497 208	87		
		13.326.646,000	50 318 218	88	18.536.864,000	63 350 012	91		
		— 4.643.028,600	17 370 171	15	4.643.028,600	17 370 171	15		
		8.683.617,400	32 948 047	73	13.893.835,400	45 979 841	76		
		— 44.838,750			— 44.838,750				
		8.638.778,650			13.848.996,650				
		+ 405			+ 405				
		8.639.183,650	32 948 047	73	13.849.401,650	45 979 841	76		
		— 6	22	20	— 6	22	20		
2 154 376,490		8.639.177,650	32 948 025	53	13.849.395,650	45 979 819	56		

Mahsul yılı	Menş e	Kilo	Kıymet Lira	K.
1953	Bafra	2.030.000	4 785 665	
»	Alaçam	371.000	888 975	
»	Gerze	122.000	294 736	
»	İzmit	164.219	284 786	41
»	Hendek	146.613	389 907	59
»	Trabzon	180.000	405 285	00
»	Akçaabat	475.000	1 264 000	
1954	İzmir	1.014.080	2 584 080	54
		<hr/>	<hr/>	<hr/>
		4.502.912	10 897 417	54
		<hr/>	<hr/>	<hr/>

Stokun mahsul yılı ve menşei itibariyle dökümü

Mahsul yılı	Menşe	Kilo	Kıymet		Mahsul yılı	Menşe	Kilo	Kıymet	
			Lira	K.				Lira	K.
1953	Bafra	408.838	1 253 950		1951	Bafra harm.	12.703	82 091	76
»	İzmit	29.428	62 836	49	1952	»	1.012.456	6 953 063	50
1954	İzmir	269.040	817 590	00	1953	»	917.335	3 478 979	34
		707.306	2 134 376	49	1950	İzmir	2.146.631	8 355 929	37
					1951	»	104.468	10 446	80
					1952	»	32.750	3 275	00
					1953	»	1.182.862	2 582 462	33
					1951	Akçaabat	727.156	3 099 969	04
					1953	»	451.863	1 742 757	49
					1953	Hendek	351.859	961 573	53
					1953	İzmit	282.205	778 469	90
					1953	Trabzon	571.176	2 039 277	13
					1953	Bafra dizi	350.000	1 465 959	13
					1953	Düzce	494 213	1 393 771	21
							8.639.177	32 948 025	53

C) İşlenmemiş tütün :

Yukardaki tablonun işlenmemiş tütün stokunda görüldüğü veçhile 28 . II . 1954 tarihinde 4 784 686 kilo ağırlığında 8 588 897,23 lira değerinde işlenmemiş tütün devredilmiştir.

1 . III . 1954 - 28 . II . 1955 devresinde de ekicilerden 9 605 104 kilo sıkletinde işlenmemiş tütün mübayaaya edilerek miktarı 14 389 790 kiloya baliğ olmuştur.

Bu devre zarfında işlenmemiş tütünlerden 9 545 295 kilo ağırlığındaki kısmı işletmeye verilmiş ve bu ameliye sırasında 341 583 kilo ambar ve yol firesi zuhur ederek 1955 malî yılına 4 502 912 kilo ve bedeli 10 897 417,54 liraya baliğ olan işlenmemiş tütün devrolunmuştur..

Ç) İşlenmekte olan tütün :

1 . III . 1954 tarihine 115 527 kilo ağırlığında 306 483,29 lira değerinde işlenmekte olan tütün devredilmiştir. 1 . III . 1954 - 28 . II . 1955 devresi zarfında ise 9 545 295 kilo sıkletinde işlenmemiş tütün işletmeye verilmiş ve bunların işlenmesi neticesinde 473 689 kilo ihraklık, 343 016 kilo

fire olmak üzere ceman yekûn 816 705 kiloluk işleme zayıtı zuhur etmiş, işleme için ihtiyar olunan 3 120 830,63 liralık işçilik ücretinin inzimamiyle işlenmekte olan tütünün sikleri 8 844 117 kiloya bedeli de 25 786 821,15 liraya baliğ olmuştur.

Mezkûr tütünlerden 8 136 811 kilo ağırlığındaki kısmı işlenmiş nakledilerek 1955 malî yılına 707 306 kilo ağırlığında 2 134 376,49 lira değerinde işlenmekte olan tütün devrolunmuştur.

D) İşlenmiş tütün :

1 . III . 1954 tarihine 15 497 016 kilo ağırlığında 46 885 532,59 lira değerinde işlenmiş tütün devrolunmuştur.

1 . III . 1954 - 28 . II . 1955 tarihleri arasında da 8 136 811 kilo sikletinde işlenmiş tütün ilâvesiyle bu miktar 23 633 826 kiloyu bulmuştur. Bu miktarın temininde 7 277 450,50 liralık umumi masraf yapılmış ve mezkûr tütünlerin kıymeti 77 815 427,25 liraya ulaşmıştır.

1954 malî yılı zarfında 4/4066 sayılı 7 . XII . 1954 günlü İcra Vekilleri Heyeti kararıyle 1953 yılına ait bilânço değeri üzerinden 10 307 181 kilo 27 497 208,87 lira değerinde tütün İnhisarlar Umum Müdürlüğüne devredilmiştir.

Aynı müddet içinde 4 643 028 kilo ağırlığında 17 370 171,15 lira değerinde tütün satılmış, 44 838 kilo satış firesi zuhur etmiş, 405 kilo tütün ambar fazlası olarak bulunmuş mükerrer satış kaydedilen 6 kilo tütünün tenzili neticesinde 1955 malî yılına 8 639 177 kilo ağırlığında 32 948 025,53 lira değerinde işlenmiş tütün devrolunmuştur.

E) Satışlar :

1 . III . 1954 - 28 . II . 1955 tarihleri arasında satılan tütünlerin miktar, maliyet, satış bedelleriyle satış neticesini gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Satılan tütünlerin							
Miktarı	Maliyeti	Satış tutarı		Satış neticesi		İzahat	
Kilo	Lira	K.	Lira	K.	Lira		K.
4 643 028	17 370 171	15	17 922 943	48	552 772	33	Harice
10 307 181	27 497 208	87	27 497 208	87	—	—	İnhisara
14 950 210	44 867 380	02	45 420 152	35	552 773	33	Yekûn

Bu müspet fiyat farkına lehte tecelli eden 3 319,49 liralık döviz farkının inzimamiyle gayrisâfi satış kârının 556 091,32 liraya ulaştığı anlaşılmıştır.

1954 malî yılında yapılan satışları bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak gösterir tablo aşağıdadır.

	1 9 5 3			1 9 5 4			Fark +/—		K.
	Kilo	Lira	K.	Kilo	Lira	K.	Kilo	Lira	
Amerikalılar	3 243 689,—	13 187 455	63	—	—	—	3 243 689,000	—13 187 455	63
İngilizler	3 434 456,680	12 085 191	61	3 092 869,200	12 409 270	18 +	341 587,480	+ 324 078	57
Holândalılar	—	—	—	35 006,00	101 517	40 +	35 006,000	+ 101 517	40
Almanlar	759 827,700	1 173 040	12	—	—	—	759 827,700	— 1 173 040	12
Belçikalılar	—	—	—	23 681,000	6 804	30 +	23 681,000	+ 6 804	30
Danimarka	—	—	—	20 021,000	58 060	90 +	20 021,000	+ 58 060	90
Diğer firmalar	2 523 876,460	6 376 601	24	1 471 451,400	5 350 610	19 —	1 052 425,060	— 1 025 991	05
	9 961 849,840	32 822 288	60	4 643 028,600	17 926 262	97 —	5 318 821,024	—14 896 025	63
İdareye devir	12 136 000,860	38 031 953	82	10 307 181,550	27 497 208	87 —	1 828 819,031	—10 534 744	94
Umumi yekûn	22 097 850,700	70 854 242	42	14 950 210,150	45 423 471	84 —	7 147 640,550	—25 430 770	58

F) Bilânçonun tetkik ve tahlili :

İnhisarlar Umum Müdürlüğü hesapları malî yıl itibariyle yürütülmekte olduğundan bunlara muvazi olarak destekleme alımları bilânçosu da aynı devreyi takibetmektedir.

Müdahale tütün alımlarının 1. III. 1954 ilâ 28. II. 1955 devresine ait hazırlanmış bulunan bilançonun aktifi bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

İzahat	1953 malî yılı		1954 malî yılı		+	Fark	
	Lira	K.	Lira	K.		—	Lira
I - Yaprak tütün stoku	55 780 913	11	45 979 819	56	—	9 801 093	55
II - Muhtelif borçlar	50 408		2 042	39	—	48 365	61
III - Tütün işleme tesisatı	—		235 220	74	+	235 220	74
IV - İnhisarlar Umum Müdür- lüğü cari hesabı	22 147 176	57	44 817 274	45	+	22 670 097	88
Yekûn	77 978 497	68	91 034 357	14	+	13 055 859	46

Bu tablonun tetkikinde :

a) 1954 malî yılı sonunda müdahale tütünleri stokunun bir evvelki yıla nazaran 9 801 093,55 lira noksanıyla 45 979 819,56 liraya indiği görülmektedir.

Mezkûr stokun miktarı, menşei, kıymeti ve aidolduğu mahsul yılları itibariyle müfredatı aşağıdaki gibidir.

Stokun nev'i	Miktar kilo	Kıymet	
		Lira	K.
I - İşlenmemiş tütünler :			
1953 yılı mahsulü Karadeniz ve Marmara menşeli	3 488 832	8 313 337	
1954 yılı mahsulü Ege menşeli	1 014 080	2 548 080	54
Yekûn	4 502 912	10 897 417	54
II - İşlenmekte olan tütünler :			
1953 yılı mahsulü Karadeniz ve Marmara menşeli	438 266	1 316 786	49
1954 yılı mahsulü Ege menşeli	269 040	817 590	
Yekûn	707 306	2 134 376	49
III - İşlenmiş tütünler :			
1950 mahsulü Ege menşeli	2 146 631	8 355 929	37
1951 » » ve Karadeniz menşeli	844 327	3 192 507	60
1952 » » » » »	1 045 706	6 956 338	50
1953 » », Karadeniz ve Marmara menşeli	4 602 513	14 443 250	06
Yekûn	8 639 177	32 948 025	53
Umumi yekûn	13 849 395	45 979 819	56

İşlenmemiş ve işlenmekte olan tütünler ile işlenmiş tütün stoku hakkında gerekli izahat raporumuzun stoklarla ilgili bölümlerinde arz edilmiştir.

b) Geçen seneye nazaran 48 365,61 lira noksaniyle 2 042,39 liraya inmiş bulunan muhtelif borçluların 1 612,19 lirası K/880 ve K/925 sayılı kararlar gereğince Dünya Tütün Teşkilâtı Muvakkat Komitesi Reisliği işlerinde kullanılmak üzere verilen 8 066,91 lira masraf karşılıklarının henüz mahsubedilmeyen kısmıdır, ve geri kalan 430,20 lira sı da mütaakıp yılda tasfiyesi gereken çeşitli paralardır.

Mezkûr borçlu hesapların bir kısmı mütaakıp yılda tasfiye edilmiştir.

c) 235 220,17 lira değerindeki tütün işleme tesisatı raporumuzun toplu bakış bölümünde de açıklanmış olduğu veçhile K/921 sayılı karar gereğince müdahale tütünlerinin işlenmesi için İzmir'de yaptırılan çeşitli tütün işleme tesisatının bedelidir.

d) 1953 yılına nazaran 22 670 097,88 lira fazlasıyla 44 817 274,45 liraya yükselmiş bulunan İnhisarlar Umum Müdürlüğü cari hesabı, geçen seneki raporumuzda da belirtilmiş olduğu veçhile, müdahale tütünlerine ait bir kısım paraların İnhisarlar İdaresi tarafından kullanılmış olmasından ileri gelmektedir.

Müdahale tütünlerine ait paraların Milli Korunma Muhasebe Talimatnamesinin 14 ncu maddesi gereğince müdahalenin T. C. Ziraat Bankası nezdindeki borçlu cari hesaplarına yatırılması icab etmektedir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 44 817 274,45 liralık cari hesap bakiyesi; yıl içinde bir borçlu hesabın tutulmamış olması dolayısıyla, yıl sonunda müdahaleye ait mevcudat ile matlubatın arasındaki farktan ileri gelmiştir.

Badema yıl içinde İnhisarlar Umum Müdürlüğünde faiz tahakkukuna imkân verecek müstakil bir hesabın tutulması ve buna faiz yürütülmesi lüzumuna işaret etmek isteriz.

Destekleme tütünlerinin 1954 malî yılı bilânçosunun pasifi bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıdadır:

İzahat	1953 malî yıl		1954 malî yıl		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
I - Krediler	74 561 588	06	87 363 063	14	+12 801 475	08
II - Tevzi edilecek kârlar	2 870 394	30	3 138 770	83	+ 268 376	53
III - Ödenecek hizmet ücreti	542 762	08	475 744	75	— 67 017	33
IV - Muhtelif alacaklılar	3 753	24	9 734	27	+ 5 981	03
V - Amortismanlar	—	—	47 044	15	+ 47 044	15
Yekûn	77 978 497	68	91 034 357	14	+13 055 859	46

Yukarıdaki tablonun incelenmesinde:

a) Destekleme tütün alımları için tahsis olunan kredilerin 28 . II . 1955 tarihinde kullanılan kısmı bu yıl geçen seneye nazaran 12 801 475,08 lira fazlasıyla 87 363 063,14 liradır.

Bu meblâğın kredilerin sağlandıkları membalar itibairyle müfredatı da şöyledir:

	<u>Lira</u>	<u>K.</u>
1. K/960 sayılı Kararla tahsis olunan T. C. Ziraat Bankasında biriken ekici tütünleri primleri ile faizleri	54 379 607	51
Ekici tütünleri primlerinin müdahale satışlarından kâr hissesi	2 555 147	21
Bu paralara yıllık % 3 faiz yürütülmektedir.		
2. K/960 sayılı Kararla Devlet hesabına müdahale alımları için verilen :		
- Milli Korunma sermayesinden	9 205 000	00
- Milli Korunma fazla kârlar fonundan	4 795 000	00
- Milli Korunma paraları faizleri	233 431	20
- Milli Korunmanın tütün satışlarından kâr hissesi	852 084	86
Bu kredilere % 3 faiz tahakkuk ettirilmektedir.		
3. K/960 sayılı Karar gereğince İnhisarlar Umum Müdürlüğüne T. C. Ziraat Bankası tarafından açılan % 7 faizli 25 milyon liralık mübayaâ kredisinin kullanılan kısmı	15 342 792	33
Yekûn	<u>87 363 063</u>	<u>14</u>

b) Tevzi edilecek kârlar hesabı bu yıl geçen seneye nazaran 268 376,53 lira fazlasiyle 3 138 770,83 liraya ulaşmıştır.

Bu kârların 2 870 394,30 liralık kısmı destekleme tütünlerinin 1953 malî yılı ve 268 376,53 liralık kısmı da 1954 malî yılı zarfında satışlarından hâsıl olan kârlardır.

1954 malî yılı kârının sureti tekevvünü hakkında gerekli izahat kâr ve zarar hesabının tahlili vesilesiyle arz edilecektir.

c) Bir evvelki yıla nazaran 67 017,33 lira noksanıyla 475 744,75 liraya inmiş bulunan ödenecek hizmet ücretleri hesabı; raporumuzun toplu bakış bölümünde de arz edilmiş olduğu veçhile müdahale tütünleri satışları üzerinden 1954 yılında % 1 hesabiyle İnhisarlar Umum Müdürlüğüne tahakkuk ettirilen 179 229,43 lira hizmet ücretleri ile idarenin geçen seneden müdevver hizmet ücretlerinden bir kısım alacaklarını teşkil etmektedir.

d) Geçen seneye nazaran 5 981,03 lira fazlasiyle 9 734,25 liraya yükselmiş bulunan muhtelif alacakların 9 289,04 lirası mütaakıp yılda ödenecek bir kısım masrafları ve geri kalan 445,23 lirası da 1955 yılında tasfiyesi gereken paraları teşkil etmektedir.

Tetkikatımız esnasında mezkûr paraların tasfiye edildiği görülmüştür.

e) Amortismanlar namı altında görülen 47 044,15 lira aktifin tahlili vesilesiyle de arz olunan 235 220,74 lira değerindeki tütün işleme tesisatının % 20 hesabiyle 1954 malî yılı itfa payıdır.

G) Kâr ve zarar hesabının incelenmesi :

İnhisarlar Umum Müdürlüğü tarafından 1954 malî yılı sonu itibariyle müdahale tütünlerine ait hazırlanmış bulunan kâr ve zarar hesabı aşağıya çıkarılmıştır :

ZARARLAR			KÂRLAR		
İzahat	Lira	K.	İzahat	Lira	K.
Satışlar üzerinden İnhisarlar ödenen hizmet ücreti	182 982	67	Tütün satışlarından elde edilen kâr	556 091	82
Muhtelif satış masrafları	9 300	66			
Tütün Kongresi masrafları	48 387	81			
Tütün işleme tesisleri amortis- manı	47 044	15			
Safi kâr	268 376	53			
Yekûn	556 091	82	Yekûn	556 091	82

Bu tablonun tetkikinde :

1. İnhisarlarla ödenen hizmet ücreti namı altında görülen 182 982,67 lira bilânçonun tahlili vesilesiyle de arz edilmiş olduğu veçhile 1954 yılı satışları üzerinden tahakkuk eden 179 229,43 lira komisyon ile 1953 malî yılına ait noksan hesabedilen 3 753,24 lira hizmet ücretlerinden ileri gelmektedir.

2. Müdahale tütünlerinin satışları için 9 300,66 lira muhtelif satış masrafları ihtiyar edilmiştir.

3. Tütün Kongresi masrafları olarak yer alan 48 387,81 lira aktifin tahlili vesilesiyle de açıklanmış olduğu veçhile K/880 ve K/925 sayılı kararlar gereğince Dünya Tütün Teşkilâtı Muvakkat Komitesi Reisliği emrine verilen tahsisatın sarf edilip mahsubu yapılan kısmdır.

4. 47 044,15 lira tütün işleme tesisleri amortismanları müdahale tütünlerinin işlenmesi için K/921 sayılı Karar gereğince vücutte getirilen işleme tesisatının 1954 malî yılı amortisman hisseleridir.

Netice olarak, müdahale tütünlerinin 1954 malî yılı zarfında bir taraftan 556 091,82 lira satış kârları ve diğer taraftan 287 715,29 lira çeşitli giderleri olduğu ve yıl sonu faaliyetinin 268 376,53 liralık sâfi bir kârla kapandığı anlaşılmıştır.

İnhisarlar Umum Müdürlüğünün 1 . III . 1954 ilâ 28 . II . 1955 devresi bilânçosunda yer alan Millî Korunma hissesini alâkadar eden tablodur

AKTİF		Lira	K.		Lira	K.
I - Paraya çevrilebilen kıymetler		7 936 116	67		15 085 516	06
1. Yaprak tütün	Kilo	Bedel Lira	K.			
a) İşlenmemiş	777 202	1 880 894	17			
b) İşlenmekte	122 081	368 393	29			
c) İşlenmiş	1 491 122	5 686 829	21			
	2 390 405	7 936 116	67			
II - Mutavassıt hesaplar		40 951	79			
Tütün kongresi masrafları		278	29			
Tahsili lâzımgelen avaryalı tütün bedeli		74	52			
Desteklemeye ait tesisat		40 598	98			
		40 951	79			
III - İnhisarlar Umum Müdürlüğü C. H.		7 735 461	56			
	Yekûn	15 712 530	02			
				I - Krediler		
				K/927 Kararla Millî Korunma sermayesinden	9 205 000	—
				Fazla kârlar fonlarından	4 795 000	—
				Millî Korunma paraları faizleri	233 431	20
				Millî Korunmanın tütün satışlarından hissesi	852 084	86
					15 085 516	06
				II - Alacaklılar		
				(Hizmet ücreti)	82 113	54
				III - Mutavassıt hesaplar	9 799	96
				IV - Kârlar	535 100	46
				Tevzi edilmeyen kâr	488 778	69
				Cari yıl kârı	46 321	77
	Yekûn	15 712 530	02		15 712 530	02

NOT : İnhisarlar Umum Müdürlüğü destekleme alımları finansmanında kullanılan % 17,26 nispetinde Millî Korunma sermayelerine destekleme alımları bilânçosunun aktif ve pasifinde Millî Korunmaya isabet eden kısımları yukardaki tabloda gösterilmiştir.

1955 yılı zarfında Giresun Tarım Satış Kooperatifleri Birliğince mubayaa edilen müdahale fındıkları

A) Toplu bakış :

Tetkik mevzuumuzu teşkil eden 1955 takvim yılı zarfında :

a) Geçen seneki raporumuzda açıklanmış olduğu veçhile K/943 sayılı Karar gereğince İktisat ve Ticaret Vekâletine verilen salâhiyet ve Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine tevdi olunan vazife ile 1954 yılı fındık mahsulünden (% 50 randımanlı kuru değirmenlik tombul kabuklu fındığın kilosunun 125 kuruş esasından) destekleme yolu ile mubayaa olunması, alımları 1.II.1953 tarihine kadar devam etmesi, desteklemenin yalnız fındık müstahsılının kendi mahsullerine inhisar ettirilmesi ve tüccar elindeki fındıklara teşmil ettirilmemesi kararlaştırılmıştır.

1955 yılındaki K/943 sayılı Kararla alâkalı fındık alımları hakkındaki gerekli izahat raporumuzun mubayaalar bahsinde arz edilmiştir.

b) K/984 sayılı Koordinasyon Kararı gereğince :

1. 1951 - 1952 mahsul yılından itibaren müstahsıldan fındık mubayaası için K/835, K/840, K/870, K/901, K/943 sayılı kararlarla İktisat ve Ticaret Vekâletine verilmiş olan salâhiyetler ve Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine tevdi olunan vazifelerin aynı esaslar dâhilinde 1955 - 1956 yılı fındık mahsulüne teşmil edildiği, adı geçen Birliğin ayrıca Milli Korunma Kanununa istinaden fındık fiyatlarının iç piyasalarda tanzimine de memur edildiği,

2. K/835, K/840, K/870, K/943 sayılı kararlarla temin olunan tahsisat ve kredilerin aynı maksatlarla ve aynı şartlarla kullanılacağı, 1955 - 1956 mahsul yılı fındık alımlarında Fiskobirlik tarafından ihtiyaç görülecek munzam krediler T.C. Ziraat Bankasınca tertip ve temin edileceği,

3. 1955 - 1956 yılı mahsulü fındık alımlarının (% 50 randımanlı kuru değirmenlik tombul kabuklu fındığın kilosu 145 kuruş esasından 1.II.1956 tarihine kadar devam edeceği, yalnız fındık müstahsıllarının kendi mallarına munhasır kalacağı tüccar elindeki fındıklara teşmil edilmeyeceği tasrih olunmuştur.

B) İş programı :

1955 yılında K/987 sayılı Karara göre yapılacak işlerle mubayaaların iyi bir şekilde idare edilebilmesini temin için Vekâlet bir merkez komitesinin teşkil edilerek lüzumlu iş programının hazırlanarak gönderilmesini 3.IX.1955 tarihinde Birlikten istemiştir.

Fiskobirlik Umum Müdürlüğü bu yazıya verdiği cevapta 1955 yılında müdahale mubayaası olarak 620 ton fındığın alındığını fiyatların yüksek bir seyir takibetmesi dolayısıyla tesbit edilen barem üzerinden müdahale mubayaasına devam etme irakânının azaldığını, mubayaa için bir komite teşkiline lüzum olmadığını, müdahale işleri dolayısıyla muvakkaten istihdam edilen memurların mühim bir kısmının 1.X.1955 tarihinde tasfiye edileceğini, bu sebeple bir iş programı tanzimine de lüzum bulunmadığını bildirmiştir.

C) Mubayaalar :

1955 yılında K/943 ve K/984 sayılı kararlara uyularak mubayaa olunan fındıkların einsini, miktarını, tutarını ve beher kilo vasati fiyatını gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

K/943 sayılı Karar gereğince 1955 yılında mubayaa olunan
1954 mahsulü fındıklar

Yıl	Fındığın einsini	Kilo	Lira	K.	Bir kilo-ya isabet eden va-sati fiyat
1954	Kabuklu tombul	28 536 585	36 492 705	95	127,88
1954	» sivri	3 054 480	3 696 827	97	121,03
	Yekûn	31 591 065	40 189 533	96	

K/984 sayılı Karar gereğince mubayaa olunan 1955
mahsulü fındıklar

Yıl	Fındığın einsini	Kilo	Lira	K.	Bir kilo-ya isabet eden va-sati fiyat
1955	Kabuklu tombul	604 327	851 282	46	140,86
1955	» sivri	25 347	34 801	56	137,30
	Yekûn	269 674	886 084	02	

D) Stoklar :

Tetkik mevzuumuzu teşkil eden 1955 yılı zarfında geçen yıllardan devren gelenlerle bu yıl satın alınan fındıkların görmüş oldukları hareket aşağıya dercedilmiştir.

1. K/937 sayılı Kararla destekleme suretiyle satın alınan 1953 mahsulü iç fındıkların 1955 yılında görmüş olduğu hareket :

İ z a h a t	Kilo	Lira	K.
1954 yılından devren gelen 1953 mahsulü iç fındıklar	1 406 862,5	4 508 091	85
1955 yılı zarfında ihtiyar olunan bakım ve manipülasyon masrafı		108 315	43
Lehte tecelli eden ambar ve sevkiyat farklarına dâhil olup İstanbul'da alıcıya teslimde fatura miktarına nazaran noksan teslim edildiğinden iade edilen bedel farkı		22 484	98
Yekûn	1 408 955	4 645 379	01
1955 yılında satılan fındıklar (Maliyet bedeli üzerinden)	1 369 843	4 502 284	03
1955 yılında aleyhte tecelli eden ambar ve sevkiyat farkları	39 112	143 094	98
Yekûn	1 408 955	4 645 379	01

2. K/943 sayılı Kararla destekleme suretiyle satın alınan 1954 mahsulü fındıkların 1955 yılında görmüş olduğu harekât :

İ z a h a t	Kilo	Lira	K.
1954 yılından devren gelen 1954 mahsulü kabuklu ve iç fındıklar	13 910 287	17 581 679	68
1955 yılında mübayaaya olunan kabuklu fındık	31 591 065	40 189 553	96
1955 yılı zarfında fındıkların bakım ve muhafazasına ait ihtiyar olunan masraflarla satılan fındıkların iç fındığa tahvili için tahakkuk eden kırma ücreti		3 347 033	35
Lehte tecelli eden ambar, fabrika ve sevkiyat fazlaları (iç fındık)	232 610	603 842	86
Aleyhte tecelli eden ambar ve sevkiyat farklarına dâhil olup İstanbul'da alıcıya tesliminde fatura miktarına nazaran noksan teslim edildiğinden iade edilen bedel farkı		2 636	42
Yekûn	45 739 962	61 724 746	27
1955 yılında satılan fındıklar (maliyet bedeli üzerinden iç ve kabuklu olarak)	21 108 142	56 935 895	29
1955 yılında aleyhte tecelli eden fabrika ve sevkiyat farkları (iç olarak)	249 464	640 094	52
1955 yılında satılan fındıkların iç fındığa tahvilinde zuhur eden randıman ve fire farkları	21 277 561		
1956 yılına devrolunan kabuklu fındık	3 104 995	4 145 756	46
Yekûn	45 739 962	61 724 746	27

3. K/984 sayılı Kararla destekleme suretiyle satın alınan 1955 mahsulü fındıkların 1955 yılında görmüş olduğu harekât :

İ z a h a t	Kilo	Lira	K.
1955 yılında mübayaaya olunan 1955 mahsulü kabuklu fındık	629 674	886 084	02
1955 yılı zarfında fındıkların bakım ve muhafazasına ait ihtiyar olunan masraflarla kırma ücreti		184 333	12
Aleyhte tecelli eden ambar ve sevkiyat farkları	731	1 151	63
Yekûn	630 405	1 071 568	77
1955 yılında satılan iç fındık	206	619	08
1955 yılında aleyhte tecelli eden ambar ve sevkiyat farkları	1 194	2 718	—
1955 yılında satılan fındıkların fındığa tahvilinde zuhur eden randıman ve fire farkları	67	—	
1956 yılına devreden kabulü stok	628 938	1 068 231	69
Yekûn	630 405	1 071 568	77

4. 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle müdahale mubayaatı stokları bedel ve miktarını gösterir cetveldir.

C i n s i	Bedel			İcmal	
	Kilo	Lira	K.	Lira	K.
1955 mahsulü kabuklu tombul	604 092	1 026 824	44		
1955 mahsulü kabuklu	24 846	41 407	25		
Yekûn	628 938	1 068 231	69	1 068 231	69
1954 mahsulü kabuklu tombul	2 270 758	3 130 295	81		
1954 mahsulü kabuklu sivri	834 237	1 018 460	65		
Yekûn	3 104 995	4 148 756	46	4 146 756	46
				5 216 988	15

E) Satış ve neticeleri:

Fiskobirlik tarafından 1955 yılı zarfında memleket dâhil ve haricinde muhtelif firmalara satılan 1953 - 1956 yılları mahsulleri fındıkların cins, miktar, maliyet, bedel ve satış tutarları ve satış neticesinde hâsıl olan leh ve aleyhteki farkları müfredatlı olarak gösterir tablolar aşağıya dercedilmiştir.

1. 1953 mahsulü fındıkların satışları ve neticesi:

Cinsi	Miktarı Kilo	Maliyet bedeli		Hâsıl olan farklar					
		Lira	K.	Satış tutarı Lira	K.	Satış zararları Lira	K.	Satış kârları Lira	K.
Tombul iç sıra	388 245	1 280 263	12	521 536	70	758 726	42		
Vurgun iç	60 000	197 853	90	72 000		125 853	90		
Bozuk iç	904 768	2 968 675		1 163 810		1 804 865			
Çürük iç	16 830	55 492	01	20 545	65	34 946	36		
Yekûn	1 369 843	4 502 284	03	1 777 892	35	2 724 391	68		

2. 1954 yılı mahsulü fındıkların satışları ve neticesi

Malın cinsi	Miktarı Kilo	Maliyet bedeli		Satış tutarı		Hâsıl olan farklar			
		Lira	K.	Lira	K.	Satış zararları		Satış kârları	
						Lira	K.	Lira	K.
Tombul iç sıra	18 534 623	50 624 364	60	47 875 745	92	2 748 618	68	—	
Ekstra iç	367 271	1 017 041	33	1 054 728	00	—		37 686	67
Sivri iç	928 892	2 620 861	75	2 443 326	40	177 535	35	—	
İnce iç	19 636	53 710	—	36 827	80	16 882	20	—	
Buruşuk iç	278 099	761 881	69	489 148	35	278 733	34	—	
Vurgın iç	152 363	420 264	02	296 850	50	123 413	52	—	
Kırk iç	63 790	175 512	36	104 981	40	70 530	96	—	
Kusurlu iç	98 336	268 352	81	199 791	50	68 541	31	—	
Kabuklu tombul	152 674	222 737	24	216 616	52	6 120	72	—	
Kabuklu sivri	512 468	771 189	49	674 381	54	96 807	95	—	
Çürük	374 874	—	—	557 149	63	—		557 149	63
Kabuk	10 355 113	—	—	254 339	34	—		254 339	34
Yekûn	31 858 129	56 935 895	29	54 203 886	90	3 581 184	03	849 175	64

Zararlar	3 581 184 03
Kârlar	849 175 64
Zarar bakiyesi	2 732 008 39

3. 1955 yılı mahsulü fındıkların satışları ve neticesi.

Cinsi	Miktarı Kilo	Maliyet bedeli		Satış tutarı		Hâsıl olan farklar			
		Lira	K.	Lira	K.	Satış zararı		Satış kârları	
						Lira	K.	Lira	K.
Sivri iç	206	519	08	767	15	—		148	07

	Lira	K.
1953 mahsulü fındıkların zararı	2 724 391	68
1954 » » »	2 732 008	39
1955 » » kârı	5 456 400	07
Zarar bakiyesi	148	07
	5 456 252	00

Bilânçonun tetkik ve tahlili

A) Aktif :

Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği vasıtasıyla yaptırılan fındık destekleme almalarına ait hazırlanan 31 . XII . 1955 tarihli bilânçosunun aktifinde yer alan hesaplar geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıya dercedilmiştir :

	1 9 5 4		1 9 5 5		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
1. Stoklar	22 089 771	53	5 216 988	15	—16 872 783	38
2. Muvakkat borçular	511 502	62	703 194	54	+ 191 691	92
3. Levazım ambalâj	219 904	48	777 140	61	+ 557 236	13
4. Alacak senetleri	13 582 289	32	2 460 657	26	—12 121 632	06
5. Geçmiş yıllar zararları	14 538 904	72	14 532 904	72		—
6. 1955 yılı zararı	—		9 042 083	64	+ 9 042 083	64
7. Müdahale kredilerinden kullanılanlar	11 127 506	03	—		—11 127 506	03
Yekûn	62 063 878	70	32 732 968	92	—29 350 909	78

Bu tablonun tetkikinde :

1 Bir evvelki yıla nazaran 16 872 783,38 lira noksanıyla 5 216 988,15 liraya inmiş bulunan fındık stokunun mahsul yılları, nevi, miktar ve tutar itibarıyla müfredatını gösterir bir tablo aşağıya eklenmiştir :

Cinsi	Kilo	Bedel		İcmal	
		Lira	K.	Lira	K.
1954 mahsulü kabuklu tombul	2 270 758	3 130 295	81		
» » » sivri	834 237	1 018 460	65		
Yekûn	3 104 995	4 148 756	46	4 148 756	46
1955 mahsulü kabuklu tombul	604 092	1 026 824	44		
» » »	24 846	41 407	25		
Yekûn	628 938	1 068 231	69	1 068 231	69
Umumi yekûn				5 216 988	15

2. 1955 yılında 191 691,92 lira fazlasiyle 703 194,54 liraya yükselmiş bulunan muvakkat borçluların müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
290 707	20	Merkez Bankasında henüz transferi yapılmamış 37 080 - 11 - 11 İngiliz lirasının karşılığı.
163 325	07	Merkez Bankası tarafından transferi yapıldığı halde henüz müdahale hesaplarına geçmemiş bulunan dövizlerin mukabili. Mezkûr her iki hesabın da tetkikatımızın yapıldığı Eylül 1956 da kapandığı görülmüştür.
183 309	59	1954 mahsulü fındıkların gelecek seneye ait banka faiz ve komüsyonları.
56 389	87	1954 mahsulü fındıkların gelecek yıla ait depo kiralaları.
9 462	81	1955 mahsulü fındıkların gelecek seneye ait banka faiz ve komüsyonları.
703 194	54	Yekûn

3. Geçen seneye nazaran 557 236,19 lira fazlasiyle 777 140,61 liradan ibaret bulunan levazım ve ambalaj malzemesinin müfredatı aşağıda gösterilmiştir.

Lira	K.	
753 443	26	Ambalaj çuvalları
6 941	40	Tenteler
16 755	95	Müteferrik malzeme
777 140	61	Yekûn

4. Bir evvelki yıla nazaran 12 121 632,06 liralık bir azalış kaydederek 2 460 657,26 liraya inmiş bulunan alacak senetleri dış memleketlere kontrdoküman satılan bir kısım fındıkların alıcıları tarafından tesellüm edilerek bedellerinin harifte ödendiğine dair ilgili vesaikin Merkez Bankasına henüz gelmemiş olmasından ileri gelmektedir.

5. Geçmiş yıllar zararları namı altında görülen 14 532 904,72 liranın aidolduğu yıllar itibarıyla müfredatı şöyledir :

Lira	K.	
4 427 030	94	1952 yılı zararı
1 960 583	20	1953 » »
542 238	52	1953 yılında K/894 kararları alın fındıkların zararı
7 603 052	06	1954 yılı zararı
14 532 904	72	Yekûn

6. 1955 yılı zararı olarak görülen 9 024 083,64 lira hakkında gerekli izahat kâr ve zarar hesabının tahlili vesilesiyle arz edilecektir.

B) Pasif :

Bilânçonun pasifinde yer alan hesaplar bir evvelki yıl ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

	1954		1955		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
1. Bankalar cari hesabı	61 681 967	28	29 775 274	12	—31 906 693	16
2. Geçmiş yıllar kârları	381 911	42	381 911	42	—	
3. Birlik menâbiinden kullanılan	—		2 575 783	38	+ 2 575 793	38
Yekûn	62 063 878	70	32 732 968	92	—29 330 909	78

Pasifte yer alan hesapların tetkikinde :

1. Devlet hesabına yapılmakta olan fındık müdahale alımlarının finansmanı için T. C. Ziraat Bankasından kullanılan kredilerin yekûnu 1955 yılı sonunda, geçen seneye nazaran 31 906 693,16 lira noksaniyle, 29 775 274,12 liradır.

Kullanılan kredilerin aid oldukları mahsul yılları ve neveleri itibariyle müfredatı ve bunlara tahakkuk ettirilmekte olan faiz nispetleri aşağıdadır :

Lira	K.	
7 810 606	17	1951 mahsulü için açılan yıllık % 3,5 faizli Milli Korunma kredisi;
2 579 339	96	1952 mahsulü alımları için Ziraat Bankası tarafından açılan üç ayda bir kapitalize edilen % 7 faizli rehinli kredi.
		Mezkûr krediye 10 . VIII . 1955 ten itibaren % 8,5 faiz yürütülmüştür.
7 560 353	28	1953 mahsulü için Ziraat Bankası tarafından açılan ve üç ayda bir tahakkuk eden % 7 rehinli kredi.
		Bu krediye de 10 . VIII . 1955 ten itibaren % 8,5 faiz yürütülmüştür.
3 988 975	60	1954 mahsulüne ait Ziraat Bankasınca açılan üç ayda bir hesabedilen % 7 faizli rehinli kredi.
6 776 668	73	1954 mahsulü için Ziraat Bankası tarafından açılan üç ayda bir tahakkuk eden % 8,5 faizli açık kredi.
1 059 330	38	1955 mahsulü alımları için Ziraat Bankasınca açılan üç ayda bir hesabedilen % 7 faizli rehinli kredi.
29 775 274	12	Yekûn

7 810 606,17 liradan ibaret bulunan Milli Korunma kredilerinin 6 milyon liralık kısmı K/840 sayılı Karar gereğince fındık müdahale alımlarında kullanılmak üzere İktisat ve Ticaret Vekâleti emrinde bulunan Ticaret Ofisi kârlarından tefrik edilmiş ve geri kalan 1 810 606,17 liralık kısmı da aynı maksatla K/850 sayılı Karar gereğince Milli Korunma Kanununun 27 nci maddesi mucibince T. C. Ziraat Bankası nezdinde tesis olunan fon hesabından karşılanmış bulunmaktadır.

2. Geçmiş yıllar kârları olarak görülen 381 911,12 lira K/894 sayılı Karar gereğince 1954 yılında sayılan fındıklardan hâsıl olan fiyat farkıdır.

3. Birlik menabiinden kullanılanlar namı altında yer alan 2 575 783,38 lira müdahale iş-
lerine tahsis olunan bir kısım birlik menabiiinin 1955 yılı sonundaki bakiyesidir.

Kâr ve zarar hesabının tetkik ve tahlili :

Fiskobirlik tarafından müdahale fındık alımlarına ait 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle hazırlanmış bulunan kâr ve zarar hesabı aşağıya çıkarılmıştır.

ZARARLAR	Lira	K.	KÂRLAR	Lira	K.
1951 mahsulü banka faiz komisyonları	668 187	69	1951 mahsulü müteferrik gelirleri	222	
1951 mahsulü eski sene işlerinden bu sene zarar yazılan	5 841	32	1951 mahsulü satışlarından mütevellit dövizlerin kararnamesi gereğince hacı namzetlerine satışlarından tahassul eden fark	1 977 153	90
1952 mahsulü eski sene işlerinden bu sene zarar yazılan	188		1952 mahsulü satışlardan mütevellit dövizlerin kararnamesi gereğince hacı namzetlerine satışlardan tahassul eden fark	990 752	32
1952 mahsulü banka faiz ve komisyonları	225 897	90	1953 mahsulü ambar fazlaları	6 486	75
1953 Mahsulü satış farkı	2 724 391	68	1954 mahsulü muhtelif ve müteferrik gelirleri	102 916	74
1953 mahsulü banka faiz ve komisyonları	670 321	74	1954 mahsulü ambar randıman fire fazlaları	603 842	86
1953 mahsulü satış masrafları ve arbitraj farkları	386 595	78	1955 mahsulü satış farkı	148	07
1953 mahsulü ambar noksanları	143 094	98	1955 mahsulü ambar randıman fire fazlaları	1 151	63
1954 mahsulü satış farkı	2 732 008	39	1955 yılı zarar bakiyesi	9 020 841	35
1954 mahsulü banka faiz ve komisyonları	2 803 198	84			
1954 mahsulü satış masrafları	1 700 656	52			
1954 mahsulü çürüğe kaçan iç bedelleri ambar randıman fire noksanları	640 094	52			
1955 mahsulü satış masrafları	320	26			
1955 mahsulü ambar randıman fire noksanları	2 718				
Yekûn	12 703 515	62	Yekûn	12 703 515	62

Kâr ve zarar hesabının incelenmesinde :

Raporumuzun satış ve satış neticeleri bahsinde de açıklanmış olduğu veçhile 1955 yılı zarfında satılan 1953, 1954 ve 1955 yılları mahsulü fındıklardan hâsıl olan aleyhte farkları, fındık müdahale alımları için kullanılan kredilere ödenen banka faiz ve komisyonları ihtiyar olunan satış masrafları ile tahakkuk eden arbitraj farkları, zuhur eden randıman fireleri ve ambar noksanları ile bir kısım malların çürüğe çıkmasından bu yıl gider ve zararlar yekûnu 12 703 515,62 liraya ulaşmıştır.

Diğer taraftan, 1951 ve 1952 yılı mahsulü satışlardan elde edilen dövizlerin 4/5361 sayılı 14 . VII . 1955 günlü Kararnamesi mucibince primli olarak elden çıkarılması neticesinde hâsıl olan kur farkları, zuhur eden ambar fazlalarından hâsıl olan lehte farklar ile elde edilen çeşitli gelirlerin yekûnu 3 682 674,27 liraya ulaştığı ve binnetice 1955 yılı kâr ve zarar hesabının 9 020 841,35 liralık bir zararla kapandığı görülmüştür.

K/857 ve K/872 sayılı kararlar gereğince; 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 tarihleri arasında Adana'da Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından satın alınan müdahale pamukları

Bundan evvelki yıllara ait raporlarımızda da belirtilmiş olduğu üzere; memleket dâhilindeki pamuk fiyatlarının dünya pamuk fiyatları ile ahenkli bir seviyede tutulması gayesiyle K/857 ve K/872 sayılı kararlar gereğince, Çukurova bölgesinde piyasayı tanzim maksadiyle ve müdahale yolu ile alımlarda bulunmak üzere, Çukurova Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği vazifelen- dirilmiştir.

Mezkûr Birlik tarafından satın alınan muhtelif mahsul yıllarına ait pamukların harekâtı aşağı- da arz edilmiştir.

1. 1951/1952 yılı mahsulü pamukların bakım, muhafaza, satış ve satış neticeleri ile stoklar :

a) Bakım ve muhafaza :

Geçmiş yıllar zarfında Çukobirlik tarafından K/857 sayılı Karar ile müdahale yolu ile mubayaa edilen 1951/1952 mahsul yılı pamuklar için 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 devresi içinde ihtiyar olunan çeşitli masrafları bu pamukların mubayaası için kullanılan kredilere tahakkuk eden faizleri ve mez- kûr masrafların ilgili pamuk maliyetlerine tevzii neticesinde, pamukların bedellerini ve vasati ma- liyetlerini gösterir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Pamukların maliyetine intikal eden masraf ve faizler

Cinsi	30 . IV . 1954 tarihinden devren gelen pamukların		Miktarı		Tutarı		Kooperatif masraf hissesi		Birlik idare masrafları hissesi		Birlik işletme masrafları hissesi		Faizler		Tutarı		Vasati maliyeti
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Krş.
I. A. Rollergin	1 468 032		5 011 050	90	32 618	28	13 736	02	57 155	03	672 047	39	5 787 287	62	394		
II. A »	3 433 05		8 508 93		76	29	32	13	135	27	1 571 81		10 324 43		301		
Avarya	21 953 05		44 734 65		487	79	305	41	864	89	10 050 05		56 342 79		256		
I. A. Savgin	153 691		682 476 07		3 414	87	1 438	05	6 054	86	70 357 88		763 741 73		496		
II. A. Savgin	25 762		111 897 83		572	41	241	05	1 014	93	11 793 53		125 519 75		487		
Yekûn	1 672 872		5 858 668 38		37 169 64		15 652 06		65 904 98		765 820 66		6 743 216 32				

Bu tablonun tetkikinde; 30 . IV . 1954 tarihinde 1 672 872 kilo sıkletinde 5 858 668,38 lira kıymetindeki muhtelif cins pamukların devren geldiği ve mezkûr pamukların bakım ve muhafazası için 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 devresi zarfında 37 169,64 lira kooperatifler hissesi, 15 652,66 lira birlik idare masrafları hissesi, 65 904,98 lira birlik işletme masrafları hissesi ve bankadan kredi olarak temin edilerek kullanılan paralar için 765 820,66 lira faiz hissesi tahakkuk ettirilmiş ve bu suretle eldeki pamukların maliyeti de 6 743 216,32 liraya yükselmiştir.

Mezkûr pamukların cins ve neveleri itibariyle vasati kilo maliyeti 256 - 496 kuruş arasında tehalüf etmektedir.

Aynı devre zarfında, bahis mevzuu pamuklardan, 945 809 kilo sıkletindeki 3 870 330,29 lira-lık kısmı satılmıştır.

Mezkûr pamuklardan 1 . V . 1955 tarihine devredilenlerin cins, nevi, miktar ve bedelleri aşağıda gösterilmiştir.

C i n s i	Miktarı	Tutarı	
	kilo	Lira	K.
I - A Rollergin	714 024	2 814 831	16
II - A Rollergin	3 433	10 324	43
I - A Sawgin	9 605	47 730	44
Yekûn	727 062	2 872 886	03

b) Satış ve neticeleri :

Yukarda bahsi geçen 1951/1952 mahsulü pamukları 1954 - 1955 devresi zarfında maliyet bedelleri üzerinden satılan kısımları, bu satışlar için ihtiyar olunan satış masraflarıyla satış tutarları ve bu satışlar neticesinin hâsıl olan menfi fiyat farkları aşağıdadır:

Cinsi	Satılan pamukların Miktarı Kilo	Maliyeti tutarı Lira K.	Satış netice- lerindeki men- fi fiyat farkı			
			Satış masrafları Lira K.	Satış maliyeti Lira K.	Satış tutarı Lira K.	Lira K.
I. A. Roller	754.008	2.972.456,46	16.559,37	2.989.015,85	1.923.003,69	1.066.012,14
Avarya	21.953	56.342,79	482,13	96.824,92	31.585	25.239 92
I. A. Samgin	144.086	716.011,29	3.164,39	719.175,68	353.010,70	366.164,98
II. A »	25.762	125.519,75	565,78	126.085,53	60.540,70	65.544,83
Yekûn	945.809	3.870.330,29	20.771,67	3.891.101,96	2.368.140,09	1.522.951,87

Bu tablonun tetkikinde; 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 tarihleri arasında satılan 945 809 kilo muhtelif cins pamuğun maliyet değeri 3 870 330,29 lira olmuş, bu satışlar için de 20 771,67 lira çeşitli satış masrafları ihtiyar edilmiş ve bu suretle satış maliyeti 3 891 101,96 liraya baliğ olmuştur.

Mezkûr pamuklar 2 368 140,09 liraya satılmış ve neticede 1 522 961,87 lira zarar hâsıl olmuştur.

Elden çıkarılan bu pamukların 261 813 kiloluk 606 166,40 liralık kısmı memleket dâhilinde ve 683 996 kiloluk 1 761 973,69 liralık kısmı da memleket dışına satılmıştır.

Satış fiyatları kiloda 125 - 257 kuruş arasında tehalüf etmektedir.

Tetkik konumuzu teşkil eden 1954 - 1955 devresinden evvelki yıllara ait 1951/1952 mahsulü pamukların satışlarından hâsıl olan 12 214 881,53 liralık zarar bakiyesine, yukarda bahis mevzuu edilen 1 522 961,87 liralık zarar ilâve edildiği takdirde zararlar yekûnu devre sonunda 13 737 843,20 liraya baliğ olmuştur.

II - 1952/1953 mahsul yılı pamukların bakım, , muhafaza, satış ve satış neticeleri ile stoklar:

a) Bakım ve muhafaza:

Geçmiş yıllar zarfında, Çukobirlik tarafından piyasayı tanzim için K/857 sayılı Kararla muba- yaa edilip 1952/1953 mahsul yılı pamuklar için 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 devresi içinde ihti- yar olunan çeşitli masrafları, bu pamukların mubayaası için kullanılan kredilere tahakkuk eden fa-

izleri ve mezkûr masrafların ilgili pamuk maliyetlerine tevzii neticesinde meydana gelen bedellerle vasati kilo maliyetleri aşağıya çıkarılmıştır.

Cinsi	Pamukların								
	30 . IV . 1954 tarihinden devren gelen pamukların			Masrafları		Masraflarla bir-		Beher kilosunun	
	Miktarı Kilo	Tutarı Lira	K.	Lira	K.	likte tutarı Lira	K.	maliyeti Kuruş	
Akala I. A	1 511 819	3 782 823	72	360 981	57	4 143 805	29	279	
Akala II. A. Roll.	121 568	256 947	21	29 027	14	285 974	35	235	
Akala III. Roll.	3 753	6 102	25	896	11	6 998	36	186	
Akala I. Saw.	427 524	1 106 940	62	102 081	15	1 209 021	77	282	
Akala II. Saw.	96 351	222 296	62	23 006	01	245 302	63	254	
Avarya	7 647	7 177	49	1 825	90	9 003	39	117	
İskarta	426	52	35	101	72	154	07	361	
Yekûn	2 169 088	5 382 340	25	517 919	60	5 900 259	86		

Bu tablonun tetkikinde, 1952/1953 yılı mahsulünden 2 169 088 kilo sıkletinde 5 382 340,26 lira değerindeki muhtelif cins pamuğun 30 . IV . 1954 tarihinden devren geldiği görülmektedir.

1952/1953 yılı mahsulü pamuklar için, İktisat ve Ticaret Vekâletiyle Birlik arasındaki vâkı anlaşma gereğince, evvelki yıllarda olduğu gibi, bu yıl da pamukların bakım ve muhafaza ücretleriyle krediler için ödenen faizlerden kilo başına aylık olarak vasati 3,50 kuruş hesabıyla tahakkuk ettirilen 517 919,60 liralık masraf hissesinin maliyetlere ilâvesi neticesinde umumi maliyetler yekûnunun 5 900 259,86 liraya yükseldiği ve vasati kilo maliyetinin de 117-361 kuruş arasında tahalüf ettiği görülmüştür.

1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 devresi zarfında mezkûr pamuklardan 1 794 151 kilo sıkletindeki 4 869 312,08 liralık kısmı satılmıştır.

Mezkûr pamuklardan 1 . V . 1955 tarihinde devredilenlerin cins, nevi, miktar ve bedelleri aşağıda gösterilmiştir :

Cinsi	Miktarı		Tutarı	
	Kilo	Lira	K.	
I - A. Rollergin	222 210	609 068	34	
II - A. »	29 277	68 870	68	
III - Rollergin	3 753	6 998	36	
I - A. Sawgin	22 495	100 053	31	
II - A. »	96 351	245 302	63	
Avarya	425	500	39	
İskarta	426	154	07	
Yekûn	374 937	1 030 947	78	

b) Satış ve neticeleri :

Yukarda bahis mevzuu edilen 1952/1953 mahsulü pamukların 1954 - 1955 devresi zarfında, maliyet bedelleri üzerinden, satılan kısımlarını, bu satışlar için ihtiyar olunan satış masraflarıyla satış tutarlarını ve bu satışlardan hâsil olan satış neticelerini gösterir bir tablo aşağıya derecedilmiştir :

Pamukların

Cinsi	Satılan pamukların		Satış		Masraflarla		Satış		Satış neticeleri	
	Miktarı	Maliyet	masrafları	birlikte	Satış	Satış	Zarar	Kâr		
	Kilo	Lira K.	Lira K.	Lira K.	Lira K.	Lira K.	Lira K.	Lira K.		
A. Rollergin	1.289.609	3.534.736,95	59.676,97	3.594.413,92	3.304.564,08	289.849,84	---	---	---	---
I. A. »	92.291	217.103,67	4.270,79	221.374,46	214.558,81	6.815,65	---	---	---	---
A. Sawgin	405.029	1.168.968,46	18.742,81	1.127.711,27	963.366,52	164.344,75	---	---	---	---
»	7.222	8.513,00	334,20	8.837,20	11.611,55	---	---	---	---	2.774,35
Yekûn	1.794.151	4.869.312,08	83.024,77	4.952.336,85	4.494.100,96	461.010,24	---	---	---	2.774,35

Bu tablonun incelenmesinde 1 . V . 1954 - 30 . IV : 1955 tarihleri arasında satılan 1 794 151 kilo sikletindeki muhtelif cins pamukların maliyet değerleri 4 869 312,08 lira olmuş ve satışlar için 83 024,77 lira çeşitli satış masrafları ihtiyar edilerek satış maliyeti 4 952 336 ,85 lirayı bulmuştur. Bu pamuklar 4 494 100,96 liraya satılmış ve bu satışlar neticesinde bir nevi pamuklardan 461 010,24 lira zarar diğer neviden de 2 774,35 lira kâr tahassul etmiştir. Bu pamukların 1 262 338,94 lira değerindeki 539 585 kiloluk kısmı memleket dâhiline 3 231 762,02 lira kıymetindeki 1 254 566 kiloluk kısmı da memleket haricine satılmıştır. Satış fiyatları 135 - 258 kuruş arasında tahalüf etmiştir.

Satışlar neticesinde, hâsil olduğu müşahede edilen 2 774,35 lira kârın 461 010,24 liralık zararlarından mahsubunda arta kalan meblâğa aynı devre zarfında pamukların ekspertiz ve tadat farklarını teşkil eden 151 662,50 lirasında ilâvesiyle zarar bakıyesi 609 898,39 lirayı bulmuştur.

Bundan evvelki yıllar zarfında 1952 - 1953 mahsulü pamukların satışlarından hâsil olan 5 841 649,11 liralık zararın yukarda kaydedilen 600 898,39 liralık zarara ilâvesinde, mezkûr pamukların devre sonundaki zararlar yekûnununun, 6 451 547,50 liraya yükseldiği görülmektedir.

III - 1953 - 1954 yılı mahsulü pamukların, mubayaa, satış ve satış neticeleri ile stoklar :

a) Mubayaalar :

K/857 sayılı Karar gereğince; 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 tarihleri arasında Çukobirlik marifetiyle mubayaa olunan pamukların cinsini, miktarını, mubayaa bedellerini, bu pamuklar için ihtiyar olunan çeşitli masrafları, pamuk mubayaalarında kullanılan kredilerin faizlerini,

mezkûr masrafların maliyetlere tevzii neticesinde meydana gelen pamuk bedellerini ve bunların kilo vasatilerini, müfredatlı olarak gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Cinsi	Mubayaa olunan pamukların			Masraf hissesi		Pamukların masraflarla birlikte tutarı		Beher kilonun maliyeti kuruş
	Miktarı Kilo	Tutarı Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	
Ak. 1. A. Roller	1 676 702	4 249 549	45	193 557	29	4 443 106	74	264
Ak. 1. B. »	2 911 814	7 177 551	29	336 136	90	7 513 688	19	258
Ak. 11. A. »	756 839	1 805 615	03	87 368	74	1 892 983	77	250
Ak. 11. B. »	820 437	1 904 371	13	94 710	42	1 999 081	55	243
Aka. 11. A. Savgin	516 034	1 238 481	60	59 570	45	1 298 052	05	251
Yerli 1.	131 059	261 904	36	15 041	59	276 945	95	211
Ak. 1. A. Savgin	185 034	444 081	60	21 360	14	465 441	74	251
Yerli 11.	67 319	125 487	59	7 771	24	133 258	83	197
Avarya	1 296	2 332	80	145	34	2 478	14	191
Yekûn	7 066 534	17 209 374	85	815 662	11	18 025 036	96	

Bu tabloya nazaran; 1955 - 1954 mahsulünden 7 066 534 kilo pamuğun 17 209 374,85 liraya satın alındığı, pamukların mubayaasında yapılan çeşitli masraflara karşılık olmak üzere, kilo başına tahakkuk ettirilen 10 kuruş vasati masraf hissesiyle yine aynı pamukların depoda kaldıkları müddet için her ay beher kiloya hesabedilen 3,50 kuruş bakım ve muhafaza masraflarıyla kredi faizleri karşılıklarını teşkil eden 815 662,11 liranın mubayaa bedeline ilâvesinde maliyetler yekûnunun 18 025 036,96 liraya ulaştığı ve beher kilo pamuk maliyetinin de cinslerine göre 191 - 264 kuruş arasında tehalûf ettiği görülmektedir.

Mezkûr pamukların, devre zarfında 6 481 044 kiloluk kısmı satılmıştır.

Bu pamuklardan 1.V.1955 tarihine devredilenlerin cinsi, nev'i, miktar ve bedelleri aşağıda gösterilmiştir.

Cinsi	Miktarı	Tutarı	
	kilo	Lira	K.
I. A. Rollergin	421 898	1 117 991	58
II. A. »	107 078	268 191	22
I. A. Savgin	11 078	27 866	03
Yerli II.	45 288	89 648	20
Yekûn	585 490	1 503 697	03

b) Satış ve neticeleri :

Yukarda bahsi geçen 1953 - 1954 mahsulü pamukların 1954 - 1955 yılları zarfında, maliyet bedelleri üzerinden satılan kısımlarını, bu satışlar için ihtiyar olunan satış masraflarıyla satış tutarlarını ve bu satışlardan hâsil olan satış neticelerini gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Cinsi	Satılan pamukların			Pamukların				Satış neticeleri			
	Miktarı kilo	Maliyet tutarı Lira K.	Satış masrafları Lira K.	birlikte tutarı Lira K.	Satış tutarı Lira K.	Zararlar Lira K.	Kârlar Lira K.				
I. A. Rollergin	1 254 804	3 325 115 16	58 066 61	3 383 181 77	3 241 942 64	141 239 13	—				
I. B. »	2 911 814	7 513 688 19	134 745 46	7 648 435 65	7 650 067 78	—	1 634 13				
II. A. »	649 613	1 624 792 55	30 061 12	1 654 853 67	1 667 800 20	—	12 943 53				
II. B. »	820 437	1 959 081 55	37 966 08	2 037 047 63	2 036 683 84	363 79	—				
I. A. Savgin	504 956	1 270 186 02	23 367 06	1 293 553 08	1 242 781 19	50 771 89	—				
Yerli	131 059	276 945 95	6 064 81	283 010 76	293 797 48	—	10 786 72				
II. Savgin	185 034	465 441 74	8 562 53	474 004 27	430 608 70	43 395 57	—				
II. Yerli	22 031	43 610 63	1 019 49	44 630 12	48 468 20	—	3 838 08				
Avarya	1 896	2 478 14	59 97	2 538 11	2 268 00	270 11	—				
Yekûn	6.481 044	16 521 339 93	299 913 13	16 821 253 06	16 614 418 03	236 040 49	29 205 46				

Bu tablonun tetkikinde, 1 . V . 1954 - 30 . IV . 1955 tarihleri arasında satılan 6 481 044 kilo sıkletindeki muhtelif cins pamukların maliyet değeri 16 521 339,93 liradan ibaret olmuş ve satışlar için 299 913,13 liralık çeşitli satış masrafları ihtiyar edilerek bu suretle satış maliyeti 16 821 253,06 lirayı bulmuştur. Bu pamuklar 16 614 418,03 liraya satılmış ve bu satışların bir neviden 236 040,49 liralık zarar ve diğer neviden de 29 205,46 liralık kâr hâsil olmuştur. Bu satışların beher kilosu 175 - 263 kuruş arasında tehalüf etmiştir.

Mezkûr satışlar neticesinde, hâsıl olan 29 205,46 lira kârın 236 040,49 liralık zarardan mahsusbunda arta kalan meblâğa mubayaalar bahsinde maliyetlere intikal ettirdiği açıklanan bidayette beher kilo pamuğa 10 kuruş ve bilâhara da ayrıca 3,50 kuruş vasati masraf hisselerinin, yıl sonunda, hakiki masrafların dînünde bulunması dolayısıyla aradaki farkı teşkil eden, 555 584,07 liralık masrafların inzımanı ile zararlar yekûnu 762 419,10 lirayı bulmuştur.

IV - 1954 - 1955 mahsulü pamukların mubayaa ve satışları :

Hükümetimizle Fransız Hükümeti arasında yapılan anlaşma gereğince, teslimi derpiş olunan beş bin ton 1954 - 1955 mahsulü pamukların, müdahale pamuk stoklarında mevcudu bulunmaması dolayısıyla, K/857 sayılı Karara göre, Birlik nezdinde mevcut eski yıllara ait ortak malı pamuklarıyla karşılanması cihetine gidilerek mezkûr pamuklar günün borsa rayici üzerinden müdahale hesaplarına devredilmiştir.

Devredilen bu pamukların cinslerine göre miktarını, devir kıymetlerini, satış tutarlarıyla kilo vasatilerini ve satışlar neticesinde hâsıl olan satış zararlarını gösterir müfredathı bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

C i n s i	Satılman pamukların		Satılan pa- mukların		1 kilonun satış tutarı kuruş	Satış zararı I ira
	Miktarı Lira	Tutarı Lira	tutarı Lira			
I. A. Rollergin	1 145 000	3 435 000	2 702 200		236	732 800
I. A. » Ege	225 000	681 750	567 000		252	114 750
I. B. »	1 450 000	4 277 500	3 340 800		230	936 700
I. B. » »	625 000	1 875 000	1 540 000		246	335 000
II. A. »	100 000	285 000	238 400		238	46 600
II. B. Rollergin	485 000	1 261 000	1 043 720		215	217 280
II. B. » Ege	50 000	130 000	115 600		231	14 400
I/A Sawgin	570 000	1 738 500	1 381 680		242	356 820
I. B. »	150 000	450 000	355 200		236	94 800
II. A. »	130 000	383 500	297 440		228	86 060
II. B. »	70 000	185 500	155 120		221	30 380
Yekûn	5 000 000	14 702 750	11 737 160			2 965 590

Bu tablonun tetkikinde; 14 702 750,— liraya satılacağı görülen beş bin ton pamuk her iki hükümet arasında tesbit olunan fiyatlar üzerinden, muhtelif Fransız firmalarına, 11 737 160,— liraya satılmış cins ve nevelerine göre satışların beher kilosunun 215 - 252 kuruş arasında tehalüf etmiş ve bu satışlar neticesinde 2 965 590,— lira zarar tahassul etmiştir.

Bahsi geçen pamukların birlikten devren alındıkları 28 . III . 1955 tarihinden sonraki devre için bakım, muhafaza ve kredi faizleri karşılığı olmak üzere tahakkuk ettirilen 150 902,92 lira masrafın inzımanı ile zararlar yekûnu 3 116 492,92 liraya yükselmiştir.

Yukarda 11 737 160,— liraya satıldığı belirtilen beş milyon kilo pamuğun 30 . IV . 1955 tarihine kadar 1 586 812,18 liralık 688 488 kiloluk kısmının teslim edildiği ve mütebakisinin de Mayıs, Haziran ve Temmuz 1955 aylarında sevk edildiği anlaşılmıştır.

V - Bilânçonun tetkik ve tahlili :

K/857 ve K/872 sayılı kararlar gereğince Çukobirlik marifetiyle satınalınan müdahale pamuklarının 30 . IV . 1955 tarihli bilânçosu aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF				PASİF				
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1. Pamuk stoku:								
a) 1951/1952 mahsulü	2 872 886	03						
b) 1952/1953 »	1 030 947	78						
c) 1953/1954 »	1 503 697	03	5 407 530	84				
2. Emanet pamuklar								
1954/1955 mahsulü			10 150 347	82				
3. Satış zararları :								
a) 1951/1952 mahsulü zararı	13 737 843	20						
b) 1952/1953 » »	6 451 547	50						
c) 1953/1954 » »	762 419	10						
d) 1954/1955 » »	3 116 492	92						
İğdir Birliği pamukları zararı	2 075 167	59	26 143 470	31				
4. Kalite ve vezin farkları:								
1951/1952 mahsulü			150 954	17				
			Yekûn	41 852 203	14			
							Yekûn	41 852 203 14

a) Aktifin incelenmesinde !

1. 5 407 530,84 liralık, muhtelif yıllara ait pamuk stokları hakkında gerekli malûmat, raporumuzun stoklar bahsinde arz edilmiştir.

2. 1954/1955 mahsulünden Fransa'ya satılıp ta henüz sevkedilmemiş bulunan 10 150 347,82 lira değerinde emanet pamuklar bulunmaktadır.

3. K/857 ve K/972 sayılı kararlar gereğince mubayaa edilip 30 . IV . 1955 tarihine kadar satılan pamuklardan ceman 26 143 470,31 lira zarar hasil olmuştur.

4. 1951/1952 mahsulü pamukların 30.IV.1955tarihindeki vezin ve ekspertizleri neticesinde 150 854,14 lira kalite ve vezin farkları zuhur etmiştir.

Mezkûr farklar hakkında, müteakıp yılda, gerekli incelemeler yapıldıktan sonra netice hesaplarına intikal ettirilecektir.

b) Pasifin tetkikinde :

1. Bankalar cari hesabında görülen 37 964 153,38 lira K/857 ve K/972 sayılı kararlar gereğince, yapılan müdahale alımları için Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından açılan muhtelif kredilerin 30 . IV . 1955 tarihindeki bakıyesidir.

2. Birlik menabiinden kullanılan krediler namı altında görülen 3 888 049,76 lira, yapılan müdahale alımları için Ziraat Bankası tarafından açılan kredilerin kifayetsizliğine binaen Çukobirliğin öz kaynaklardan istihsal olunan paralarıdır.

K/999 sayılı karar gereğince Tarış ve And Birlik tarafından Fransız Hükümetine satılan pamukların hesabı

K/999 sayılı karar gereğince, Hükümetimizle Fransız Hükümeti arasında münakit 4 . XII . 1954 tarihli protokol esaslarına göre Tarış ve And Birlik tarafından Fransız Hükümetine satılmış olan 13 bin ton mahlûç pamukların İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit olunacak teslim devresindeki vasatı (pondere) borsa rayiç fiyatına ilâve edilecek Fob masraflarıyla tekevvün eden dahilî fiyat ile ihraç fiyatı arasındaki farkın ileride tahassul edecek Millî Korunma imkânlarından ödenmek üzere şimdilik bunların Ziraat Bankasınca birliklere tediye uygun görülmüş ve bu işlerin yürütülmesi İktisat ve Ticaret Vekâletine tevdi edilmiştir.

Bu karara müsteniden gerek İzmir ve gerekse Antalya Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerinde mevcut ortak malı mahlûç pamuklardan yapılan satışları ve bu satışlar neticesinde hâsıl olan farkları gösterir hesaplar aşağıda arz edilmiştir.

1. İzmir Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından Fransaya satılan pamukların cinsini, miktarını ve bir kilonun âzami ve asgari satış tutarı ile satışlar yekûnunu gösterir bir tablo aşağıya derecedilmiştir:

Pamukların cinsi		Miktarı	Bir kilonun âzami ve as- gari fiyatı	Bedel	K.
		Kilo	Kr.	Lira	
Akala	I.A.	7 040 000	252 - 232	17 380 280	95
Akala	I.A.	2 540 000	252 - 242	6 310 800	00
Akala	I.B.	1 365 000	247 - 230	3 306 331	60
Akala	II.A.	950 000	239 - 217	2 201 437	40
Akala	II.B.	497 000	233 - 231	1 129 456	56
Yekûn		12 392 000	—	30 328 506	52

Bu tablonun tetkikinde, İzmir Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından muhtelif Fransız firmalarına, iki hükümet arasında akdolunan anlaşmada tesbit edilen birim fiyatlar üzerinden, muhtelif tarihlerde ve mütaaddit partiler halinde 30 328 306,52 lira değerinde 12 392 000 kilo çeşitli evsafta Akala pamuklarının satıldığı görülmektedir.

Yukarda bahsi geçen koordinasyon kararı gereğince, pamukların alıcılara teslim devresindeki pondore borsa rayiç fiyatı ve buna ilâve edilen Fob masraflarıyla muhtelif kalitelere göre tekevvün eden beher kilo pamuk maliyetlerini, elden çıkarılan pamukların cins ve miktar, maliyet ve tutarlarını gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

Pamukların cinsi		Miktarı Kilo	Beher kilo pamuğun maliyeti Kr.	Tutarı Lira K.	
Akala	I.A.	7 040 000	318,73	22 438 592	
Akala	I.A.	2 540 000	317,46	8 063 484	
Akala	I.B.	1 365 000	315,13	4 274 224	50
Akala	II.A.	950 000	305,13	2 898 735	
Akala	II.B.	497 000	297,93	1 480 712	10
Yekûn		12 392 000	—	39 155 747	60

Yukardaki tabloya nazaran; satılan 12 392 000 kilo pamuk maliyetinin 39 155 747,60 lira olduğu beher kilo maliyet fiyatlarının da, pamuk kalitelerine ve teslim tarihlerine göre, 397-318 kuruş arasında tehalûf ettiği anlaşılmaktadır.

Pamukların vasati kilo maliyetlerinin tesbitinde; ihracatın ilk partisinin yapıldığı 15 . I . 1955 - 30 . IV . 1955 tarihleri arasında borsada muamele gören I. A. tipinde hazır mal Akala pamuklarının vasati fiyatınının 315 kuruş ve ikinci partisinin yapıldığı 1 . VI . 1955 - 20 . VII . 1955 tarihleri arasında da, 314 kuruş oldukları İzmir Ticaret Borsası tarafından Tarife bildirilmiştir.

Mezkûr borsa fiyatlarına, depodan limana nakliye, kamyon dan şata tahmil ve tahliye, İhracatçı Birlikleri ve Ticaret Odası aidatı ve pul ile gümrük ve liman masrafları olarak, beher kilo pamuğa isabet edecek vasati 3 kuruş Fob masrafı tesbit edilmiştir.

Yukarda bahis mevzuu edilen borsa rayiçlerine nazaran; 315 ve 314 kuruş değerindeki Akala I.A. tipi pamukların Fob maliyeti, Fob masrafı olarak tesbit edilen 3 kuruşun ilâvesiyle tekevvün etmiştir.

Diğer pamuk cinsleri maliyetlerinin tâyini de, anlaşma gereğince; Akala I.A. tipi satış fiyatına nazaran; kilo başına, Akala I.B. tipinde 3,60 kuruş Akala II.A. tipinde 13,60 kuruş Akala II.B. tipinde ise, 20,80 kuruş olarak tenzili gereken farkların yukarda sureti tekevvünü açıklanan Akala I.A. tipi birim fiyatların düşülmesi suretiyle elde edildiği anlaşılmıştır.

Bidayette de arz olunduğu veçhile maliyet değeri 39 155 747,60 lira olan pamukların 30 328 306,52 liraya satışları neticesinde 8 827 441,08 lira alâyhte bir farkın tahassül ettiği görülmektedir.

Diğer taraftan, yapılan anlaşma gereğince; pamukların İzmir'den Fransız limanlarına kadar nakli için 466 383,33 lira navlun, 17 040,78 lira gözetme ve 26.387,05 lira vesaik tahsil komüsyonu ödenmiştir.

Gene aynı pamukların Fransa'da tevziini temin tavassutunda bulunan bir firmaya da 167 952,48 lira satış komüsyonu verilmiş ve bu suretle satılan pamuklar için yapılan masraflar yekûnunun 677 763,64 liraya ulaştığı görülmüştür. Hükümetimizle Fransız Hükümeti arasında yapılan anlaşmada, bunların Fransa'da tevzii için bir komüsyon ödeneceğine dair bir hükme rastlanmamıştır.

Netice olarak yukarda sureti tahassulu açıklanan 8 827 441,08 lira aleyhteki fiyat farkına, 677 763,64 liralık masrafların da ilâvesinde, K/999 sayılı Karar gereğince, Tarıf tarafından satılan pamuklardan, 9 505 204,72 liralık menfi bir fiyat farkının husule geldiği anlaşılmıştır.

Bahis mevzuu kararnameye göre İzmir Pamuk Tarım Satış Kooperatifleri Birliği tarafından Fransa'ya satılan pamukların hesap veziyetini gösterir bilânço aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF	Lira	K.	PASİF	Lira	K.
Menfi fiyat farkları	9 505 204	72	Alacaklı T. C. Ziraat Bankası cari hesabı	9 505 204	72
Yekûn	9 505 204	72	Yekûn	9 505 204	72

2. Antalya Pamuk, Narenciye ve Muz Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine aid olup Tarıf marifetiyle Fransa'ya satılmış olan pamukların cinsi, miktarı ve bir kılounun satış fiyatıyla satışlar yekûnu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Pamukların cinsi	Miktar Kilo	Bir kilo- nun satış fiyatı Kr.	Satış tutarı	
			Lira	K.
Akala I. B.	459 105	246,40	1 131 234	72

Bu tabloya nazaran; muhtelif Fransız firmalarına, iki hükümet arasında münakit sözleşmedeki esaslar dairesinde ve tesbit olunan birim fiyat üzerine, muhtelif tarihlerde ve mütaaddit partiler halinde 1 131 234,72 lira kıymetinde 459 105 kilo akala I. B. tipi pamuklar satılmıştır.

K/999 sayılı Karar gereğince; bahis mevzuu pamukların alıcılara teslim devresindeki pondere borsa rayiç fiyatına ilâve edilen fob masraflarına göre tekevvün eden bir kilo pamuk maliyetini, elden çıkarılan pamukların cinsi ve miktarıyla maliyet tutarlarını gösterir bir tablo aşağıya dercedilmiştir.

Pamukların cinsi	Miktarı Kilo	Bir kilo pamuğun maliyeti Kr.	Maliyet tutarı	
			Lira	K.
Akala I. B.	459 105	313,13	1 437 595	49

Bu tabloya göre; 459 105 kilodan ibaret bulunan pamuk maliyetinin 1 437 595,49 lira olduğu ve beher kilo maliyet fiyatının, 313,13 kuruş olarak tesbit edildiği müşahade edilmektedir.

Satılan pamukların kilo maliyetleri Antalya'da pamuk borsası mevcudolmadığından pamukların maliyetleri teslim devresindeki İzmir borsasında muamele gören pondere rayiç fiyatlarına göre tesbit edilmiştir.

Bu itibarla borsa rayicine nazaran; Akala I. B. tipinin kilo maliyeti 310,13 kuruş olarak tesbit edilmiş ve Fob masrafı olarak hesabedilen 3 kuruşun ilâvesiyle bu kalitenin Fob maliyeti, 313,13 kuruş olarak tekevvün etmiştir.

Maliyet değeri 1 437 595,49 lira olan pamukların 1 131 234,72 liraya satışları neticesinde; 306 360,77 liralık aleyhte bir fark tahassul etmiştir.

Diğer taraftan, Fransız Hükümetiyle yapılan anlaşmaya göre de; pamukların ihraç limanı olan Antalya'dan Marsilya'ya kadar nakilleri için 22 217,44 lira navlun, 8 421,70 lira vesait masraflarıyla tahsil komüsyonu ve 1 087,34 lira da gözetme (surveillance) ücreti ödenmiştir.

Bu vaziyete nazaran; satılan pamuklar için yapılan masraflar yekûnu 31 726,48 liraya baliğ olmuştur.

Bu masrafların yukarıda satışlar neticesinde aleyhte tahassul ettiği belirtilen 306 360,77 liralık fiyat farkına ilâvesinde, And Birliğe ait, pamukların elden çıkarılmasından 338 087,25 liralık menfi bir fiyat farkının meydana geldiği görülür. Aynı zamanda bu farkın kararname gereğince, Ziraat Bankası tarafından Birliğe ödendiği de anlaşılmıştır.

K/999 sayılı Karara göre Tarıf marifetiyle Fransa'ya satılan And Birliğe ait pamukların hesap vaziyetini gösterir bilanço aşağıya dercedilmiştir.

AKTİF	Lira		PASİF	Lira	
	K.			K.	
Menfi fiyat farkları	338 087	25	Alacaklı T. C. Ziraat Bankası cari hesabı	338 087	25
Yekûn	338 087	25	Yekûn	338 087	25

*Tasfiye halinde yerli ürünler
(müdahale)*

A) Toplu bakış :

Ticaret Vekâleti hesabına müstahsıldan doğrudan doğruya müdahale yolu ile yaprak tütün mubayaası için K/82 sayılı Kararla Yerli Ürünler T. A. Ş. ile Türk Tütün Limitet Şirketi namına 2 milyon liraya kadar bir kredi tahsis olunmuştur.

Bu kredi K/93 sayılı Kararla 4 milyona, K/126 sayılı Karar ile 5 milyona ve K/251 sayılı Karar ile de 10 milyon liraya çıkarılmış ve K/379 Karar ile de 5 milyon lirası iptal edilmiştir.

1944 - 1945 piyasasına müdahalede bulunulması için evvelece iptal edilen 5 milyon lira, munzam bir mütedavil sermaye olarak tekrar tahsis olunmuştur.

Bilâhara Ege bölgesinin 1946 - 1947 mahsul yılı tütünlerinin müdahale yolu ile mubayaasında bulunulması ve hâsıl olan zararların da Millî Korunma fonundan mahsubedilmesi K/683 sayılı Kararla hükme bağlanmıştır.

Bu suretle mubayaa edilerek 1954 yılına kadar devren gelen tütünler mezkûr yılda kâmilan satılmıştır.

Bu tütünlerden hâsıl olan zarar bilançosunun tetkik ve tahlili vesilesiyle arz edildiği üzere 11 466 252,24 lirayı bulmaktadır.

B) Tasfiye işleri :

Müdahale tütünlerinin elden çıkarılmasıyla hâsıl olan zararın mahsup muamelesinin yapılabilmesi için muhtelif borçlular hesabında kayıtlı 84 942,71 lira alacağın takip ve tahsilinin süratlendirilmesi, tasfiye işlerinin selâmeti bakımından zaruri görülmektedir.

C) Bilançonun tetkik ve tahlil :

Yerli Ürünler T. A. Şirketi delâletiyle yapılan müdahale tütün alımları hesaplarının 31. XII. 1955 tarihi itibariyle tanzim edilmiş bulunan bilançonunun aktifi, geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıda gösterilmiştir.

A K T İ F

	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Depo demirbaşları	3 981	56	—	—	—	3 981 56
Muhtelif borçlular	56 076	22	84 942	71	+	28 866 49
Bankalar cari hesabı	821 901	01	—	—	—	821 901 01
Müdahale tütünleri zararları	11 480 213	98	11 466 252	25	—	13 961 73
Yekûn	12 362 172	77	11 551 194	96	—	810 977 81

Bu tabloda yer alan hesaplar hakkında gerekli izahat aşağıdadır:

1. Depo demirbaşları :

Depo demirbaşlarının iktisap bedeli 10 097,13 liradır. 1954 yılı sonuna kadar bunlar üzerinden 14 115,57 lira amortisman tefrik edilmiştir.

Müdahale işlerinin sona ermiş olması dolayısıyla mezkûr sabit kıymetler 1955 yılında birikmiş amortismanlarının tenzilinden sonra kalan 3 981,56 lira bedel üzerinden şirkete devrolunmuştur.

2. Muhtelif borçlular :

Müdahale tütünleri hesabının, harice takas suretiyle satılan bir kısım tütünlerinden elde edilen dolârların primlerinden 53 592,42 lira alacağı bulunmaktadır. Mezkûr alacak hususunda ihtilâfa düşülmüş, mevzu mahkemeye intikal ettirilmiş ve şirket lehine neticelenmiştir.

Ancak borçlunun ödeme kabiliyeti bulunmadığı, İzmir Birinci İcra Dairesinin 24. XII. 1955 tarih ve 955 - 5811 sayılı Kararından anlaşılmıştır.

Bahsi geçen alacak, bu yıl yapılan bir kısım mahkeme masrafları, vekâlet ücreti ve boreca tahakkuk eden faizlerle birlikte 84 942,71 liraya yükselmiştir.

Mezkûr meşkûk alacak için ayrıca bir karşılık da tesis edilmiştir.

3. Bankalar cari hesabı:

Müdahalenin T. C. Ziraat Bankası İzmir Şubesi nezdindeki alacaklı cari hesabın 1955 yılı sonu bakiyesi 842 328,10 liradır.

Müdahale tütünlerinin tamamen elden çıkarılmış olması dolayısıyla yıl sonunda mezkûr alacaklı hesap aynı banka nezdindeki müdahale tütünlerinin borçlu cari hesabı ile kapatılmıştır.

4. Müdahale tütünleri zararları:

Müdahale tütünleri zararları, geçen seneye nazaran, 13 961,73 liralık bir azalışla 11 466 252,25 liraya inmiştir. Aradaki fark, 1955 yılında elde edilen kârdır.

Zarar hesabının müfredatı şöyledir:

	Lira	K.
1946 yılı zararı	32 957	51
1948 » »	1 924 750	
1949 » »	6 378 967	77
1950 » »	679 612	34
1951 » »	406 708	01
1946, 1948 ve 1951 yılı zararları faizleri	562 237	69
1952 yılı zararı	1 157 190	60
1953 » »	3 061 792	45
1954 » »	1 876 367	52
Zararlar yekûnu	16 000 583	89
Iktisat ve Ticaret Vekâletinin emri ile tütün kâr- larından mahsubolunanlar	4 514 174	59
1947 yılı kârı	86 195	32
1955 » »	13 961	73
Kârlar yekûnu	4 614 331	64
Zararlar yekûnundan kârlar yekûnu çıkarıldıktan sonraki yekûn	11 466 252	25

Bilançonun pasifinde yer alan hesaplar geçen sene ile mukayeseli olarak aşağıya çıkarılmıştır.

PASİF

	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
Müdahale kredileri	12 308 580	35	11 466 252	25	— 842 328	10
Muhtelif alacaklılar	53 592	42	84 942	71	+ 31 350	29
Yekûn	12 362 172	77	11 551 194	96	— 810 977	81

1. Alınan krediler

Alınan krediler geçen seneye nazaran 842 328,10 liralık bir azalışla 11 466 252,25 liradır. Mezkûr meblâğ, Millî Korunma menabiinden müdahale alımları için T. C. Ziraat Bankasına Yerli Ürünler T. A. Şirketine açılan kredilerin 1955 yılı sonu bakiyesidir.

Bu paralara 12 . V . 1951 tarih K/826 sayılı Karar gerelince faiz yürütülmemektedir. Aradaki fark aktifte arz edildili veçhile müdahale tütünlerinin aynı bankadaki alacaklı cari hesabındaki 842 328,10 liranın müdahale kredileri hesabıyla mahsubedilmesinden ileri gelmiştir.

2. Muhtelif alacaklılar :

Muhtelif alacaklılar hesabında görülen 84 942,71 lira, aktifte arz edildiği veçhile takas primlerinden hâsıl olan alacak olup muhtelif borçlularda görülen meblâğın kontrpartisini teşkil etmektedir.

A) Bilânço :

Tasfiye halinde Türk Tütün Limitet Şirketi nezdindeki müdahale tütünlerine ait 31 . XII . 1955 tarihi itibarıyla tanzim olunan bilânço aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF	Lira	K.	PASİF	Lira	K.
I - Sabit kıymetler			I - Amortismanlar	1 846	99
Alât ve edevat	9 460	69	II - Satış kârları	3 131 092	73
II - Cari hesaplar :			1940 Mah. üye.	1 577 985	40
T. C. Ziraat Bankası	3 123 479	03	1941 » »	296 084	88
			1942 » »	169 858	49
			1943 » »	436 658	37
			1944 » »	451 312	63
			1945 » »	199 192	87
Yekûn	3 132 939	72	Yekûn	3 132 939	72

A) Aktif :

1. Sabit kıymetler hesabında görülen 9 460,69 lira, tonga sandığı, elek, motor, tefrik kutusu gibi işletme malzemesi bedellerini teşkil etmektedir.

Mezkûr malzemenin de bir an evvel elden çıkarılarak bu hesap bakiyesinin tasfiyesi ehitine gidilmesini bir defa daha belirtmek isteriz.

2. Cari hesaplarda görülen 3 123 479,13 lira, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası nezdindeki Millî Korunma hesabının 1955 yılı nihayetindeki bakiyesini ifade etmektedir. Mezkûr meblâğ Millî Korunma hesaplarına iade edilmiştir.

B) Pasif :

3. Pasif hesaplarda yer alan 1 846,99 lira, işletme malzemesinin, 1955 yılı sonuna kadar birikmiş amortismanlarını göstermektedir.

4. Evvvelki senelere ait raporlarımızda da arz edildiği üzere; 1940 - 1945 yılları mahsulleri des-
teklenen tütün muhayaatı satışlarına tahassul eden 3 131 092,73 liralık müspet fiyat farkının, İzmir'de Yerli Ürünler Türk Anonim Şirketi marifetiyle yaptırılan müdahale alımlarından meydana gelen zararların mahsubuna tahsis edilmiştir.

Tasfiye halinde Ticaret Ofisi

Geçmiş yıllara ait raporlarımızda da arz edildiği üzere; 18 . III . 1941 tarih ve K/104 sayılı Kararla kurulmuş olan Ticaret Ofisi dokuz sene faaliyette bulunmuş ve 1 . VII . 1950 tarihinde yayımlanan K/810 sayılı Karar gereğince de tasfiyeye tâbi tutulmuştur.

A) Tasfiye işleri :

Ofisin tasfiyesine mütaallik K/810 sayılı Kararın ikinci maddesi, tasfiye memurlarıyla bunlara verilecek ücreti Maliye, İktisat ve Ticaret Vekâleti tarafından tâyin ve tesbit edileceği hükmünü ihtiva etmektedir.

Bu itibarla, Maliye Vekâletini temsilen İstanbul Defterdarı, İktisat ve Ticaret Vekâletini temsilen de Ticaret Ofisi Umum Müdürü tasfiye memurluğuna tâyin edilmişlerdir.

Bu suretle teşkil olunan tasfiye memurluğu 14 . VII . 1953 tarihine kadar vazifesine devam etmiş ve mülga Ticaret Ofisi Umum Müdürlüğü kadrosunun tensikata tâbi tutulması üzerine merkezi Ankara'da bulunan Et ve Balık Kurumu Umum Müdürü tasfiye memurluğunda, İktisat ve Ticaret Vekâletini temsil etmeye başlamıştır.

Bilâhara Maliye temsilcisinin de Ankara'da Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinde bir vazifeye tâyin edilmiş olmasından tasfiye memurlarının İstanbul ile fiilen münasebetleri ~~kesilmiş~~ bulun-
maktadır.

Tasfiye işlerinin azalmasına binaen, 1954 yılı nihayetinde, mülga Ticaret Ofisi memurları ta-
mamen tasfiye edilerek bu işler Et ve Balık Kurumu İstanbul İrtibat Bürosunun ~~idaresine tevdi~~
olunmuştur.

B) Bilânçonun tetkik ve tahlili :

Tasfiye halinde Ticaret Ofisinin 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle tanzim olunan bilânçosu aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF	Lira		K.		PASİF	Lira		K.	
Kasa	3 504	63	Alacaklı hesaplar	208 126	30				
Borçlu hesaplar	5 965 382	46	Geçmiş yıllar kârları	18 235 896	26				
Tahsis edilen kârlar	10 998 292	64							
Geçmiş yıllar zararları	1 411 570	51							
Garî yıl zararı	65 472	32							
	Yekûn	18 444 022	56	Yekûn	18 444 022	56			
Nazım hesaplar	2 276 892	97	Nazım hesaplar	2 276 892	97				
	Umumi yekûn	20 720 915	53	Umumi yekûn	20 720 915	53			

I - Aktif:

a) 5 965 382,46 liradan ibaret bulunan borçlu hesapların müfredatı bir evvelki yıl ile mu-
kayeseli olarak aşağıdadır:

İzahat	1 9 5 4		1 9 5 5		+ Fark		
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.	
— Bankalar cari hesabı	390 562	98	361 683	36	— 28 879	62	
— Müşteriler	41 282	50	40 842	92	— 439	58	
— Bayiler	3 805 868		3 805 868				
— Cari hesaplar	522 744	08	522 744	08			
— Muhtelif borçlular	1 279 027	31	1 234 244	10	— 44 783	21	
	Yekûn	6 039 484	87	5 965 382	46	— 74 102	41

Mezkûr hesaptan üzerinde durulması icabedenlerden:

1. Müşteriler hesabı geçen seneye nazaran 439,58 lira noksaniyle 40 842,92 liraya imttir.
Senelerden beri yapılan muhaberele rağmen bu paralardan birçoklarının tahsillerine imkân
hâsıl olamamıştır.

Müruru zamana uğriyacak olan bu alacaklar hakkında kanuni yollardan tahibata geçilmesi
ve tahsillerine imkân bulunamayanların da terkinleri cihetine gidilerek ~~sinnet kapatılması~~ kar-
tılması gerekmektedir.

2. Mülga Ticaret Ofisinin bâyilerden alacağını gösteren 3 805 868 liranın 3 702 809,29 lirası K/758 sayılı Karar gereğince, Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliğinde mevcut 1947 yılı mahsulü fındıkların, İktisat ve Ticaret Vekâletince tesbit olunan maliyet fiyatları üzerine, kâr ve zararları Birliğe aidolmak üzere, Ofişçe devir alınıp Vekâletin direktifleri dairesinde yapılan satışlardan tahassül eden menfi fiyat farkından husule gelen borçtur.

Bu alacağın bir an evvel tasfiyesi hususunda İktisat ve Ticaret Vekâleti nezdinde gereken çareye tevessül edilmesi ve senelerden beri sürüncemede kaldığı anlaşılan diğer alacakların da titizlikle takibedilerek tasfiyeleri eihetine gidilmesi lüzumludur.

3. Cari hesaplarda görülmekte olan 522 744,08 liralık alacağın 500 000 liralık kısmı; İstanbul Yaş Meyva ve Sebze Kooperatifine verilen mebalığdır. Geri kalan kısmı da bâzı şahıs ve müesseselerin borçlu cari hesaplarının bakıyelerini teşkil etmektedir.

İstanbul Yaş Meyva ve Sebze tanzim satışları için adı geçen Kooperatif emrine verilen meblâğ ile diğer alacakların da bir neticeye bağlanması icabetmektedir.

b) 1 234 244,10 liradan ibaret bulunan muhtelif borçlular hesabının müfredatı, geçen sene ile mukayeseli olarak, aşağıya çıkarılmıştır.

İzahat	1954 yılı		1955 yılı		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
— Muhtelif depozitolar	82 161	68	40 307	83	— 41 853	85
— Tahakkuku katıleşecek hesap	299 983	35	299 983	35	—	—
— Şube memurları borçları	3 127	88	1 940	31	— 1 187	57
— Varlık Vergisi emtiasından borçlular	27 509	62	27 509	62	—	—
— Müteferrik borçlular	5 635	98	3 894	19	— 1 741	79
— Gelmiyen, takipteki emtia	860 608	80	860 600	80	—	—
Yekûn	1 279 027	31	1 234 244	10	— 44 783	21

1. Bir evvelki yıla nazaran 41 853,85 lira noksaniyle 40 307,83 liraya inmiş olan muhtelif depozitoların 11 680,49 lirası, ihraç edilmek üzere ithal olunan çuvalar için yatırılan gümrük depozitolarını ve geriye kalan 28 627,34 lirası da mahkemelere yatırılan, depozitoları teşkil etmektedir.

Çuval bedellerinin tahakkuk ettirilen karşılıklardan mahsubedildiği anlaşıldığından mezkûr depozito hesabının kapatılması icabetmektedir.

Mahkemeye intikal eden bir kısım dâvaların Ofis aleyhine neticelendiği ve bu mevzuda depozito olarak yatırılan paraların ilgililer tarafından çekildikleri anlaşılmıştır.

2. Tahakkuku katıleşecek hesaplar namı altında görülen 299 983,35 lira, Ofisin hariçten ithal ettiği bir kısım çuval, kanaviçe, mensucat ve iplik maliyetlerinin tesbitinde takribî masraf karşılıklarının noksan tahmin ve hesabedilmiş olması neticesinde aleyhte tahassul eden farktır.

3. Varlık Vergisi emtiasından borçlular hesabında görülen 27 509,62 lira, Almanya ile ilgili olarak açılan akreditif depozitoları bakıyeleri olup Varlık Vergisinden borçlarına mukabil Ticaret Ofisine devredilmiş olan paraları teşkil etmektedir.

1945 yılından evvelki bu kabîl Alman borçlarının Hükümetçe ne şekilde tasfiye edileceği henüz bir karara bağlanmadığından bu mevzuda varılacak neticeye intizar edilmektedir.

4. Gelmiyen takipteki emtia namı altında görülen 360 608,80 lira, Macaristan'a sipariş edilip harb dolayısıyla yolda zıyaa uğrıyan ve sigorta şirketince de tazmin edilmeyen pamuklu mensucat bedellerini teşkil etmektedir.

Yukarda tesbit edilen muhtelif borçlu hesapların katî bir neticeye bağlanarak bir an evvel tasfiye edilmesini zaruri görmekteyiz.

c) Tahsis edilen kârlar namı altında görülen 10 998 292,64 lira, K/840 sayılı Karara göre, fındık müdahale mubayaatında bulunmak üzere, mülga Ticaret Ofisi kârlarından İktisat ve Ticaret Vekâleti hesabına Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına yatırılan paralardır.

Millî Korunma parasına bankaca % 2,5 lehte faiz tahakkuk ettirilmektedir.

ç) Cari yıl zararları hakkında gerekli izahat kâr ve zarar hesabında verilmiştir.

II - Pasif :

a) 208 126,30 liradan ibaret bulunan alacaklı hesapların müfredatı şöyledir :

	Lira	K.
Alacaklı bâyiler	35 285	84
Alacaklı müşteriler	322	98
Alacaklı cari hesaplar	11 142	78
Muhtelif alacaklılar	161 374	70
Yekûn	208 126	30

Yukarda müfredatı yazılı alacaklıların bir kısmı Alman borçlariyle ilgili bulunmaktadır. Bu gibi paralar hakkında yapılacak muamele aktifte muhtelif borçlular hesabının tahlili vesilesiyle arz edilmiştir.

b) Geçmiş yıllar kârları namı altında görülen 18 235 896,26 liranın müfredatı aşağıdaki gibidir :

	Lira	K.
1941 yılı kârı	251 493	40
1942 » »	1 696 720	11
1943 » »	6 803 304	39
1944 » »	3 010 904	82
1945 » »	3 172 988	97
1946 » »	872 272	86
1947 » »	641 229	20
1948 » »	1 420 900	31
1952 » »	364 800	36
1953 » »	1 281	84
Yekûn	18 235 896	26

III - Tasfiye halinde bulunan Ticaret Ofisinin 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle tanzim edilen kâr ve zarar hesabı aşağıya çıkarılmıştır.

ZİMMET	Lira	K.	MATLUP	Lira	K.
İdare masrafları	40 034	30	Muhtelif giderler	1 280	07
Emtia masrafları	1 010		Zimmet bakiyesi	65 472	32
Faizler	2 799	03			
Muhtelif zararlar	22 909	06			
Yekûn	66 752	39	Yekûn	66 752	39

40 034,30 liradan ibaret bulunan idare masraflarının müfredatı aşağıdadır.

Masrafın nev'i	Lira	K.
Ücretler	2 850	
Memurin tekaüdiyesine iştirak ve ikramiye	27 137	50
Yol masrafı	681	30
PTT. ücreti	41	57
Damga pulu	8	54
Noter masrafı	4 071	76
Mahkeme masrafı	1 571	61
Mecmua ve gazete	35	
Tenvir, teshin	29	32
Banka masrafı	2	20
Tasfiye memurları ücreti	3 600	
Müteferrik masraf	5	50
Yekûn	40 034	30

a) Tasfiye halinde bulunan Ticaret Ofisinin 1955 yılı zarfındaki idare masrafları yekûnunun 40 034,30 liraya baliğ olduğu görülmektedir.

Tasfiye işleri, Et ve Balık Kurumunun İstanbul'daki İrtibat Bürosu uhdesine tevdi edilmiş olduğuna göre Ofise fazla malî külfet tahmil edilmemesini ve tasfiye muamelâtına gereken önemin verilmesiyle bu işlerin bir an evvel bir neticeye bağlanmasını temenni ederiz.

b) Emtia masrafları namı altında görülen 1 010,— lira, mülga Ofise ait evrakı müsbitenin muhafazası için tedarik edilen deponun kira bedelini teşkil etmektedir.

c) 2 799,03 lirâ da, 1955 yılı zarfında Ofis leh ve aleyhine tahakkuk ettirilen faizlerin bakiyesidir.

c) Muhtelif zararlar namı altında görülen 22 909,06 liranın müfredatı şöyledir:

	Lira	K.
Ofis aleyhine neticelenen turyağ dâvası tahakkuk farkı	46	50
6211 sayılı Kanuna göre Hukuk Müşaviri emekli İrfan Tarlan'a ödenen 1953 yılı tahsisatı	875	—
İzmir Manifatura T. A. O. tarafından Ofis aleyhine ikame olunan dâva neticesinde sâdır olan ilâma müsteniden ödenen meblâğ	21 895	11
Emekli Sandığına ödenen 1954 yılı yönetim giderleri	92	45
Yekûn	22 909	06

Mülga Ticaret Ofisinin 1955 yılında çeşitli hesaplarının tasfiyelerinden 557,17 lira ve lehte tahakkuk ettirilen vekâlet ücretlerinden 722,90 lira ki, ceman 1 280,07 lira muhtelif gelirleri olmuş ve binnetice 1955 yılı kâr ve zarar hesabı 65 472,32 liralık bir zararla kapanmıştır.

Geçmiş yıllar zararlarını teşkil eden 1 411 370,51 liralık Ofis zararına câri yıl zararı olan 65 472,32 liranın ilâvesiyle zararlar unumi yekûnunun 1 476 842,83 liraya baliğ olduğu görülür.

Tasfiye halinde İstanbul Mahrukat Ofisi

A) Kuruluş ve vazife :

1942 senesinde, K/332 sayılı Kararla, kurulmuş olan Mahrukat Ofisi, 1946 yılı sonuna kadar hali faaliyette bulunmuş ve K/755 sayılı Kararın yayınlanması üzerine ilga edilerek tasfiyesi ci-hetine gidilmiştir.

K/791 sayılı Karara göre; tasfiyeye mütaallik bilûmum işlerin takip ve intacı Ticaret Ofisinin uhdesine tevdi edilmiş olduğu ve Ticaret Ofisinin K/810 sayılı Kararla lâğvedilmesi üzerine Mahrukat Ofisinin tasfiyesi de, mezkûr kararın 6 ncı maddesi hükmüne müsteniden, Ticaret Ofisi tasfiye memurluğuna intikal ettirilmiş bulunduğu geçmiş yıllara ait raporlarımızda tafsilen arz edilmiştir.

B) Bilânço :

Mülga İstanbul Mahrukat Ofisinin, tasfiye memurluğu tarafından 31 . XII . 1955 tarihi itibarıyla tanzim edilmiş olan bilânçosu aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF	Lira	K.	PASİF	Lira	K.
Taahhüdülan sermaye	1 500 000		Sermaye	1 500 000	
Kasa	384	66	Muhtelif alacaklar		1
Demirbaş eşya	549	87	Bankalar :		
Balat'taki fırın binası	460 859	43	Zerbank 166.B. H. C.	1 503 754	94
Muhtelif borçlular	142 031	63	» B. Faiz H.	764 105	32
Muvakkat borçlular	130 354	24	Demirbaş amortismanları	263	92
Geçmiş yıllar zararları	1 489 524	75			
Cari yıl zararı	44 440	60			
	Yekûn	3 768 124 18		Yekûn	3 768 125 18
Nâzım hesaplar	5 650		Nâzım hesaplar	5 650	
	Umumi yekûn	3 773 775 18		Umumi yekûn	3 773 775 18

1. Aktif :

a) 384,66 lira, tasfiye halinde Mahrukat Ofisinin yıl sonu kasa mevcudunu göstermektedir.

b) 549,87 lira, 1955 yılı nihayetinde mülga Ofisin mevcut demirbaş eşyanın iktisap bedelidir.

Çeşitli büro malzemesinden müteşekkil bu demirbaşların takdir edilecek bedel üzerinden Et ve Balık Kurumuna devredilmesini veya müzayede ile talibine satılmasını temenni ederiz.

c) 450 859,43 lira, Balat'taki fırın binası bedelidir.

Üzerine fırın binası inşa edilmiş olan arsanın 176,4 metrekairelik kısmının mülkiyeti âhar şahıslara aid olduğu tapu kaydından istihraç edilmiştir.

Bu itibarla tapulu hak sahiplerinin mülkiyeti göz önünde bulundurulmak suretiyle mezkûr binanın elden çıkarılması yerinde olacaktır.

ç) Geçen seneye nazaran 67 945,25 liralık bir azalış kaydederek 142 031,63 liraya inmiş bulunan muhtelif borçlu hesaplardan bir kısmının hükmen tahsili için mahkemeye müracaat edildiği ve bir kısmının da icra yolu ile tahsillerinin takibedilmekte oldukları anlaşılmıştır.

d) Muvakkat borçlular hesaplarda kayıtlı bulunan 130 334,24 lira; K/962 sayılı Karar hükmüne aykırı olarak Ziraat Bankasına, 1955 yılı için, borçlu cari hesaba fuzulen tahakkuk ettirilmiş olan faizden mütevelli Ofis alacağıdır.

e) Zararlar hakkında gerekli izahat da kâr ve zarar hesabının tahlili vesilesiyle yer verilmiştir.

1. 1955 yılı zarfında kâr ve zarar hesabına masraf olarak kaydedilen 1 031,58 liranın müfredatı aşağıdaki gibidir.

Masrafın nevi	Lira	K.
Tahsil ücreti	8	40
Ehli-vukuf ücreti	53	10
Mahkeme masrafı	2	25
Amortisman	263	92
Müteferrik masraflar	23	91
Topu harcı	680	
Yekûn	1 031	58

2. Muhtelif zararlar namı altında görülen 44 018,23 liranın 6 423,92 lirası, borçluların tasfiye memurluğuna ibraname göstermeleri üzerine terkin edilen paraları, 13 366,60 lirası, fırın binası maliyetine zuhulen intikal ettirilmiş olup bu kerre masraf hesabına kaydedilen mebalîği, 24 326,71 lirası da muhtelif kalemlerden terekübeden alacağın kanuni yollardan takip ve tahsillerine imkân hâsıl olmadığundan terkinine cihetine gidilerek bu kerre zarar kaydedilmiş olan paraları göstermektedir.

Diğer taraftan gelir olarak görülen 609,21 lira, bir şahsın Ofisten alacağı olup zaman aşımına uğrıyan ve tasfiye memurluğunca da irat kaydedilen mebalîği ifade etmektedir.

Bu vaziyete göre; tasfiye halinde bulunan İstanbul Mahrukat Ofisinin 1955 yılına ait zararlar yekûnu, 45 049,81 liradan ibaret bulunmaktadır.

Geçmiş yıllardan devren gelen 1 489 524,75 liralık Ofis zararına cari yıl zararını teşkil eden 44 440,60 liralık zararın ilâvesinden bilûmum zararlar yekûnununun 1 533 965,35 liraya baliğ olduğu görülür.

Bu bahse son verirken tasfiye muamelâtına gereken önemin verilmesi ve Ofis alacaklarının takip ve tahsil ve tasfiyeleri cihetine gidilmesi ve bu işlerin bir an evvel bir neticeye bağlanması lüzumuna işaret ederiz.

Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tohumluk hesabı

1947 - 1948 ekim yılında, muhtaç çiftçilere, tohumluk hububat temini maksadiyle, en geç 31. XII. 1948 tarihine kadar aynen veya nakden geri alınmak şartıyla, Ziraat Vekâleti hesabına Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası emrine K/708 sayılı Kararla 3 milyon liralık mütedavil bir sermaye tahsis edilmiştir.

Bu sermayenin büyük bir kısmı, bilâhara yavımlanan muhtelif Koordinasyon Heyeti kararlarıyla iptal edilmiş ve sermaye miktarı da 600 000 liraya inmiştir.

Yukarda bahis mevzuu edilen karar hükmüne göre muhtaç çiftçilere tevzi edilen hububattan

mütevellidolup 1954 yılından mütaakıp seneye devredilen borç bakiyesiyle bu paraların 1955 yılında görmüş oldukları harekât aşağıya çıkarılmıştır.

İzahat	Miktar	Tutar	
	Kilo	Lira	K.
1954 yılından devren gelen alacak bakiyesi	151 104	42 253	73
1955 yılında yapılan takip masrafları	—	462	44
1955 yılında tahakkuk ettirilen faiz	—	8 960	39
Yekûn	151 104	51 676	56
1955 yılında nakden yapılan tahsilât	84 100	23 498	24
1955 yılında tahsil olunan takip masrafları	—	916	81
1955 yılında tahsil olunan faizler	—	8 960	39
Yekûn	84 100	33 375	44
1956 yılına devreden alacak bakiyesi	67 004	18 301	12

Yukardaki tablonun tetkikinde, muhtaç çiftçilere ödünç olarak tevzi edilen tohumluklardan 1955 yılına devreden 151 104 kilo hububatın tutarı 42 253,73 liradır.

Bu yıl zarfında borçlulardan talebedilen paraların tahsili için 462,44 lira takip masrafı yapılmış ve gününde ödenmeyen ve vâdesi temdid edilmiyen borçların tahsili tarihine kadar geçen zaman için de % 7 hesabıyla, 8 950,39 lira gecikme faizi tahakkuk ettirilmiştir.

Bu duruma nazaran, 1955 yılında, tohumluk tevziatından doğan umumi borç bakiyesi tutarı 51 676,56 liraya ulaşmıştır.

Aynı yıl zarfında, mezkûr borçtan, 84 100 kilo hububata tekabül eden 23 498,24 lira ile takip masraflarından 916,81 lira ve gecikme faizinden de 8 960,39 lira olmak üzere ceman 33 375,44 lira tahsilât yapılmıştır.

67 004 kilo tohumluk arpa ve buğday bedelini teşkil eden 18 301,12 lira borç bakiyesi de, 1956 yılına devredilmiştir.

Borç bakiyesinin de bir an evvel tahsil edilmesini lüzumlu görmekteyiz.

Muhtaç çiftçilere tevzi edilen tohumluk hububat hesabının 31 . XII . 1955 tarihi itibariyle tanzim olunan bilânçosu aşağıya çıkarılmıştır.

AKTİF

	Lira	K.
I - Kredilerin kullanılmıyan kısmı	406 042	83
II - Dağıtım hesabı	18 301	12
III - Netice hesabı	153 653	98
Yekûn	577 997	93

PASİF

	Lira	K.
IV - K/708 sayılı Kararla tahsis olunan 3 000 000 liralık fon bakiyesi	577 997	93
Yekûn	577 997	93

1947 - 1948 ekim yılında muhtağ çiftçilere tevzi edilen tohumluk hububatın, 1955 yılı nihayetine kadar ihtiyar olunan çeşitli masraflarını ve mezkûr tevziat ile ilgili gelir ve giderleri gösterir bir tablo aşağıya çıkarılmıştır.

MASRAFLAR	Lira		K.	GELİRLER			
	L.	K.		L.	K.		
Kredinin 1955 yılı faizi	10	803	53	Borçlulardan tahsil olunan geçmiş günler faizi	8	960	39
Şube ve ajanslar tarafından yapılan çeşitli masraflar	215	152	38	Müteferrik gelirler	32	76	
				Geçmiş yıllarda lehte tahassül elen farklar	63	308	78
				1955 yılı nihayetindeki zarar	153	653	93
Yekûn	225	955	91	Yekûn	225	955	91

Yukardaki tabloda yer alan başlıca hesaplardan :

1. Çeşitli masraflar namı altında görülen 215 152,38 lira; muhtağ çiftçilere tevzi edilen tohumluk hububat için açılan kredilere tahakkuk ettirilen geçmiş yıllar faizleri ile çuval ve saire gibi malzeme bedellerini ve baskül kiralarını göstermektedir.

2. 63 308,78 lira, Ziraat Bankası şube ve ajansları tarafından tahsil olunan gecikme faizleri ile icra takip masrafları karşılıklarını ifade etmektedir.

3. 153 653,98 lira da, tohumluk hububat hesabının 1955 yılı nihayetindeki müterakim zararlarıdır.

İzmir Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği nezdinde Devlet Yağları tasfiye hesabı

A) Bundan evvelki yıllara ait raporlarımızda da tafsilen belirtilmiş olduğu veçhile; 12 . XI . 1942 tarih ve K/393 sayılı Kararla, yurdun muhtelif bölgelerinde istihsal veya imal edilen nebati yağların, Devlet hissesi olarak % 15 ine el konmuş bulunduğu ve bilâhara yayınlanan K/665 sayılı Karara göre de, nebati yağlardan alınmakta olan Devlet hissesinin nihayete ermiş olduğu ve Toprak Mahsulleri Vergisiyle Muamele Vergisinin de Hazinece nakten tahsili cihetine gidilmesi üzerine İktisat ve Ticaret Vekâletinden Tarih Umum Müdürlüğüne yazılan 21 . VIII . 1947 tarih ve 858 sayılı Talimata müsteniden, Devlet Yağları faaliyetinin 30 . XI . 1947 tarihinden itibaren sona ererek tasfiyeye tâbi tutulmuş olduğu arz edilmiş idi.

B) Tasfiye işleri :

1947 yılı sonlarına doğru tasfiyeye girmiş olan Devlet yağları hesabının aradan sekiz sene gibi uzun bir zaman geçmiş olmasına rağmen, tetkik konumuzu teşkil ile 1955 yılı nihayetinde de henüz katî bir neticeye raptedilemediği anlaşılmıştır.

İlgililerce tasfiye işlerine gereken önemin verilmesini açıklamakta fayda mülâhaza etmekteyiz.

C) 31. XII. 1955 tarihi itibariyle tanzim olunan devlet yağları tasfiye bilançosunun, aktif ve pasifinde yer alan postlar, ayrı ayrı olarak, geçen sene ile mukayeseli bir şekilde aşağıya dercedilmiştir.

AKTİF

	1954		1955		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
I - Bankalar cari hesabı (T.C. Ziraat Bankası)	147 297	77	150 783	68	+ 3 485	91
II - Muhtelif borçlular	105 826	22	104 791	37	— 1 034	85
III - Muvakkat hesap	5 322	64	1 680	45	— 3 642	19
IV - Birlik cari hesabı	914	35	—	—	— 914	35
Yekûn	259 360	98	257 255	50	— 2 105	48
V - Nâzım hesaplar	4 500	00	—	—	— 4 500	00
Umumi yekûn	263 860	98	257 255	50	— 6 605	48

Aktifte kayıtlı bulunan ve üzerinde durulması gereken postlardan :

I - Bankalar cari hesabında kayıtlı olan ve tasfiye halindeki Devlet Yağlarının İzmir Ziraat Bankası cari hesabının 1955 yılı sonu bakıyesini gösteren 150 783,68 lira, bir evvelki seneye nazaran, 3 485,91 liralık bir fazlalık kaydetmiştir.

Bu fazlalığın, 3 131,99 liralık kısmı, bankaca Devlet Yağları hesabına, 1955 yılı için tahakkuk ettirilmiş olan faizlerden ve geri kalan kısmı da borçlulardan yapılan tahsilâtтан ileri gelmiştir.

II - Geçen seneye nazaran; 1 034,85 liralık bir azalış kaydederek 104 791,37 liraya inmiş bulunan muhtelif borçlular hesabının müfredatı şöyledir :

Borçlunun adı	Lira	K.
Muhsin Kibar	761	33
Adana Çukobirlik	97 910	36
Gazianteb Fiskobirlik	1 785	40
Milâs, Celâl Toğay	1 023	11
İstanbul Ticaret Ofisi	2 137	48
Havale acyoları	1 173	69
Yekûn	104 791	37

1. Sabun torbası bedelinden Devlet Yağlarına borçlu Muhsin Kibar ve Evlâtları Firmasından talebolunan 761,33 liranın hükmen tahsili için kanuni yollardan takibine devam edilmektedir.

2. 97 910,36 lira, Çukobirliğin Devlet Yağları mümessilliğini ifa ettiği sırada, yağ işlerinin tedvirini uhtesine tevdi etmiş olduğu Antakya mümessilinin zimmetine geçirdiği paradır.

Suçlu aleyhine Antakya Ağır Ceza Mahkemesinde dâva ikame edilmiş ise de, mahkeme, suçlunun Devlet memuru olması ve zimmetine geçirilen paranın da Hazineye aidiyeti cihetiyle gerek Çukobirliğin ve gerekse Tarışın bu husustaki müdahalesini reddetmiş ve Hazinesinin müdahil sıfatıyla dâvaya katılmasının icabettiğine karar vermiştir.

Mezkûr paranın kanuni yollardan takibedilmek suretiyle tasfiye edilmesine ehemmiyetle işaret ederiz.

3. Bundan evvelki yıllara ait raporlarımızda da belirtildiği üzere, Gaziantep Fıstıkbirliği tarafından Devlet Yağları hesabına, zeytin yağı olarak sevk edilen yağların muayeneleri neticesinde, bir kısmının sulu posa olduklarının tesbit edilmeleri üzerine kalite bakımından 1 785,40 liralık fiyat farkı tahasul etmiştir.

Bu husustaki ihtilâfın halli için Tarıfçe İktisat ve Ticaret Vekâletinin tavassutu talebedilmiştir.

4. Zeytin yağı Muamele Vergisinden Devlet Yağlarına 1 023,11 lira borçlu Celâl Togay aleyhine açılan alacak dâvası neticelenmiş ve Millî Korunma lehine sâdır olan mahkeme ilâmı icraya vaz'edilmiştir.

Borçlunun aciz vesikası ibraz etmesi üzerine mezkûr alacağın tahsiline imkân hâsıl olamadığı anlaşılmıştır.

5. Cari hesap mutabakatı neticesinde, Devlet Yağlarının, tasfiye halinde bulunan İstanbul Ticaret Ofisinden, alacağını göstermekte olan 2 137,48 lira için bu kere Ofisle bir anlaşmaya varılması hususunda temasa geçildiği anlaşılmıştır.

6. 1 173,69 lira, Devlet Yağları tarafından, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası İzmir Şubesi ajanslarına zuhulen ödenen acyo masraflarından arta kalan paraları ifade etmektedir.

Bu meblâğın da bir an evvel tahsil veya tasfiyesi cihetine gidilerek borç kaydının kapatılması gerekmektedir.

III - Muvakkat hesaplarda yazılı bulunan paralar, geçen seneye nazaran, 3 642,19 liralık bir azalış kaydederek 1 680,45 liraya inmiştir.

Bu meblâğın 1 620,72 lirası Milâs mümessili Abdullah Tosun'a aittir. Bu paranın hükmen tahsili hususunda mahkemeye müracaat edilmiş ise de, dâva Devlet Yağları aleyhine neticelenmiştir.

Mütaakıp yılda, zimmet kaydının kapatılacağı, geçen sene ilgililerce ifade edilmiş olmasına rağmen gerekli muamelenin henüz yapılmadığı görülmüştür.

Bahis mevzuu borç kaydının kapatılması lüzumuna bir defa daha işaret etmek isteriz.

Bu hesapta kayıtlı bulunan paralardan arta kalan 59,73 lira da dâva masraflarını ifade etmektedir.

PASİF

	1954		1955		+ Fark	
	Lira	K.	Lira	K.	— Lira	K.
I - Muhtelif alacaklılar	3 995	15	3 995	15	—	—
II - Birlik cari hesabı	—	—	—	80	+	80
III - Muvakkat hesaplar	159 438	92	159 438	92	—	—
IV - Fiyat farkı	95 926	91	93 820	63	— 2 106	28
Yekûn	259 360	98	257 255	50	— 2 105	48

Pasifte kayıtlı bulunan hesaplardan :

1. Muhtelif alacaklı hesaplarda yazılı bulunan 3 995,15 liranın 3 982,25 lirası Çukobirlikten Devlet Yağlarına devredilen paraları göstermekte ve geriye kalan 12,90 lirası, da, bir şahsın alacağını ifade etmektedir.

2. Birlik cari hesabında kayıtlı bulunan 80 kuruş, tasfiye halinde bulunan Devlet Yağlarının borcunu göstermektedir.

3. Geçmiş yıllara ait raporlarımızda da belirtildiği veçhile, muvakkat hesaplardaki tasfiye halinde bulunan 159 438,92 liranın 140 521,43 lirası, dâvalı, ihtilâflı ve meşkûk alacaklar için ayrılarak

çeşitli karşılıkları ve 18 917,49 lirası da askerî birliklere teslim edilen sabun bedellerinden mükerer tahsil edilip iadesi gereken paralaradır.

Tariş nezdinde yürütülen ve senelerden beri devam edegelmekte olan Devlet Yağları tasfiye hesabının bu yıl da bir neticeye bağlanamadığı görülmüştür.

Tasfiye Heyetinin bu işe gereken önemi vermesini ve sürüncemede kaldığı anlaşılın muamelâ-tın kanuni yollardan takibedilerek intacettirilmesini ve hesapların kısa bir zamanda tasfiye edil-melerini bir defa daha temenniye değer görmekteyiz.

1955 yılı Millî Korunma umumi bilânçosu ile kâr ve zarar hesabının tasdikini saygı ile yüksek tasviplerine arz ederim.

Başvekâlet
Umumi Murakabe Heyeti
Reisi

T. C.
Adliye Vekâleti
Millî Ko. Muh. B.
Sayı: 104

13 . IV . 1957

Özeti: 1955 yılı Millî Ko-
runma raporları hakkın-
da.

Yüksek Başvekâlete

6 Nisan 1957 tarih ve 32 - 50/1053 sayılı yazıları K.

Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanan 1955 yılı bilânçosu, kâr ve zarar hesapları hak-kındaki rapor incelenmiş ve Vekâletimizi ilgilendiren hususlar hakkında mütalâa serdini mucip bir cihet görülememiştir.

Keyfiyet saygı ile arz olunur.

Adliye Vekili
H. A. Göktürk

T. C.
Maliye Vekâleti
Hazine Umum Müdürlüğü
Devlet Borçları ve Hesap
İşleri Dairesi
Devlet Borçları
Sayı: 54657 - 2 20118

29 . IV . 1957

Başvekâlet Yüksek Makamına

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi ifadesiyle alınan 6 . IV . 1957 tarih ve 32 - 50/1053 sayılı yazıları cevabıdır:

Tezkerelerine merbut 1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesaplarına mütalâ-lik Umumi Murakabe Heyeti tarafından tanzim kılınan rapor incelenmiş ve 3780 sayılı Kanunun 4945 sayılı Kanunla muaddel 51 nei maddesine müsteniden Vekâletimizi ilgilendiren hususlara dair mütalâamız aşağıda arz olunmuştur.

Millî Korunma Kanununun derpiş ettiği işlerin ifası için Hükümet emrine verilen 100 milyon liralık sermayeden 4604, 4911 ve 5433 sayılı kanunlarla 34 444 567,01 lirası tenzil edilerek ayrı-

lan müesseselere sermaye olarak verilmiş ve 1955 yılı sonunda 65 555 432,99 liralık bir meblâğ Millî Korunma sermayesi olarak kalmış olduğu görülmektedir.

Bu sermayeden 1955 yılı sonunda istimal olunan miktar :

Lira	K.	
41 284 432	99	Ziraat Bankası tarafından ihracedilip Merkez Bankasına reeskonta arz olunan
2 887 760	44	T. C. Ziraat Bankası menabiinden temin edilen
5 390 071	13	Millî Koirunma hesaplarına açılışlarından itibaren Ziraat Bankasına tahakkuk
	—	ettirilen zimmet faizi olmak üzere ceman
49 562 264	56	Liradır.

Millî Korunma topluluğunun geçmiş yıllar bilânço zararları 43 471 395,28, kârları 16 393 070,14 ve 1955 yılı faaliyeti zararı da 10 329 892,07 lira olduğu anlaşılmaktadır.

Mezkûr raporda yer alan ve Millî Korunma umumi bilânçosunun borçlu ve alacaklı hesaplarında gösterilmiş olup zararlar neticelenmiş müdahale alımlarının Millî Korunma Kanunu hükümlerine göre yapılmış çeşitli işlerden mütevellit kârlarla kapatılması ve arta kalan kısmının da ahiren neşredilen 6731 sayılı Kanunla temin edilen imkânlarla karşılanması mevzuu yüksek makamlarınca da malûm bulunduğu üzere tetkik edilmektedir.

Diğer taraftan Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş müesseselerle bu kanun gereğince kendilerine vazife tahmil edilmiş bulunan kurumlardan tasfiyeye tâbi tutulmuş olanların tasfiyelerinin bir an evvel nihayetlendirilmesi hususu Vekâletimizce de uygun mütalâa edilmektedir.

Keyfiyeti derin saygılarımla arz ederim.

Maliye Vekili
H. Polatkan

İktisat ve Ticaret Vekâletinin 13 . V . 1957 tarihli ve Teşkilâtlanma U. Md. Ş. IV 6 - 4682 sayılı yazı suretidir

Başvekâlet Yüksek Makamına

6 . IV . 1957 - 32 - 50/1053 sayılı yazıları ve 29 . IV . 1957 - 32 - 50/240 sayılı tekitleri C : 1955 yılına ait Millî Korunma bilânçosu, kâr ve zarar hesapları hakkında Başvekâletleri Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanan rapor, mütalâaları alınmak üzere ilgili teşekküllerimize intikal ettirilmiş olup bu husustaki cevap ve mütalâaların tamamlanmasını mütaakip Vekâletimiz yazısı, makamlarına takdim kılınacaktır.

Keyfiyeti bilgilerine arz ederim.

İktisat ve Ticaret
Vekili
A. Aker

T. C.

Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı
Teşk. Umum Müdürlüğü

13 . VIII . 1957

Ş. IV

Sayı : Genel : 6
Özel : 7283

Özü : 1955 yılı Millî Korunma
bilânçosu Hk.

Başvekâlet Yüknek Makamına

17 . VII . 1957 - 32/50/1997 sayılı yazınıza C : ve 13 . V . 1957 - 6/4682 sayılı yazımıza ektir : 1955 yılına ait Millî Korunma bilânçosu, kâr ve zarar hesapları hakkında Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanan rapordaki hususata ait Vekâletimiz mütalâasını ihtiva eden cevabın iki nüshası, ilişikte takdim kılınmıştır.

Keyfiyeti bilgilerine saygı ile arz ederim.

Ticaret Vekili
A. Aker

1955 yılı Millî Korunma bilânçosu hakkında Umumi Murakabe Heyeti raporuna Ticaret Vekâletinin mütalâası

1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesabı hakkında Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanan raporun teklif ve temenniler bölümünde yer alan hususlar hakkında Vekâletimizin görüşü aşağıda arz olunmuştur :

a) Millî Korunma bilânçosunun borçlu ve alacaklı hesaplarında yer almış ve zararlar neticelenmiş müdahale alımlarının Millî Korunma Kanunu hükümlerine göre yapılmış çeşitli işlerden mütevellit kârlar ile kapatılması ve geri kalan kısmının da Millî Korunma sermayesi ile karşılanması için gerekli muamelenin yapılması hakkında gösterilen temenni dolayısıyla keyfiyet Maliye Vekâleti ile müştereken tetkika tâbi tutulacaktır.

b) Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş ve tasfiyesine girilmiş bâzı müesseselerin tasfiye işlerinin bir an evvel bitirilmesi hakkındaki temenni tamamen yerinde görüldüğünden işlerin bir an evvel bitirilmesine çalışılmaktadır.

Raporun işletme faaliyetleri bölümünde yer alan tenkid ve temennilere verilen cevaplar sırasıyla aşağıda arz olunmuştur :

I - Petrol Ofis :

1. Vazife benzerliği bulunan ve aynı mahiyette işleri görmekte olan satış organizetörleri ile Müfettişlerin bir mercide birleştirilmesi hususu hakkındaki temenni dairesinde keyfiyet tetkik ettirilmektedir.

2. Bâzı acentaların hesaplarında görülen depasmanların üzerinde titizlikle durulması hakkındaki temenniye uyularak, kredi depasmanlarına mahal verilmemesi hususu Petrol Ofisçe tamamen teşkilâtına bildirilmiş bulunmakta ve bundan başka açılan kredilerin de sağlam esaslara bağlanması hususu ehemmiyetle göz önünde tutulmaktadır.

3. Muhtelif borçlu hesapları meyanında bulunan ve sürüncemede kalan çeşitli alacakların takibat ve tasfiyesine çalışılmaktadır. Nitekim 1956 yılında birçok borçlu hesapları tasfiye edilmiş bulunmaktadır.

4. Meşkûk matlubat ve dâvalı alacaklar için karşılık ayrılması temenni edilmekte ise de : Tasfiye halinde bulunan Ticaret Ofisinin 1947 ve 1948 yıllarına ait kârlarından ayrılmış olan bu mahiyetteki karşılıklar için Umumi Murakabe Heyetinin bilânço tetkikine ait raporlarında aynen :

«Millî Korunma Kanunu gereğince kurulmuş olan müesseselerin faaliyetleri neticesinde elde ettikleri kârlarından ihtiyat akçesi, karşılık ve saire gibi namlar altında her hangi bir meblâğın tefri-

kine dair Millî Korunma Kanunu mevzuatında bir hüküm mevcut değildir. Aynı zamanda, gerek Millî Korunma işlerinin tedvirinde birinci derecede salâhiyettar makam olan Koordinasyon Heyetince ve gerek Millî Korunma Kanununun ahkâmı dairesinde yapılmış olan bilûmum işlerin ibra mercii bulunan Büyük Millet Meclisince de bu yolda bir karar ittihaz edilmemiştir.

Bu itibarla, Ticaret Ofisinin geçmiş sene kârlarından tefrik edilmiş bulunan ihtiyat akçesinin ve karşılıkların aid oldukları hesaplara iadesi icabetmektedir.»

denilmekte olduğundan Petrol Ofişçe de bilânçolarda taayyün etmiş kârlardan her hangi bir karşılık ayrılmamaktadır.

5. Muhtelif malzemeler namı altında yer alan malzeme, demirbaş ve kablur gibi çeşitli malzemenin bellibaşlı nevelerine göre bir tasnife tâbi tutularak tâliye hesapları alınması temenni edilmekte ise de; tâli hesaplar arasında vukubulacak kaymaların hesap mutabakatını güçleştirmesi bakımından bu usul pratik görülmemektedir. Bundan başka malzeme cinslerine göre, malzemeler müfredat kartlarında takibolunmaktadır.

6. Fondan alınan faizler ve amortismanlar karşılıklarının fon hesabından mahsup ve netice hesaplarına alınması ve hesabın tasfiyesi hakkındaki temenni dairesinde hareket edilecektir.

II - Et ve Balık Kurumu :

1. Gümrüklere yatırılan depozitolar meyanıyla bulunan paraların tasfiye edilmesine mütaallik temenni gereğince hareket edilecektir.

2. Raporun sermayeye mütaallik kısmında K/871 sayılı Karara müsteniden Millî Korunma sermayesinden tahsis olunan 5 000 000 lira, temenni gereğince T. C. Ziraat Bankasının alacağına geçirilmiş bulunmaktadır.

3. İzhar edilen temenni gereğince, alacaklı banka ve kurumlar 1956 yılı bilânçosunda muhtelif alacaklılar hesabından çıkarılmış ve alacaklı banka ve kurumlar namı altında açılan bir hesapta takibe başlanmıştır.

III - Çukobirlik :

Dermeyan edilen hususlar hakkında mütalâa serdini mucip bir eihet görülememiştir.

IV - Tarış :

Dermeyan edilen hususlar hakkında mütalâa serdini mucip bir eihet görülmemiştir.

V - Giresun Fındık Tarım Satış Kooperatifleri :

Dermeyan edilen hususlar hakkında mütalâa serdini mucip bir eihet görülememiştir.

T. C.

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti
Tetkik ve Murakabe Heyeti Reisliği

Sayı : 3621

7. VI . 1957

Özü : 1955 yılı Millî Korunma raporu hakkında

Yüksek Başvekâlete

Kanunlar ve Kararlar : (Tetkik Dairesi)

6 . IV . 1957 tarihli 32 - 50/1053 sayılı yazıları karşılığıdır .

1955 yılına ait Millî Korunma bilânçosu ve kâr ve zarar hesaplarının inceleme ve murakabesi sonunda, Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanan raporun vekâletimize bağlı İnhisarlar Umum Müdürlüğüne taallûk eden 98 - 111 sayfalarındaki kısmı tetkik ettirildi.

Bu husustaki mütalâalarını muhtevi olarak İnhisarlar Umum Müdürlüğünden alınan ve vekâletimize de uygun görülen cevabi yazının tasdikli örneği ilişik olarak takdim edilmiştir.

Saygılarımla arz ederim.

Gümrük ve İnhisarlar Vekili
Hâdi Hüsmen

SURET

Türkiye Cumhuriyeti
İnhisarlar Umum Müdürlüğü
Ticaret Grubu Müdürlüğü
Y.T.B. ve İş Şubesi
Muhasebe Kısmı
No : 31536

Tarihi : 30/Mayıs/1957

Özü : 1955 yılı Millî Korunma rapo-
ru hakkında

ACELE

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletine
Tetkik ve Murakabe Heyeti Reisliği

9.IV.1957 gün ve 2223 sayılı yazılarına karşılıktır :

Başvekkâlet Umumi Murakabe Heyetinin 1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar tablo-
sunun tetkik ve murakabesi neticesinde tanzim ve emirleri gereğince ekli olarak iadeten takdim
olunan (1955 yılı Millî Korunma raporunun), Umum Müdürlüğümüzü alâkadar eden 98 - 111 nei
sayfalarındaki kısım tetkik edildi :

107 nei sayfada F - Bilânçonun tetkik ve tahlihi bahsi, d - fıkrasında mevzuubahis Umum
Müdürlüğümüz boreuna, yıl içinde faiz tahakkukuna imkân verecek müstakil bir hesap açılmak su-
retiyle faiz yürütülmesine işaret edilmektedir.

1946 mahsulünden beri İdaremize tahmil edilmiş bulunan ekici piyasalarını destekleme mahi-
yetinde müdahale mübayaatına tahsil olunan sermaye harekâtını takibe imkân verecek borçlu bir
hesap açılması o tarihlerde Umum Müdürlüğümüzce de düşünülmüştür. Bunun temini için basit gö-
rülebilecek ve fakat haddi zatında büyük masrafları icabettirecek bâzı hususların bilinmesi lü-
zumlu bulunmaktadır. Ezcümle, hangi mntakalarda ne miktar ekici tütününü elde kalacağını ve han-
gi mntakalardan ihraca elverişli ne kadar tütün müdahale suretiyle mübayaaya edilebileceğinin
tahmin edilmesi ve bu mahsulün tarlada tenebbüt durumunun tetkik ve tesbiti suretiyle mübayaat
mümkün bulunmaktadır ki, İdare ve destekleme için ayrı ayrı bunun tahminine imkân bulunama-
mıştır. Diğer taraftan muhtelif mntakalarda müdahale suretiyle yapılacak mübayaata tahsis edi-
lecek bakım evleri kiralamak, işleme merkezlerinde, işleme evleri tutmak ve işleme tesisleri kur-
mak, işleme ve bakım avadanlıkları ihzar ile bu işlerde çalışacak personel, teknisiyen ve aynı za-
manda bakım, işleme, emniyet, sağlık ve korunma işçilerini hazırlamak lâzımgelir ki; bu hususun
en geniş bir tahminle hesabedilmesi icabeder. Ayrıca sevkîyat, satış ve bütün bunlara müteferri
lüzumlu görülecek ve teknik icaplara göre daha ne gibi tedabirin ittihazı icabedeceğini hesaplıya-
rak ona göre teşkilatlanmak iktiza etmektedir. Takdir buyurulur ki; bütün bunlar yeni bir tesis
şeklinde birçok masrafları icabettirdiği gibi, maliyet bakımından satış imkânlarını da azaltıcı
mahiyette görülmüş ve keyfiyetin idare işleriyle birlikte tedviri uygun bulunmuştur. İdare teşkilâ-
tımızda günün icaplarına göre, iş ayırılmaksizin idare muamelâtiyle birlikte sevk ve idaresi
çok daha az masraflı olacağı da bedihidir.

Bu itibarla, destekleme sermaye harekâtını gösterir borçlu bir hesap küşadedilmemiştir. Ancak,
bu hesabı cariden beklenen neticenin teminini de Umum Müdürlüğümüz ele almış ve müdahale iş-
lerine bidayetden beri tatbik edegelmiştir. Nitekim 1955 yılında temin olunan sermaye için Ziraat
Bankasına ödenen 3 752 476,52 lira faizin senesi zarfında yapılan tefrikimde 1 959 626,50 lirası
müdahale tütünüleri maliyetine intikal ettirilmiştir. Mütebaki miktarı olan 1 792 850,02 lirası da
1955 bilânçosunda gözükken 44 817 274,45 lira idare boreu için, İdareimiz umumi masraflarına akta-
rılmış bulunmaktadır.

Bu suretle müstakil hesabın imkânsızlık ve zaruretlerle ve aynı zamanda teknik icaplar muva-
cehesinde açılmadığını ve fakat mezkûr cari hesaptan beklenen neticeye muvazi muamelenin tem-
min olunduğunu ve başkaca cevabı müstelzim bir madde bulunmadığını saygılarımla arz ederim.

Umum Müdür
Ömer Refik Yalıtıkaya

T. C.

Ziraat Vekâleti

Tetkik ve İstişare Heyeti

Reisliği

Hususi No. 204

25 . IV . 1957

Hulâsa: 1955 yılı Millî Korunma
Bilânçosu hakkında.

Başvekâlet Yüksek Makamına

6 . IV . 1957 gün ve Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi 32 - 50/1053 sayılı emirleri C. :

1955 yılına ait Millî Korunma bilânçosu ve kâr - zarar hesapları hakkında Başvekâlet Umumi Mürakabe Heyeti tarafından hazırlanan rapor tetkik olunmuş ve Vekâletimize ve Vekâletimizle alâkalı müesseselere verilen sermayelerle yapılan işler ve Murakabe Heyetinin tenkidleri hakkında Vekâletimizce serd olunacak bir mütalâa olmadığı neticesine varılmıştır.

Keyfiyeti derin saygılarımla yüksek ıttılarına arz ederim.

Ziraat Vekili

E. Budakoğlu

T. C.

İşletmeler Vekâleti

İşletmeler Dairesi Başkanlığı

Sayı : 3/2930

27 . IV . 1957

Özü : 1955 yılı Millî Korunma
bilânçosu raporu hakkında.

Başvekâlet Yüksek Makamına

6 . IV . 1957 tarihli, 32 - 50/1053 sayılı yazınıza :

1955 yılına ait Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesapları hakkında Umumi Murakabe Heyetinece tanzim olunan rapor tetkik edilmiş ve metninde Vekâletimiz ve Vekâletimize bağlı teşekküller tarafından cevaplandırılması gereken bir teklif veya temenni görülmediğinden rapor üzerinde ayrıca bir mütalâamız da bulunmamıştır.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

İşletmeler Vekili

S. Ağaoğlu

T. C.

Ziraat Bankası

Genel Müdürlük

No. M. K. M. B.

24 . V . 1957

Yüksek Başvekâlete

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi ifadesiyle alınan 6 Nisan 1957 tarih ve 32 - 50/1054 sayılı yazıları cevabıdır :

3780 sayılı Millî Korunma Kanunu hükümleri gereğince bankamızca tutulmakta bulunan Millî Korunma kayıtlarına istinaden hazırlanan 1955 yılı bilânçosu ile kâr ve zarar hesabının Umumi Murakabe Heyeti tarafından tetkiki neticesinde tanzim olunan rapora - ilgili mevzularda - Bankamızın mütalâa ve cevabı ilişik olarak yüksek huzurlarına sunulmuştur.

Bu vesile ile en derin saygılarımızın kabulünü rica ederiz.

Türkiye Cumhuriyeti

Ziraat Bankası

Enver Necip Evliyazade

Mesut Erda

1955 senesi Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesabının tetkiki neticesinde Umumi Murakabe Heyeti tarafından tanzim olunan rapora - ilgili mevzularda - Bankamızın cevabı aşağıda arz olunmuştur.

II - Temenni ve teklifler

Sayfa : 4

Muhtelif müdahale alımlarından tahassul eden zararların Millî Korunma Kanunu hükümlerine göre yapılmış çeşitli işlerden mütevellit kârlarla kapatılması ve arta kalan kısmının da Millî Korunma sermayesinden karşılanması ve Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş müesseseler arasında tahaddüs etmiş alacak ve borçlarla faaliyetleri nihayete erdiği için hali tasfiyede bulunan müesseselere ait tasfiye işlerinin de biran evvel neticelendirilmesi hususunda ilgili makamlara alınacak karara göre muamele yapılacağı tabiidir.

V - İşletme faaliyetleri

Sayfa : 162

T. C. Ziraat Bankası tohumluk hesabı

K/708 sayılı Kararla Ziraat Vekâleti emrine tahsis olunan üç milyon liralık mütedavil sermayeden müşarünileyh Vekâletin tahsis emirleri gereğince 1947 ve 1948 yıllarında muhtaç çiftçilere tevzi olunan tohumluklardan 1956 yılına devrolunan 18 301,12 liralık alaktan 1956 yılı içinde 9 549,36 lirası tahsil edilmiş, 8 751,76 lirası 1957 yılına devrolunmuştur.

Son yıllardaki kuraklık ve alacağın mütemerrit borçlular üzerinde kalması tamamını tahsiline engel teşkil etmektedir.

Bununla beraber, borçluların hepni icraya verilmiş olup tahsil ve hesabın tasfiyesine çalışılmaktadır.

Keyfiyeti derin saygılarımızla arz eyeriz.

Türkiye Cumhuriyeti
Ziraat Bankası
Enver Necip Erolıyazade

Mesut Erda

Divanı Muhasebat Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Divanı Muhasebat Encümeni

Esas No. 3/58

Karar No: 25

9 . VI . 1958

Yüksek Reisliğe

1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile buna ait 3780 sayılı Kanunun muaddel 51 nei maddesi gereğince Başvekâlet Umumi Murakabe Heyeti tarafından hazırlanmış bulunan rapor ve bu işlerle alâkalı vekâletlerin yazılı cevapları ile Başvekâlet Umumi Murakabe Heyeti, vekâletler, T. C. Ziraat Bankası, ve murakabeye ait teşekküllerin umum müdür, muavin ve temsilcileri huzurlarıyla incelenmiş ve neticeleri aşağıya arz edilmiştir :

I - Başvekâlet Umumi Murakabe Heyeti raporunda kayıtlı Millî Korunma umumi bilânço-

sunun borçlu ve alacaklı hesaplarında yer almış ve zararlar neticelenmiş müdahale alımlarının Millî Korunma Kanunu hükümlerine göre yapılmış çeşitli işlerden mütevellit kârlarıyla kapatılması ve arta kalan kısmının da Millî Korunma sermayesi ile karşılanması için gerekli muamelenin yapılması mevzuları komisyonumuzca incelenmiştir.

a) Sona ermiş müdahale alımlarından hâsıl olan kârların ve zararların birbirlerinden mahsubedilmesi,

b) Millî Korunma Kanunu gereğince yapı-

lan müdahale alımlarından hâsıl olan ve alâkalı müesseselerin hesaplarında duran zararlardan mütevellit banka borçlarının Millî Korunma sermayesiyle karşılanması muvafık görülmüştür.

II - 1955 yılı Umumi Murakabe Heyeti raporunun Tarıfe mütaallik kısmında; K/999 sayılı Karara müsteniden Fransa Hükümetine yapılan pamuk satışları vesilesiyle mezkûr pamukların Fransa'da tevziini temin maksadiyle bir firmaya 167 952,48 liralık bir komüsyon ödendiği, Hükümetle Fransa Hükümeti arasında münakit anlaşmada komüsyon ödeneceğine dair bir sarahat bulunmadığı kayıtlıdır. Bu mevzuda yapılan tetkikatta :

Tarış Umum Müdürlüğü, komisyonun tediyesi hususunda keyfiyetin İktisat ve Ticaret Vekâletine yazılmış olduğunu ve Vekâletçe yaptırılan teftiş ve tahkik sonunda bunun normal addedildiğini ve Maliye Vekâletince de komisyona ait dövizin ödenmiş olduğunu beyan etmekle bu mevzuda yapılacak bir muamele bulunmamaktadır.

III - Millî Korunma Kanununa müsteniden kurulmuş müesseselerle kendilerine vazife tahmil edilmiş kurumlar arasında tahaddüs etmiş alacaklar ve borçlar bulunduğu bunların senelerden beri bir neticeye bağlanmadığı, bu yüzden faaliyeti nihayete ermiş bâzı müesseselerin tasfiyelerinin tamamlanamadığı, bu müesseselerin tasfiye işlerinin bir an evvel neticelendirilmesi hususunda icabeden tedbirlere tevessül olunması Umumi Murakabe Heyeti raporunda yazılıdır.

Komisyonumuzca yapılan incelemede 1949 yılı hesabı dolayısıyla tanzim edilen ve 6097 sayılı 9 . VII . 1953 günlü Kanuna mevzu mazbatamızla ele alınıp 1950 ilâ 1954 yılları hesaplarına ait mazbatalarımızda da bu kabîl müesseselerin durumlarına yegân yegân temas edi-

lerek aralarındaki alacak ve borçlarının birbirlerine tediyeye etmeleri suretiyle fiilî tasfiye işlerinin süratle yapılmasına mütaallik temenilerimize rağmen henüz bir neticeye varılmamış olması asla muvafık görülmemiştir.

Bu sebeple tasfiye işleri gayet batı giden tasfiye halindeki Ticaret, Mahrukut Ofisleriyle Tarış Devlet Yağları T. C. Ziraat Bankası tohumluk hesabı, Sümerbank İthal Çimentoları, Sümerbank Zeytinburnu Çimento Fabrikası, tasfiye halinde T. Tütün Limitet Şirketi, Yerli Ürünler T. A. Ş. nin tasfiye halindeki destekleme tütün mubayaası hesaplarının (30 . VI . 1959) tarihine kadar alacak ve borçlarının tasfiyeye tâbi tutulması bu tarihten sonra bakıye alacak ve borçlarıyla dâvalarının takip vazifesini Maliye Vekâletine devri uygun görülmüştür.

Encümenimizce yapılan tetkikat sonunda 1955 yılı Millî Korunma bilânçosu ile kâr ve zarar hesaplarına mütaallik hazırlanan kanun lâyihası Umumi Heyetin tasviplerine arz edilmek üzere Riyaset Makamına saygı ile sunulur.

Divanı Muhasebat Encümeni

Reisi	Bu M. M.
Bilecik	İzmir
Ş. Hasırcı	S. Acun
Kâtip	
Aydın	Afyon K.
F. Batur	G. Yiğitbaşı
Bolu	Çanakkale
M. Tütüncüoğlu	N. Ural
Diyarbakır	Erzurum
S. Demiray	M. Özer
Tokad	Van
R. Önder	A. Altınkaynak
Bolu	Yozgad
R. Akşemsettinioğlu	F. Nizamoğlu

DİVANI MUHASEBAT ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

3780 sayılı Millî Korunma Kanununa göre yapılmış olan harcamalara ait 1955 takvim yılı bilânçosunun kabulü hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 3780 sayılı Millî Korunma Kanununa göre ilişik cetvelde gösterilmiş olan harcamalara ait 1955 yılı bilânçosu ile kâr ve zarar hesabı kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

31 . XII . 1955 tarihli Millî Korunma bilângosu

AKTİF

	Lira	K.
I - Tahsis edilen sermaye	65 613 031	41
II - Sermaye tahsisinden borçlular	3 594 430	69
III - Fazla kârlar fonlariyle kârlardan yapılan tahsislerden borçlular	3 357 659	29
IV - Muhtelif borçlu hesaplar	105 944 852	08
V - Mutavassıt hesaplar	27 578 099	69
VI - Stoklar	66 697 649	11
VII - Sabit kıymetler	19 828 430	40
İktisap bedeli	39 923 720	69
Amortisman	20 095 290	29
Net bedeli	19 828 430	40
VIII - Geçmiş yıllar zararı	43 471 395	28
IX - 1955 yılı zararı	10 329 892	07
Yekûn	346 415 440	01

PASİF

	Lira	K.
X - Sermaye	65 555 432	99
XI - Fazla kârlar fonlariyle kârlardan yapılan tahsisler	18 276 781	28
XII - Provizyonlar	4 434 194	25
XIII - Sermaye tahsisinden alacaklılar	49 562 264	56
XIV - Muhtelif alacaklı hesaplar	182 253 488	18
XV - Mutavassıt hesaplar	9 940 208	61
XVI - Geçmiş yıllar kârları	16 393 070	14
Yekûn	346 415 440	01

31 . XII . 1955 tarihli Millî Korunma kâr ve zarar hesabı

ZİMMET

	Lira	K.
Ticari işletmeler masrafları	46 267 179	30
Teşkilât ve idare masrafları	1 388 118	43
Yekûn	47 655 297	73

MATLUP

	Lira	K.
Ticari işletmeler gelirleri	35 676 556	89
Diğer gelirler	1 648 848	77
Zarar	10 329 892	07
Yekûn	47 655 297	73